

MUSEOVIRASTO

PUDASJÄRVEN KOLLAJAN ARKEOLOGINEN
INVENTOINTI
Petro Pesonen 2008

Tiivistelmä

Pudasjärven Kollajan allasalueen arkeologinen inventointi

Voimalaitoshankealueen inventointi
Museovirasto / arkeologian osasto
Inventoija: FL Petro Pesonen

Pohjolan Voima käynnisti keväällä 2007 Kollaja-hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn, koska hallitusohjelmassa oli edellytetty vesivoiman tuntuva lisäystä. 1960-luvulla oli jo rakennettu viisi vesivoimalaitosta Ijoen alajuoksulle Iin ja Yli-Iin kuntien alueelle ja toteutettu säännöstelyt Ijoen latvavesille Taivalkoskelle. Suunnittelua jatkettiin 1980-luvulla, mutta rakentaminen ei toteutunut. Kollajan altaan rakentamista varten on tehty 2000-luvulla uusi suunnitelma, jota on tarkoitus kehittää ympäristövaikutusten arvioinnin aikana. Uudessa suunnitelmassa tekojärvi on kooltaan noin 46 km² ja rakennettavaksi suunnitellaan lisäksi täyttökanaavia, tyhjennyskanava, maapatoja ja voimalaitos.

Museoviraston ja Pohjolan Voiman välisissä neuvotteluissa päädyttiin siihen, että alueella suoritetaan kahden arkeologin voimin noin kuukauden mittainen arkeologinen inventointi, jossa selvitetään alueelta sekä esihistorialliset että historiallisen ajan kohteet. Pääosa selvitysalueesta käsittää suunnitellun tekojärven alueen ja muut selvitysalueet koostuvat suunnitelluista kanava-, tie- sekä maa-aineksien ottoalueista. Tierakennusalueet eivät kuitenkaan olleet tiedossa inventointisuunnitelmaa laadittaessa eivätkä inventoinnin aikana. Maa-aineksien ottoalueista tiedettiin väljästi, että ne sijaitsevat tulevilla allasalueella.

Inventointialueeksi muodostui ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa rajattu uuden suunnitelman mukainen tekojärven alue sekä muut mahdollisesti rakennettavat alueet. Nämä ovat voimalan alue kanavineen, säännöstelypadot, täyttökanaavat, pohjakynnykset ja tulvapatot. Matkoilla inventointialueelle voitiin myös tarkastaa välittömän vaikutusalueen ulkopuolella olevia muinaisjäännöksiä, sillä tulevat tiejärjestelyt ja maa-aineksen otto saattavat koskettaa hyvin myös alueita nyt tiedossa olevien suunnitelma-alueiden ulkopuolellakin.

Inventoinnissa tarkastettiin kaikkiaan 60 muinaisjäännöstä, joista ennestään tunnettuja oli vain kuusi kohdetta. Inventointikertomuksessa raportoiduista kohteista ajoitukseltaan todennäköisesti esihistoriallisia tai ajoittamattomia on suurin osa, 50 kpl, loppujen ollessa varmasti historiallisen ajan muinaisjäännöksiä. Kiinteiksi muinaisjäännöksiä on luokiteltu niin ikään 50 kohdetta ja loput mahdollisiksi muinaisjäännöksiä. Irtolöytöpaikkoja ei ole raportissa lainkaan. Merkittävimmät ja laajimmat kohteet sijaitsevat allasalueen pohjoislaidalla Ukonkanakaalla ja etelärannalla eli Sainselällä. Molemmissa useita kivikautisia ja historiallisia kohteita on jäämässä allashankkeen vaikutuksille alttiiksi. Aittojärven itäpäässä oleva Lautakankaan kivikautinen asuinpaikka on täyttökanaavalle suunnitellulla alueella. Allashankkeella on vaikutuksia ainakin 18 muinaisjäännökseen.

Välittömän altaan vaikutuspiirin ulkopuolelta havaittiin useita entuudestaan tuntemattomia kivikautisia asuinpaikkoja erityisesti allasalueesta länteen, Vengasjärven, Saunajärven ja Säynäjärven rannoilla. Erityisen mielenkiintoista Kollajan seudun muinaisjäännöksissä on se, että asuinpaikoilta tunnetaan lukuisia asumuspainanteita.

Löydöt: KM 37734-37769

Ajoitus: kivikausi – historiallinen aika

Tutkitun alueen laajuus: n. 50 km²

Kenttätöaika: 13.8.-11.9.2008

Tutkimuskustannukset: Pohjolan Voima

Tutkimusraportti: Petro Pesonen 16.2.2009 Museoviraston arkeologian osaston arkisto

Sisällysluettelo

1. Arkistotiedot	2
2. Johdanto	3
3. Kollajan allasalueen sijainti ja topografia	5
4. Arkeologinen tutkimushistoria	7
5. Inventointihavainnot	8
5.1 Kollajan alueen kivikausi	8
5.2 Historiallisen ajan muinaisjäännökset	10
6. Allashankkeen vaikutukset muinaisjäännöksiin	11
Kartta: Yleiskartta tutkimusalueesta, mk. 1:100000	14
Kartta: Inventoinnissa kuljetut reitit, mk. 1:100000	15
Kartta: Allasalueen länsiosan muinaisjäännökset ja rakennussuunnitelmat, mk. 1:40000	16
Kartta: Allasalueen itäosan muinaisjäännökset ja rakennussuunnitelmat, mk. 1:40000	17
Negatiiviluettelo	18
Digikuvaluettelo	19
Luettelo GPS-mittauksista	21
Kohdehakemisto	27
Muinaisjäännösten kohderaportit	29
Maastokarttaotteet (1:20000)	149

1. Arkistotiedot

Pudasjärvi, Kollaja

Voimalaitoshankealueen arkeologinen inventointi

Petro Pesonen 2008

<i>Kunta:</i>	Pudasjärvi
<i>Kylät:</i>	Kollaja, Valtionmaa, Livo, Siurua
<i>Maastokartat:</i>	3514 07 AITTOJÄRVI, 3514 04 VENGASVAARA
<i>Tutkimuslaitos:</i>	Museovirasto, arkeologian osasto
<i>Tutkija:</i>	FL Petro Pesonen
<i>Inventointiapulainen:</i>	FM Piia Nupponen
<i>Kenttätyöaika:</i>	13.8.-11.9.2008
<i>Tutkimuskustannukset:</i>	21000 €
<i>Tutkimusten kustantaja:</i>	Pohjolan Voima
<i>Löydöt:</i>	KM 37734-37769
<i>Mustavalkonegatiivit:</i>	F 145687-145705
<i>Digikuvat:</i>	DG 526-564
<i>Inventointikertomus:</i>	Museovirasto, arkeologian osaston arkisto, 16.2.2009

2. Johdanto

Pohjolan Voima käynnisti keväällä 2007 Kollaja-hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn, koska hallitusohjelmassa oli edellytetty vesivoiman tuntuvaa lisäystä.¹ 1960-luvulla oli rakennettu viisi vesivoimalaitosta lijoen alajuoksulle lin ja Yli-lin kuntien alueelle ja toteutettu säännöstelyt lijoen latvavesille Taivalkoskelle. 1980-luvulla esiteltiin suunnitelma lijoen keski- ja yläjuoksun voimataloudellisesta rakentamisesta ja selvitukset valmistuivat vuonna 1985. Rakentaminen ei kuitenkaan toteutunut, koska vuonna 1987 tuli voimaan koskiensuojelulaki, jolla kiellettiin voimalaitosten rakentaminen mm. lijokeen. 1980-luvun suunnitelmissa Kollaja-hanke oli osa koko lijoen rakentamisen suunnitelmaa. Siihen kuului Kollajan tekojärvi, joka oli suunniteltu rakennettavaksi Pudasjärven länsiosaan Kollajan kylän luoteis-pohjoispuolelle. Suunnitelman mukaan tekojärveen liittyviä rakenteita olivat Siikahaaran-Livonsuun säännöstelypadot, Aittojärvestä tekojärveen johtava täytökanava, säännöstelypato sekä tekojärven alapuolelle sijoittuva alakanava. Voimalaitos suunniteltiin rakennettavaksi alakanavan yhteyteen. 1980-luvun suunnitelmassa tekojärven koko oli noin 59 km². Tekojärven ylävesirajaksi suunniteltiin tasoa 108,50 m mpy ja alarajaksi tasoa 99,00 m mpy. Tekojärven lisäksi säännöstelyyn kuuluisivat Aittojärvi, Pudasjärvi, Tuulijärvi ja Iso-Kaakkuri. Suunnitelmassa lähes koko lijoen virtaama ohjattiin kulkemaan tekojärven ja voimalaitoksen kautta ja lisäksi Naisjärven vedenkorkeutta olisi säädelty vanhan uoman pohjapadolla.

Kollajan altaan rakentamista varten on tehty 2000-luvulla uusi suunnitelma, jota on tarkoitus kehittää ympäristövaikutusten arvioinnin aikana. Uusi suunnitelma poikkeaa edellä mainitusta siten, että hanke koskee vain Pudasjärven ja Haapakosken voimalaitoksen yläaltaan välistä lijoen osaa, tekojärven alueesta on rajattu pois järven luoteisosa (Venkaan lähde, Alajärvi, Vengasjärvi) ja Pudasjärven vedenkorkeus suunnitellaan Natura-alueen vaatimusten mukaan.

Vaikka lijoen valjastamista varten tehtyjen suunnitelmien yhteydessä on tehty runsaastikin arkeologisia inventointeja ja kaivauksia – erityisesti lissä, Yli-lissä ja Taivalkoskella, ei Kollaja-hankkeen tiimoilta ole tehty arkeologista selvitystä. Ainoa allasaluetta hieman koskettava inventointi tehtiin vuonna 1998, jolloin Mika Sarkkinen inventoi Pudasjärven kaupungin esihistorialliset muinaisjäännökset. Inventointi kuitenkin käsitti pääasiassa ennestään tunnettujen kohteiden tarkastamista koko laajan kaupungin alueella. Näin ollen jo ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa mainitaan alueen arkeologiset selvitykset.

Museoviraston ja Pohjolan Voiman välisissä neuvotteluissa päädyttiin siihen, että alueella suoritetaan kahden arkeologin voimin noin kuukauden mittainen arkeologinen inventointi, jossa selvitetään alueelta sekä esihistorialliset että historiallisen ajan kohteet. Pääosa selvitysalueesta käsittää suunnitellun tekojärven alueen ja muut selvitysalueet koostuvat suunnitelluista kanava-, tie- sekä maa-aineksien ottoalueista. Tierakennusalueet eivät kuitenkaan olleet tiedossa inventointisuunnitelmaa laadittaessa eivätkä inventoinnin aikana. Maa-aineksien ottoalueista tiedettiin väljästi, että ne sijaitsevat tulevalla allasalueella. Kun otetaan huomioon, että ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa mainitaan ”tekojärvialueen perusteellinen raivaus”, on ilmeistä että jossain muodossa koko allasalueen pohja on maa-aineksen ottoalueena.

¹ Suuri osa luvun tekstistä perustuu Kollaja-hankkeen julkaisemaan ympäristövaikutusten arviointiohjelmaan (Pohjolan Voima / Ramboll Finland Oy 2007).

Inventointialueeksi muodostui siten ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa rajattu uuden suunnitelman mukainen tekojärven alue sekä muut Pohjolan Voimalta saadun kartan mukaiset mahdollisesti rakennettavat alueet. Nämä ovat voimalan alue kanavineen, säännöstelypadot, täyttökanaavat, pohjakynnykset ja tulvapadot. Inventointialueen topografiaa on käsitelty tarkemmin seuraavassa luvussa (luku 3). Keskusteluissa Pohjolan Voiman edustajan ja Museoviraston intendentin kanssa todettiin myös, että matkalla inventointialueelle voidaan myös tarkastaa välittömän vaikutusalueen ulkopuolella olevia muinaisjäännöksiä ja ne voidaan myös raportoida samassa inventointikertomuksessa, sillä tulevat tiejärjestelyt ja maa-aineksen otto saattavat koskettaa hyvin myös alueita nyt tiedossa olevien suunnitelma-alueiden ulkopuolellakin.

Inventoinnin päätarkoituksena oli paikantaa alueella mahdollisesti sijaitsevat esihistorialliset ja historiallisen ajan muinaisjäännökset sekä arvioida niiden laajuutta ja merkitystä. Inventoinnissa keskeistä oli arvioida hankkeen muinaisjäännöksiin kohdistamat vaikutukset (ks. luku 6). Ennen inventointia selvitettiin Museoviraston arkistosta alueella mahdollisesti tunnetut muinaisjäännökset. Varsinaisesti niitä ei tekojärven alueella ole aiemmin tunnettu, mutta kanava-alueen lähipiiristä tunnettiin muutamia kohteita Aittojärven länsipäässä (Hetteenlahti, Väliatalonkangas ja Poropellonsaaret 1). Inventointialue on pääasiassa suota ja karua hiekka- tai sorapohjaista mäntymetsää. Inventointimenetelminä käytettiin peitteisillä alueilla pintahavainnointia sekä koe-kuopitusta. Maan pinnalle näkyviä muinaisjäännöksiä, kuten kiviroykkiöitä, kiviaitoja, kuoppia ja painanteita havainnoitiin metsäalueella silmämääräisesti ja tarpeen mukaan niiden luonnetta selvitettiin koe-kuopittamalla. Tien leikkauksia, hiekkakuoppien reunoja, kävelypolkuja, metsäkoneen uria ja metsänmuokkausalueita tarkasteltiin pintapoitien löytöjä. Tällaisiin osiin jo tuhoutuneisiin kohteisiin ei pääsääntöisesti kajottu lapiolla lainkaan. Löytöjen ja rakenteiden sijainti mitattiin GPS-paikantimella ja muinaisjäänösrekisteriin tehdyt kiinteiden muinaisjäännösten rajaukset perustuvat näihin mittauksiin sekä havaintoihin topografiasta.

Inventoijana oli FL Petro Pesonen, kenttätöaika oli noin viiden viikon mittainen, 13.8.-11.9.2008. Inventointiapulaisena oli FM Piia Nupponen, joka on perehtynyt alueen arkeologiaan pro gradu –työssään.² Olosuhteet olivat inventointiin kohtalaisen hyvät, tosin useana päivänä oli rankkoja alkavan syksyn ukkoskuuroja, jotka estivät varsin avoimella ylänköalueella liikkumisen parina iltapäivänä kokonaan. Inventoijat majoittuivat Yli-lin Pahkakosken vanhalla koululla, jossa toimii majoitusliike ”Pahkakosken kartano”. Kulku inventointialueella ja –alueelle tapahtui vuokra-autolla. Inventoinnin jälkityöt on tehty tammi-helmikuun 2009 aikana.

Helsingissä 16.2.2009

FL Petro Pesonen

---

² Hanna-Kaisa Korpi & Piia Nupponen 2008: Kollajan ja Vuotoksen tekoaltaiden rakentamisen vaikutukset alueiden arkeologiseen resurssiin – muinaisjäännösten arvottaminen. Käsikirjoitus, Oulun yliopisto, yleinen arkeologia.

3. Kollajan allasalueen sijainti ja topografia

Voimalaitoshankealue sijaitsee Pudasjärven kaupungin alueella Pohjois-Pohjanmaalla, Pudasjärven keskustasta 20 km länteen ja Oulusta 63 km koilliseen. Uuden suunnitelman mukainen tekojärven alue on kooltaan noin 46 km². Tekojärvi on suunniteltu rakennettavaksi suoalueelle, jossa suurimpia soita ovat Matalanlamminsuu, Jyskysuo, Parkkosensuo ja Vengassuo. Tekojärven pohjoispuolella on laaja, hienohiekkainen Ukonkangas ja altaan lounaisosassa tulevan järven halki kulkee harjukso, johon kuuluvat Sainselkä, Jyskykangas, Kärkönselkä, Pyöriämaa ja Vengasharju. Näiden harjujen laitamilla on myös hienohiekkaisia, kuivia maastoja. Tekojärven alueen länsiosassa on muutenkin hiekkaisempia maastoja kuin itäosassa, jossa kuivien suosta nousevien kumpareiden maaperä on pääasiassa moreenia. Tekojärven sisälle jää pieni Mertajärvi, josta laskee kapea, mutkitteluva Mertajoki suon halki luoteeseen Ukonkankaan ja Vengasvaaran välistä lijoen sivuhaaraan, Siuruanjokeen. Matalanlamminsuon keskellä on pieni Matalalampi ja lisäksi tekoaltaan sisäpuolelle jää neljä pientä suolampea. Tekojärven alueen metsätyyppi on kuivalla maalla matala mäntymetsä, jossa on niukasti aluskasvillisuutta. Kosteammilla kankailla on myös lehtimetsää ja kuusikkoa. Suurin osa soista on metsittyneitä, mutta osa on myös täysin avointa suomaastoa. Tekojärven alueella on laajoja turvetuotantoalueita, jotka ovat Vapon ja Rautaruukin omistuksessa. Laajimmat ovat Jakosuon ja Kääpäsuon turvetuotantoalueet. Alueelle on rakennettu tiestöä metsänhoitoa ja turvetuotantoa varten. Tekojärven alueelle, veden alle tai saarille, on jäämässä seitsemän kesämökkiä tai vanhaa tilaa: Sauna-aho, Öövesi, Metsälä, Mertajärvi, Tammikangas, Haaralampi ja Sainselän kärjessä oleva mökki.

Tekojärven laajuus ja vettyvä alue riippuu siitä, mikä hankkeen eri vaihtoehdoista toteutuu. Suunnitelmakartat on kuitenkin piirretty sen oletuksen mukaan, että vedenpinta olisi maksimissaan 109 m mpy ja vettyvä alue olisi tästä 110 m mpy korkeudelle ulottuva vyöhyke. Altaasta tulee pääasiassa suorantainen lukuunottamatta rakennettavia patojen kohtia sekä lounaisosan harjuksoa, jossa Sainselän korkeimmat osat tulevat olemaan altaan rannalla. Saaria muodostuu Jyskykankaalle ja Kärkönselälle sekä Hierinharjulle. Käytännössä kaikki altaan sisäpuolelle jäävät muinaisjäännökset tuhoutuvat joko jäämällä veden pinnan alle tai vettymällä säännöstelyillä rannoilla – sikäli kuin säästyvät altaan rakentamiseen liittyvältä maa-aineksen otolta.

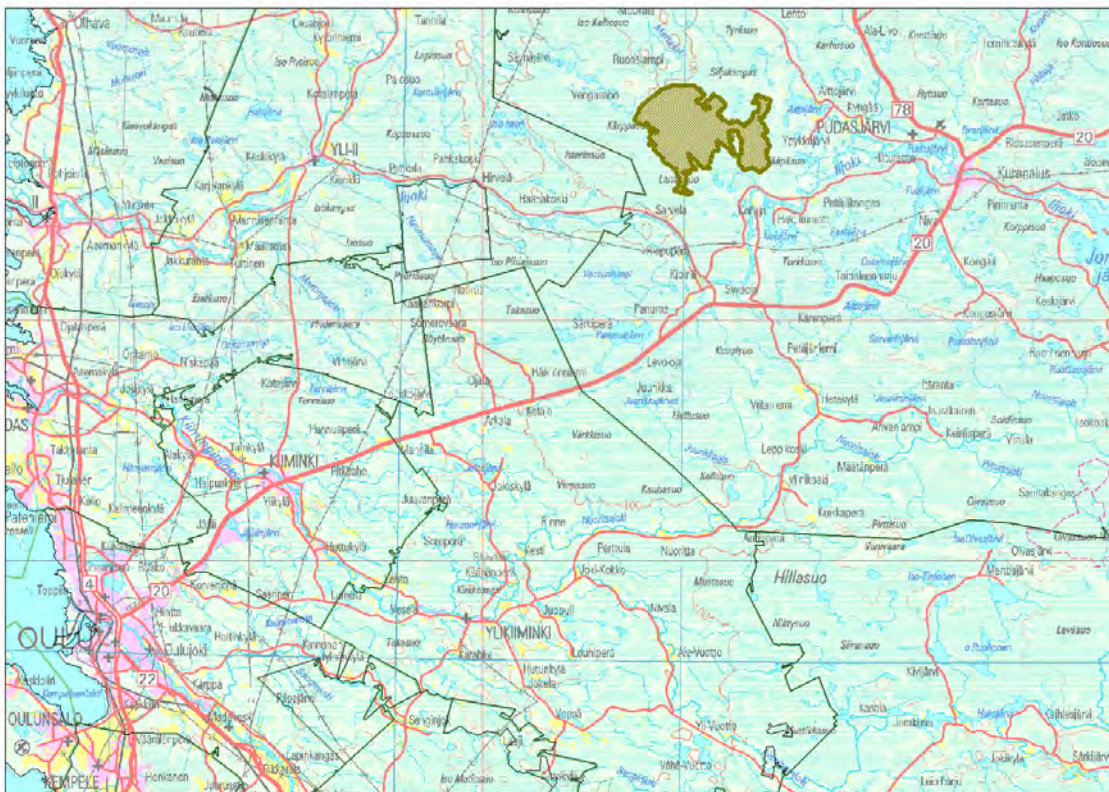
Tekojärven kahdelle reunalle on suunniteltu patorakennelmat. Näistä suurempi on altaan luoteisreunan sulkeva pato, joka ulottuisi Vengasharjulta aina Ukonkankaan itäosaan saakka ja olisi noin seitsemän kilometrin pituinen. Toinen pato tulisi altaan kaakkoisreunalle, jossa se vajaan kolmen kilometrin mittaisena kulkee pääasiassa suoalueella pienten moreenikumpareiden kautta. Tässä vaiheessa ei ole tietoa patorakennelmien tarkemmasta rakenteesta, mutta oletettavasti ne ovat varsin massiivisia ja vaikutusalue on rakentamisvaihe huomioon ottaen vielä laajempi kuin pelkkä patorakennelman alue.

Tekojärven eteläosasta, Sainselän länsipuolelta on tarkoitus rakentaa altaan tyhjennyskanava, jonka varrelle, Pikku Tuohiaholle, tulisi itse voimalaitos. Pituudeltaan tyhjennyskanava olisi noin kuusi kilometriä ja se on suunniteltu pääasiassa suoalueiden läpi rakennettavaksi. Pikku Tuohiahon lisäksi kuivaa maata on enemmässä määrin aivan kanavan lijoen puoleisessa päässä, Kärppäojan varrella. Täyttökanaville on useita vaihtoehtoja, joita suunnitelmakartoille on merkitty kolme kappaletta. Ensimmäinen kanava on piirretty Livojoen ja Aittojärven välille, Aitto-ojan pohjoispuolella olevan Lautakankaan eteläreunalle. Täällä maasto on kuivaa kangasmetsää. Toinen kanava kulkee Aittojärvestä suoalueen halki Mertajärven itäpuolelle ja kolmas, pisin kaikista, puolestaan lijoen Kumpusaaren kohdalta suoalueiden halki niin ikään Mertajärven itäpuolelle. Kolmas ka-

nava on pituudeltaan lähes kahdeksan kilometriä. Kanaville on suunniteltu myös säännöstelypatoja. Lisäksi suunnitelmakartoilla on pohjakynnys Livojoessa Aittojärven länsipuolella ja tulvapato lijoessa hieman Petäjänkankaasta pohjoiseen. Suunnitelmat eivät ole mitenkään lopullisia ja osa niistä on muutenkin keskenään vaihteoisia.

Pudasjärven alueella tapahtuneita vesistöhistoriallisia muutoksia ei juuri ole tutkittu. Allasalueen matalimmat alueet ovat kuitenkin noin 95 m mpy korkeudella ja korkein kohta on puolestaan Jyskykankaalla noin 120 m mpy korkeudella. Jos nämä korkeudet sijoitetaan Pohjois-Pohjanmaan rannansiirtymiskäyrälle³, voidaan todeta että alue on ollut meren rannalla joitakin vuosisatoja, n. 7300-6800 eKr. Topografian ja löytöhavaintojen perusteella vaikuttaa siltä, että täällä olisi kuitenkin ollut pienempiä vesialtaita merivaiheen jälkeenkin. Vesistöhistorian selvittäminen vaatisi kuitenkin tarkempia tutkimuksia alueella sekä geologian että arkeologian saralla. Laajemmalla inventointialueella sijaitsevat Vengasjärvi, Alajärvi, Aittojärvi, Saunajärvi ja Säynäjärvi lienevät erkaantuneet merestä Ancyclus-vaiheen aikana n. 7000 eKr. ja ne ovat muuttuneet tämän jälkeen vain hieman.

Kollajan tekojärven alueen maankäytön historiasta ei myöskään juuri ole kirjallista tietoa olemassa. Alueella on voitu harjoittaa lukuisia maatalouden sivuelinkeinoja, kuten tervanpoltoa, metsätöitä, suoniittyjä, porotaloutta ym. Nykyisin tekojärven alueella on metsätalousmaita ja turvetuotantoalueita. Lisäksi porot viihtyvät turvetuotantoalueilla sekä altaan pohjoispuolella olevilla laajoilla kankailla.

Kollajan allasalueen sijainti, ei mittakaavaan.

³ Okkonen, Jari 2003: Jättiläisen hautoja ja hirveitä kiviroykkiöitä – Pohjanmaan muinaisten kivrakennelmien arkeologia. Acta Universitatis Ouluensis, Humaniora, B 52, s. 91.

4. Arkeologinen tutkimushistoria

Pudasjärvellä on tehty arkeologinen perusinventointi vuonna 1998, jolloin Mika Sarkkinen inventoi Pudasjärven muinaisjäännöksiä neljän viikon ajan Pudasjärven kaupungin, Museoviraston ja Pohjois-Pohjanmaan liiton myöntämällä rahoituksella. Työn tuloksena Pudasjärveltä voitiin luetteloida 121 muinaisjäännöskohdetta: kiinteitä muinaisjäännöksiä sekä löytöpaikkoja. Tätä vanhemmista tutkimuksista mainittakoon Markku Torvisen suorittama lijoen keskijuoksun rakentamissuunnitelman vuoksi tehty inventointi vuonna 1982, jossa inventoitiin Pudasjärven lisäksi myös Taivalkosken muinaisjäännöksiä sekä jo 1800-luvun lopulta tehdyt yksittäiset tarkastusmatkat eri kohteille. Arkeologisia kaivauksia on 1980-1990 –luvuilla Varisnokan asuinpaikalla (Tuija Wallenius 1986-1987), Siikalammen asuinpaikalla (Tuija Wallenius 1986), Auralan asuinpaikalla (Markku Mäki vuoti 1993, Eeva-Maria Viitanen 1994) ja Auralankankaan pyyntikuoppakohteella (Eeva-Maria Viitanen 1994). Lisäksi Anja Sarvas inventoi Jaalangan tekoallasalueen vuonna 1970.

Vuoden 1998 inventoinnin jälkeen kaupungin muinaisjäännöksiä on tutkittu osainventoinnein ja kaivauksin. Vuonna 1998 kaivettiin keittokuoppa Jari Okkosen johdolla Ruunaharjussa ja vuonna 2002 hän teki koekaivauksia Syötteen alueella kolmessa eri kohteessa. Vuonna 2001 hän inventoi ns. Syöte-Life –alueen, vuonna 2003 Mika Sarkkinen suoritti Puhosjärven rantakaava-alueen osaininventoinnin, vuonna 2004 Juha-Pekka Joo-na inventoi Jyrkkäkosken osayleiskaava-alueen ja vuonna 2006 Pirjo Rautiainen Olvassuon Natura-alueen, joka on useamman kunnan alueella. Lisäksi on tehty yksittäisiä muinaisjäännösten tarkastusmatkoja.

Aiemmat Pudasjärven kaupungin alueella tehdyt arkeologiset tutkimukset eivät vuoden 1998 perusinventointia lukuunottamatta ole koskettaneet Kollajan allasaluetta. Myöskään mainitussa inventoinnissa ei ole lainkaan kohteita allasalueella, lähimmät muinaisjäännökset ovat Aittojärven länsipäässä olevat kolme kohdetta: Hetteenlahden kivikautinen asuinpaikka, Poropellonsaarten kivikehä ja Väliatalonkankaan röykkiökohde. Aittojärven itäpään tuntumasta tiedettiin kivitaltan löytöpaikka Aitto-ojasta. Lisäksi tässä kertomuksessa käsitellään varsinaisen allasalueen ulkopuolella olevia kohteita Kollajan kylässä sekä Saunajärvellä ja Säynäjärvellä, joissa kaikissa on muutamia ennestään tunnettuja muinaisjäännöksiä.

5. Inventointihavainnot

Inventoinnin tavoitteena oli rekisteröidä kaikki allasalueella sijaitsevat muinaisjäännökset sekä pyrkiä arvioimaan niiden laajuutta ja säilyneisyyttä erityisesti voimalaitoshankkeen niihin kohdistuvan vaikutuksen näkökulmasta. Sama arviointi koski niin kiinteitä muinaisjäännöksiä kuin mahdollisia muinaisjäännöksiä ja irtolöytöpaikkojakin. Muinaisjäännosrekisterissä ja arkistossa ei ollut ennen inventointia varsinaiselta allasalueelta tai suunniteltujen rakennelmien alueelta tiedossa yhtään muinaisjäännöstä. Tässä inventointikertomuksessa käsitellyjä muinaisjäännöksiä tunnettiin kuitenkin lähialueilta: Aittojärveltä (Hetteenlahti, Poropellonsaaret 1, Välitalonkangas), Saunajärveltä (Kangas), Säynäjärveltä (Säynäjäkangas 1) ja Kollajan kylästä (Kangastalo). Inventointityö keskittyi siten ennestään tuntemattomien muinaisjäännöksien etsimiseen. Kangasmaastossa etsintä kohdistui sekä maan pinnalle näkyviin että näkymättömiin muinaisjäännöksiin niin esihistorialliselta kuin historialliseltakin ajalta. Suosta muinaisjäännöksiä ei etsitty eikä siihen olisi ollut mahdollisuksiakaan.

Inventoinnissa tarkastettiin kaikkiaan 60 muinaisjäännöstä, joista ennestään tunnettuja oli vain kuusi kohdetta. Inventointikertomuksessa raportoiduista kohteista ajoitukseltaan todennäköisesti esihistoriallisia tai ajoittamattomia on suurin osa, 50 kpl, loppujen ollessa varmasti historiallisen ajan muinaisjäännöksiä. Kiinteiksi muinaisjäännöksiksi on luokiteltu niin ikään 50 kohdetta ja loput mahdollisiksi muinaisjäännöksiksi. Irtolöytöpaikkoja ei ole raportissa lainkaan.

kiinteät muinaisjäännökset	50
<i>esihistorialliset ja ajoittamattomat</i>	38
kivikautiset/esihistorialliset asuinpaikat	29
esihistorialliset pyyntikuoppakohteet	3
ajoittamattomat röykkiöt ja latomukset	4
ajoittamattomat kuoppakohteet	2
<i>historialliset</i>	12
tervahaudat	8
talonpaikat	2
latomukset	1
kiviaidat	1
mahdolliset muinaisjäännökset	10
mahdolliset kivikautiset asuinpaikat	8
kuoppakohteet	2
Yhteensä	60

5.1 Kollajan alueen kivikausi

Kivikautiset asuinpaikat on luokiteltu kiinteisiin ja mahdollisiin muinaisjäännöksiin sen mukaan, voidaanko olettaa, että löydöt ovat peräisin kiinteästä asuin- tai muusta toimintapaikasta. Rajaus tarkoittaa usein käytännössä sitä, onko löytöjä riittävästi osoittamaan, ettei kyse ole sattumasta tai esimerkiksi myöhempien maankäyttötoimien paikalle tuomasta sirpaleesta. Mahdollisiksi muinaisjäännöksiksi luokitellut asuinpaikat ovat sellaisia kohteita, joilta on vain yksittäisiä tai epämääräisiä kvartsi-iskoksia. Kohteet ovat samanlaisissa ympäristöissä kuin varmatkin asuinpaikat, joten on todennäköistä että ne tarkemmissa tutkimuksissa varmistuisivat kiinteiksi muinaisjäännöksiksi. Kuoppakohteita on sekä kiinteissä että mahdollisissa muinaisjäännöksissä.

Kaksi mahdollisiin muinaisjäänöksiin luokiteltua kuoppakohdetta ovat matalia, epämääräisiä kuoppia, jotka saattavat olla luonnonmuodostumiakin. Varmuus näistäkin saadaan kuitenkin vain kaivaustutkimuksilla. Kollajan alueen kivikautiset kohteet keskittyvät pitkälle harjujaksolle, joka tutkimusalueella kiemurtelee Pudasjärven kirkonkylältä Aittojärven pohjoisrannalle ja siitä länteen suoalueen halki Siliäkankaana, Ukonkankaana ja Vengasvaarana. Vengasjärven länsipuolella samaa harjujaksoa edustaa Saunakangas ja sitten edelleen Säynjäkangas. Ehkä merkittävin alueen kivikautisista keskuksista on sijainnut Säynjäjärven etelärannalla, jossa neljällä asuinpaikalla todettiin yli kymmenen asumuspainannetta. Tästä itään olevan Saunajärven etelä- ja länsirannalla on myös useita kivikautisia asuinpaikkoja ja näillä muutamia asumuspainanteita. Edelleen Vengasjärven pohjoisrannalla on kaksi erityisen runsaslöytöistä kivikautista asuinpaikkaa, joiden löytömäärä tosin johtunee niitä kohdanneesta voimaperäisestä metsä-äestyksestä. Erityisesti Lamminkankaan asuinpaikalla oli erittäin runsaasti kivilaji- ja kvartsiesineistöä tummanpunaiseksi värjäytyneessä maassa. Kollajan länsipuolelta on mainittava vielä Kärppäsuon asuinpaikka Saunakankaan lounaispuolella laajan suoalueen reunalla.

Vengasvaaran itärinteeltä löytyi yksi kivikautinen asuinpaikka Mertajoen länsirannalta, Vengasvaaran itäpää 1. Mertajoen toisella rannalla alkaa Ukonkangas, jonka etelä- ja länsireuna ovat täynnä kivikautisia asuinpaikkoja. Alueelta saatiin löytöjä tienleikkauksista, metsä-äestyksestä, koekuopasta, polkujen pinnoilta ja metsäkooneen jäljistä. Suurin osa kangasta on kuitenkin täysin ehjää, joten todennäköisesti Ukonkankaan reunalla on enemmänkin löytökeskittyviä kuin nyt inventoinnissa löytyneet. Alue on niin laaja, että asuinpaikkojen löytyminen satunnaisella koekuopituksella on erittäin vaikeaa. Ukonkankaalla ei havaittu lainkaan asumuspainanteita, mikä voi osaltaan viitata kohteiden mesoliittiseen (varhaiskivikautiseen) alkuperään.

Aittojärven ympäristössä on useita merkittäviä kivikautisia asuinpaikkoja. Ennestään tunnetulla Hetteenlahden asuinpaikalla järven länsirannalla on kuusi asumuspainannetta ja inventoinnissa löydetyllä Lautakangas 1:n asuinpaikalla järven itärannalla on myös kuusi asumuspainannetta. Aittojärven länsipuolella olevan Siliäkankaan pohjoisreunalla löytyi pienialainen Haukilammensaarensärkän asuinpaikka ja mahdolliset asuinpaikat Kankaisten järven etelä- ja itäpuolella. Itärannalla puolestaan, Lautakankaan eteläpuolelta löytyi Ojakankaan asuinpaikka.

Kollajan tekojärvalueen lounaisosan halki kulkee Sainselän-Jyskykankaan-Pyöriämaan-Vengasharjun harjujakso, jolla on jokseenkin runsaasti kivikautista asutusta. Täällä kohteet ovat kuitenkin selvästi pienialaisempia ja vähärakenteisempia kuin pohjoisen harjujakson suurilla asumuspainannekohteilla. Kivikautisia asuinpaikkoja löytyi Pyöriämaalta (1-2), Jyskykankaalta (1-4) ja Sainselältä (3-4,6). Suurin osa asuinpaikoista on ilmeisesti hyvinkin pienialaisia kvartsintyöstöpaikkoja, mutta Sainselkä 4 –kohteella löytöjä paljastui metsänäestysalueelta laajemminkin. Muutamat kohteista ovat niin korkealla nykyiseen suohon nähden, että niiden täytyy olla peräisin jo alueen merivaiheesta mesoliittiselta kivikaudelta (Jyskykangas 1, Sainselkä 3).

Kollajankankaalta paikallistettiin Matosuon mahdollinen kivikautinen asuinpaikka ja Kollajan altaan kaakkoisen työttökanavavaihtoehdon tuntumasta löytyi kaksi kivikautista asuinpaikkaa, toinen Vitikkomaalta, lijoen kutistuneen rinnakkaisuoman rannalta ja toinen lijoen itärannalta, Haapasenlammen kohdalta.

Todennäköisesti esihistorialliselle ajalle, mahdollisesti jopa kivikaudelle, ajoittuvat kolme pyyntikuoppakohdetta Siliäkankaalla, Lautakankaalla ja Sainselällä. Pyyntikuopparyhmissä on 4-7 kuoppaa – komein ja tiivein

ryhmä sijaitsee Sainselän eteläkärjessä. Mahdollisesti pyyntikuopat ovat antaneet myöhemmin nimensä koko harjulle (Sadinselkä).

Kollajan alueen esihistoriallisten asuinpaikkojen ajoitukseen löytömateriaali ei juuri anna mahdollisuuksia, sillä valtaosa löydöistä on kvartsia. Muutamilta asuinpaikoilta löytyi myös liuske-esineistöä, mutta nämäkin ovat sellaisia esinemuotoja tai liuskeiskoksia, jotka eivät ole ajoitettavissa. Joiltakin asuinpaikoilta talteen saadut palaneet luut tarjoaisivat mahdollisuuden radiohiiliajoituksiin, mutta niihin inventointibudjetissa ei olla varauduttu. Kuten edellä on jo todettu, voidaan korkeimmalla sijaitsevat asuinpaikat kuitenkin rannansiirtymisen perusteella ajoittaa mesoliittiselle kivikaudelle, jolloin alue oli Ancyclus-järven rannalla, noin 7300-6800 eKr. Suurin osa allasalueen asuinpaikoista on kuitenkin heti suon yläpuolella olevalla törmällä, joten vaikuttaa siltä, että ne olisivat peräisin merivaiheen jälkeiseltä ajalta. Todennäköisesti suoalueella on ollut merestä erkaantumisen jälkeen useitakin järviä, jotka ovat ajan mittaan maankohoamisen ja soistumisen myötä kadonneet. Asiaa ei kuitenkaan ole tutkittu tarkemmin ja parhaiten mahdolliset järvivaiheet saataisiin selville toisaalta asuinpaikkojen radiohiiliajoituksilla, toisaalta suon kerrostumista tutkimalla. Nykyisten järvien rannoilla sijaitsevat asuinpaikat voidaan ajoittaa vain väljästi kivikautiseksi, mutta asumuspainanteet viittaavat nuorempaan kivikauteen, erityisesti kivikauden loppujaksoille.

5.2 Historiallisen ajan ja ajoittamattomat muinaisjäännökset

Kollajan allasalueen historiallisesta maankäytöstä ei kovin paljon ole maastoon jälkiä jäänyt eikä alue esiinny juuri historiankirjoissakaan. Alueelta löydetyt historiallisen ajan ja ajoittamattomat muinaisjäännökset näyttäisivät liittyvän tervanpolttoon ja mahdollisesti muihin metsätöihin. Viljelysjäännöksiä alueella ei ole, edes kaskiraunioita ei inventoinnissa löydetty. Ainoa mahdollisesti viljelyksiin liittyvä rakennelma on kiviaita Aittojärven länsirannan Poropellonsaarilla. Inventoinnissa tarkastettiin kyllä useita kiviröykkiö- ja kuopparakennelmia, joiden ajoituksesta ja funktiosta ei kuitenkaan ole mitään varmuutta. Osa näistä saattaa olla jopa esihistoriallisia hauta- tai muita röykkiöitä, mutta osa saattaa olla myös luontaisia ilmiöitä. Komeimmat kivirakennelmat ovat Aittojärven länsipuolella olevan Silikankaan laella sijaitsevalla Välitalonkankaalla, jossa on useita röykkiömäisiä rakenteita ja kuoppia laajassa luontaisessa kivikossa.

Tervahautoja Kollajan alueella on runsaasti ja osa niistä on merkitty jo entuudestaan maastokarttoihin. Tämän kategorian merkillisimmät kohteet sijaitsevat Vengasvaaran etelätasangolla, Rapasuon länsirannalla. Täällä on neljä halkaisijaltaan 15-metristä kehävallia, joista yhdessä on jopa kaksoisvalli. Valleissa näkyvien hiilien perusteella rakennelmat liittyvät joko tervan- tai hiilenpolttoon.

Erityisen mielenkiintoisina historiallisen ajan muinaisjäännöksinä voidaan pitää kahta lähes identtistä talonpohjaa, joista toinen löytyi kaakkoisemman Vengasharjun luoteispäästä pienen suolta laskevan puron tuntumasta ja toinen tästä 5 km kaakkoon, Sainselän luoteiskärjestä, lähteen läheltä. Molemmat talonpohjat erottuvat maastossa noin 10 x 7 metrin kokoisina seinävälleina, jotka on tehty kaivamalla maata rakennelman sisä- ja ulkopuolelta. Keskellä on liesikumpu ja sammaloituneissa maavalleissa näkyy jonkin verran maatunutta puuta ja ruosteisia nauvoja. Vaikuttaa siltä, että rakennukset on tehty yhdenmukaisten piirustusten mukaan. Ympäristön huomioon ottaen kyseessä saattaisivat olla savottakämpät.

6. Allashankkeen vaikutukset muinaisjäänöksiin

Vaikka allashankkeeseen liittyvät kaikki rakennelmat ja suunnitelmat eivät olleet tiedossa inventointia tehtäessä ja raporttia kirjoitettaessa, pyritään seuraavassa arvioimaan allashankkeen vaikutuksia alueella todettuihin muinaisjäänöksiin. Tiedossa olevilla suunnitelmilla tarkoitetaan tässä Pohjolan Voima Oy:ltä kesällä 2008 saaduilla kartoilla olevia allasalueen rajoja ja muita rakennesuunnitelmia, vaikka ne olisivat osin keskenään vaihtoehtoisiaakin. Raportissa ei oteta kantaa eri vaihtoehtoihin, vaan selvitetään lyhyesti kuinka todennäköistä on, että jokin suunnitelma uhkaa muinaisjäänöstä.

Allashankkeen todennäköiset vaikutukset voidaan jakaa kolmeen luokkaan sen perusteella kuinka kaukana itse allasalueesta tai muista suunnitelluista rakennelmista muinaisjäänös sijaitsee. Ensimmäisenä ovat ne muinaisjäänökset, jotka sijaitsevat allasalueen sisällä tai ovat jonkin muun suunnitellun rakennelman alueella. Tällaisia kohteita on raportoitu 18 kappaletta. Toisena ovat ne muinaisjäänökset, jotka sijaitsevat alle puolen kilometrin (500 m) päässä allasalueen reunoista tai muista suunnitelluista rakennelmista. Näitä kohteita on kymmenen kappaletta. Kolmannen ryhmän muodostavat ne muinaisjäänökset, jotka ovat kauempana kuin puolen kilometrin päässä allasalueen reunoista tai muista suunnitelluista rakennelmista. Nykytiedon valossa näitä 32 raportoitua kohdetta allashanke ei uhkaa. On kuitenkin muistettava, että kaikki suunnitelmat eivät ole vielä tiedossa, tärkeimpinä rakennettavat tiet ja maa-aineksen ottoalueet, joista molemmat todennäköisesti kohdistuvat hiekkaisille kangasmaastoille, joilla muinaisjäänöksetkin pääsääntöisesti sijaitsevat. Oheisessa taulukossa raportoitujen kohteiden sijainti on luokiteltu mainittuihin kolmeen luokkaan. Viimeisessä ”sijainti” –sarakeessa määritellään kohteen sijainti suhteessa allasalueeseen tai muihin suunniteltuihin rakennelmiin. Yli puolen kilometrin päässä sijaitsevien kohteiden kohdalla sarake on jätetty tyhjäksi.

Mjtunnus	Kohdenimi	pkoo	ikoo	ajoitus	mj-tyyppi	sijainti
615010087	Kangas	7259377	3469434	kivikautinen	asuinpaikka	
615010088	Säynäjäkangas 1	7260690	3461830	kivikautinen	asuinpaikka	
615010089	Kangastalo	7250400	3481500	ajoittamaton	mj-ryhmä	
615010091	Hetteenlahti	7258240	3485080	kivikautinen	asuinpaikka	
615010092	Poropellonsaaret 1	7257601	3484557	ajoittamaton	kivikehä	<500 m
615010093	Välitalonkangas	7258521	3484478	ajoittamattomia	kivirakenteita	
1000012479	Ukonkangas 1	7259471	3475154	kivikautinen	asuinpaikka	allas, pato
1000012480	Ukonkangas 2	7259285	3475684	kivikautinen	asuinpaikka	allas
1000012481	Ukonkangas 3	7259317	3475862	kivikautinen	asuinpaikka	allas
1000012482	Ukonkangas 4	7259399	3476655	kivikautinen	asuinpaikka	allas
1000012483	Ukonkangas 5	7259518	3477008	historiallinen	tervahauta	<500 m
1000012484	Jyskykangas 1	7255357	3475506	kivikautinen	asuinpaikka	allas
1000012485	Jyskykangas 2	7255622	3475601	kivikautinen	asuinpaikka	allas
1000012486	Jyskykangas 3	7255767	3475205	kivikautinen	asuinpaikka	allas
1000012487	Jyskykangas 4	7255921	3475647	kivikautinen	mahdollinen asuinpaikka	allas
1000012488	Pyöriämaa 1	7255997	3473490	kivikautinen	asuinpaikka	<500 m
1000012489	Pyöriämaa 2	7256002	3473064	kivikautinen	asuinpaikka	<500 m
1000012490	Vengasharju	7256779	3472120	historiallinen	talonpohja	
1000012491	Alajärvi	7257569	3471235	ajoittamattomia	roykkiötä	
1000012492	Sivakkaoja	7257279	3474759	kivikautinen	mahdollinen asuinpaikka	allas
1000012493	Lampisuonsaari	7251412	3475699	kivikautinen	mahdollinen asuinpaikka	
1000012494	Eteläkaisto	7259243	3477478	kivikautinen	mahdollinen asuinpaikka	allas
1000012495	Tammikangas	7255879	3479734	kivikautinen	mahdollinen asuinpaikka	allas

1000012496	Metsälä	7255631	3478630	ajoittamattomia	röykkiöitä ja kuoppia	allas
1000012497	Sillansaari	7252452	3482983	ajoittamaton	kuoppa	pato
1000012498	Sainsekä 1	7254427	3476514	historiallinen	talonpohja	allas
1000012499	Sainsekä 2	7254086	3476887	ajoittamaton	kuoppa	allas
1000012500	Sainsekä 3	7253367	3477255	kivikautinen	asuinpaikka	<500 m
1000012501	Sainsekä 4	7252659	3478139	kivikautinen	asuinpaikka	allas
1000012502	Sainsekä 5	7251982	3478695	historiallinen	tervahauta ja kuoppa	
1000012503	Sainsekä 6	7251825	3478766	kivikautinen	asuinpaikka	
1000012504	Sainsekä 7	7251706	3478770	esihistoriallinen	pyyntikuoppia	
1000012505	Matosuo	7250604	3481206	kivikautinen	mahdollinen asuinpaikka	
1000012506	Kollajankangas	7250649	3481338	historiallinen	kivirakennelmia	
1000012507	Vitikkomaa	7251710	3485866	kivikautinen	asuinpaikka	<500 m
1000012508	Haapasenlampi	7251357	3487799	kivikautinen	asuinpaikka	pato
1000012509	Ojakangas	7256444	3488375	kivikautinen	asuinpaikka	<500 m
1000012510	Lautakangas 1	7257146	3488564	kivikautinen	asuinpaikka	kanava
1000012511	Lautakangas 2	7257397	3488662	esihistoriallinen	pyyntikuoppia	<500 m
1000012512	Poropellonsaaret 2	7257804	3484649	historiallinen	kivaita	
1000012513	Poropellonsaaret 3	7257806	3484476	ajoittamaton	kuoppa	
1000012514	Siliäkangas	7259122	3484887	esihistoriallinen	pyyntikuoppia	
1000012515	Kankainen 1	7259245	3484461	kivikautinen	mahdollinen asuinpaikka	
1000012516	Kankainen 2	7259101	3483691	kivikautinen	mahdollinen asuinpaikka	
1000012517	Haukilammensaarensärkkä	7260245	3482388	kivikautinen	asuinpaikka	
1000012518	Vengasvaaran itäpää 1	7259496	3474816	kivikautinen	asuinpaikka	<500 m
1000012519	Vengasvaaran itäpää 2	7259422	3474844	historiallinen	tervahauta	<500 m
1000012520	Rapasuo	7259117	3473447	historiallinen	miiluja	
1000012521	Vengasjärvi 1	7259121	3471124	kivikautinen	asuinpaikka	
1000012522	Vengasjärvi 2	7259178	3471125	historiallinen	tervahauta	
1000012523	Lamminkangas	7259070	3470393	kivikautinen	asuinpaikka	
1000012524	Kärppäoja	7259015	3469289	historiallinen	tervahauta	
1000012525	Saunajärvi	7259429	3468868	kivikautinen	asuinpaikka	
1000012526	Saunajärven leirikeskus	7260397	3467844	kivikautinen	asuinpaikka ja pyyntikuoppia	
1000012527	Kolijärvi	7260602	3467661	historiallinen	tervahauta	
1000012528	Säynäjäkangas 2	7261048	3461042	kivikautinen	asuinpaikka	
1000012529	Säynäjäkangas 3	7260811	3461426	kivikautinen	asuinpaikka	
1000012530	Säynäjäkangas 4	7260524	3462340	kivikautinen	asuinpaikka	
1000012531	Säynäjäkangas 5	7260793	3461379	historiallinen	tervahauta	
1000012532	Kärppäsuo	7258736	3466938	kivikautinen	asuinpaikka	

Suoraan allasalueen rakennelmien uhkaamista muinaisjäänöksistä merkittävin kokonaisuus sijaitsee Ukonkankaalla. Täällä Ukonkangas 1 - kivikautisen asuinpaikan eteläinen osa on jäämässä osin patorakennelman alle ja osin altaan sisälle. Kokonaisuudessaan allasalueelle jäävät saman harjun eteläreunalla asuinpaikat Ukonkangas 2-4 ja mahdollinen asuinpaikka Eteläkaisto. Kohteen Ukonkangas 5 tervahauta on myös hyvin lähellä tulevaa patorakennelmaa. Koska suurin osa Ukonkankaan metsämaastoa on vielä ehjää, ei kaikkia muinaisjäänöksiä todennäköisesti inventoinnissa edes löydetty, ja pelkästään näiden vielä tuntemattomien muinaisjäänösten etsiminenkin vaatii paikalla vielä systemaattisen koekaivauksen. Vengasvaaran itäpäässä sijaitsevat kohteet (Vengasvaaran itäpää 1-2) ovat myös lähellä tulevaa patorakennelmaa.

Ukonkankaalta lounaaseen sijaitsevat Jyskykankaan kivikautiset asuinpaikat, Jyskykangas 1-4 ja Sivakkaoja, jotka ovat kaikki jäämässä allasalueen sisälle. Todennäköisesti kohteet ovat suhteellisen pienialaisia, mutta jälleen vaaditaan itse kohteiden tutkimisen lisäksi systemaattisia koekaivauksia myös kohteiden ympäristössä,

jotta varmistutaan siitä, ettei alueella ole enempää kivikautisia asuinpaikkoja. Pyöriämaan kaksi kivikautista asuinpaikkaa jäävät hieman allasalueen ulkopuolelle, mutta koekaivauksia on syytä ulottaa myös näiden asuinpaikkojen tuntumaan etenkin Pyöriämaa 1:n itäpuolella.

Keskellä tulevaa allasaluetta sijaitsevan Metsälän tilan itäpuolella havaitut röykkiöt ja kuopat tulee tutkia ennen altaan rakentamista. Samoin Tammikankaan mahdollinen kivikautinen asuinpaikka on syytä koekaivaa. Muutoin tällä altaan keskialueella ei inventoinnin perusteella muinaisjäänöksiä juuri ole. Altaan kaakkoisosassa havaittu ajoittamaton kuoppajäännös Sillansaareissa jää patorakennelman alle.

Laajempi tutkittava kokonaisuus on jälleen allasalueen etelärannalla, jossa Sainselän harju tulee muodostamaan pitkän (ja eroosiolle alttiin) niemen altaaseen. Kohteet Sainselkä 1 (historiallisen ajan talonpohja) ja Sainselkä 2 (ajoittamaton kuoppa) jäävät veden pinnan alle ja ne on kokonaan tutkittava ennen rakentamista. Sainselkä 3 (kivikautinen asuinpaikka) sijaitsee ylempänä harjulla – sen tutkiminen riippunee muusta mahdollisesta maankäytöstä (maa-aineksen otto?). Harjun pitkältä koillisivulta löytyi metsänäestyksen esiintuomana yksi kivikautinen asuinpaikka (Sainselkä 4), jota allashanke välittömästi uhkaa. Kohteen tutkimisen yhteydessä on syytä selvittää systemaattisin koekaivauksin mahdollisten muinaisjäänösten esiintymistä Sainselän rinteillä, sillä enimmäkseen alue on ehjää metsämaastoa, josta muinaisjäänösten löytäminen inventoinnin resursseilla on jokseenkin mahdotonta.

Aittojärven itäpäähän tuleva täyttökanava on suunniteltu kaivettavaksi Lautakankaan eteläreunan halki. Kankaalla sijaitsee kuitenkin kaksi kohdetta, kivikautinen asuinpaikka Lautakangas 1, ja esihistoriallinen pyyntikuoppakohde, Lautakangas 2, joista ainakin ensisimainitun tutkimukset tulevat välttämättömiksi mikäli kanava nyt käytettävissä olevien karttojen mukaiseen paikkaan rakennetaan. Kohteella on myös asumuspainanteita, jotka vaativat tavallista kivikautista asuinpaikkaa vielä huolellisemman ja perusteellisemman tutkimuksen. Ojakankaan kivikautinen asuinpaikka sijaitsee myös alle puolen kilometrin päässä etelään täyttökanavasta.

Toinen täyttökanavavaihtoehto Aittojärven länsipäässä ei näyttäisi aiheuttavan uhkaa muinaisjäänöksille. Poropellonsaaret 1:n kivikehä sijaitsee kuitenkin alle puolen kilometrin päässä kartoille merkitystä suunnitellusta kanavasta. Kolmas täyttökanava ja siihen liittyvä maapato puolestaan ovat selkeä uhka lijoen rannalla sijaitsevalle Haapasenlammen kivikautiselle asuinpaikalle ja Vitikkomaan kivikautinen asuinpaikkakin sijaitsee alle puolen kilometrin päässä suunnitellusta kanavasta.

**PUDASJÄRVEN KOLLAJAN ALLASALUEEN
ARKEOLOGINEN INVENTOINTI
Petro Pesonen 2008**

Yleiskartta tutkimusalueesta 1:100000

- tekojärven alue
- muut suunnitellut rakennelmat
- kiinteä muinaisjäännös
- mahdollinen muinaisjäännös
- irtolöytöpaikka

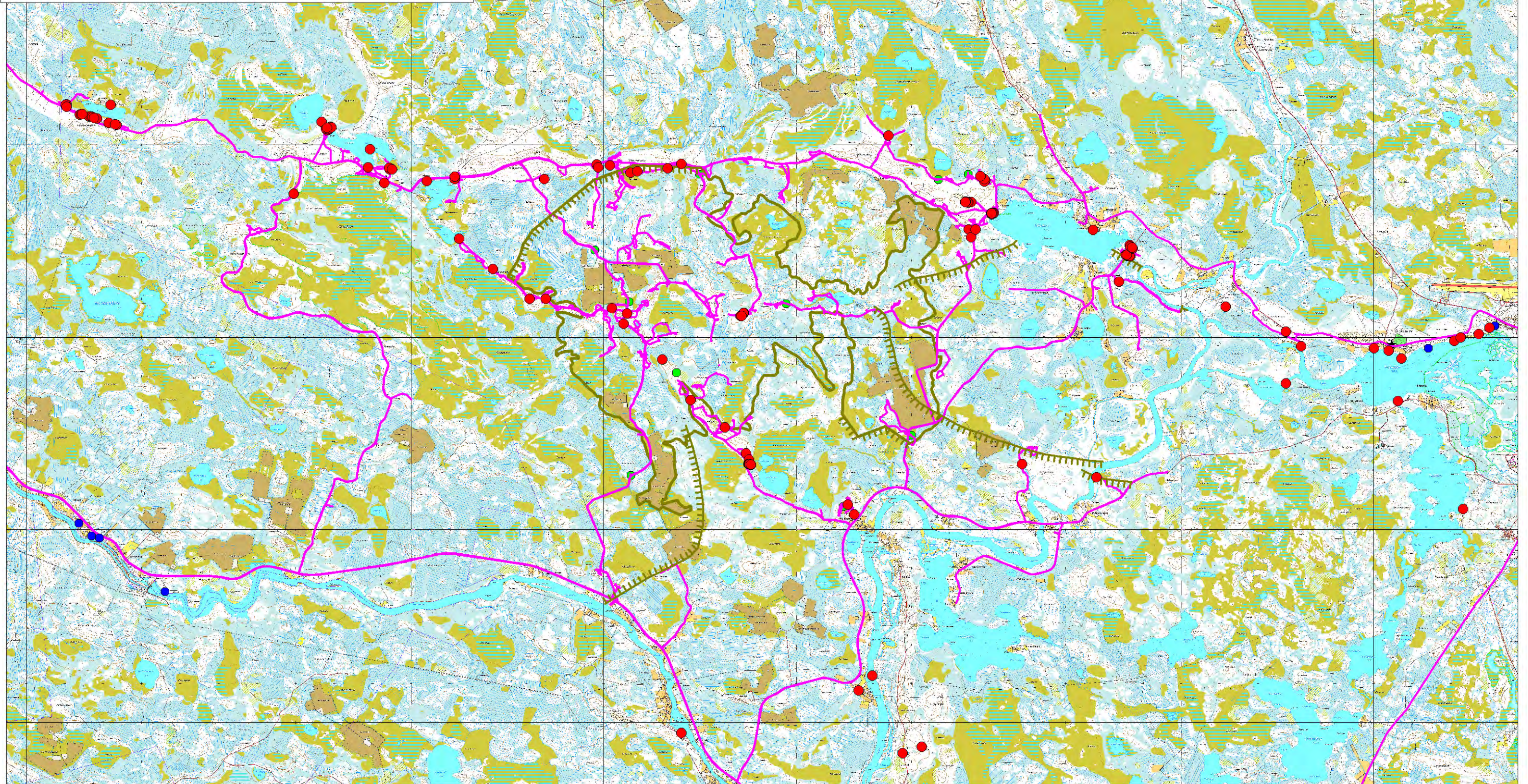

**PUDASJÄRVEN KOLLAJAN ALLASALUEEN
ARKEOLOGINEN INVENTOINTI
Petro Pesonen 2008**

Inventoinnissa kuljetut reitit, mk. 1:100000

- inventointireitti
- tekojärven alue
- muut suunnitellut rakennelmat
- kiinteä muinaisjäännös
- mahdollinen muinaisjäännös
- irtolöytöpaikka

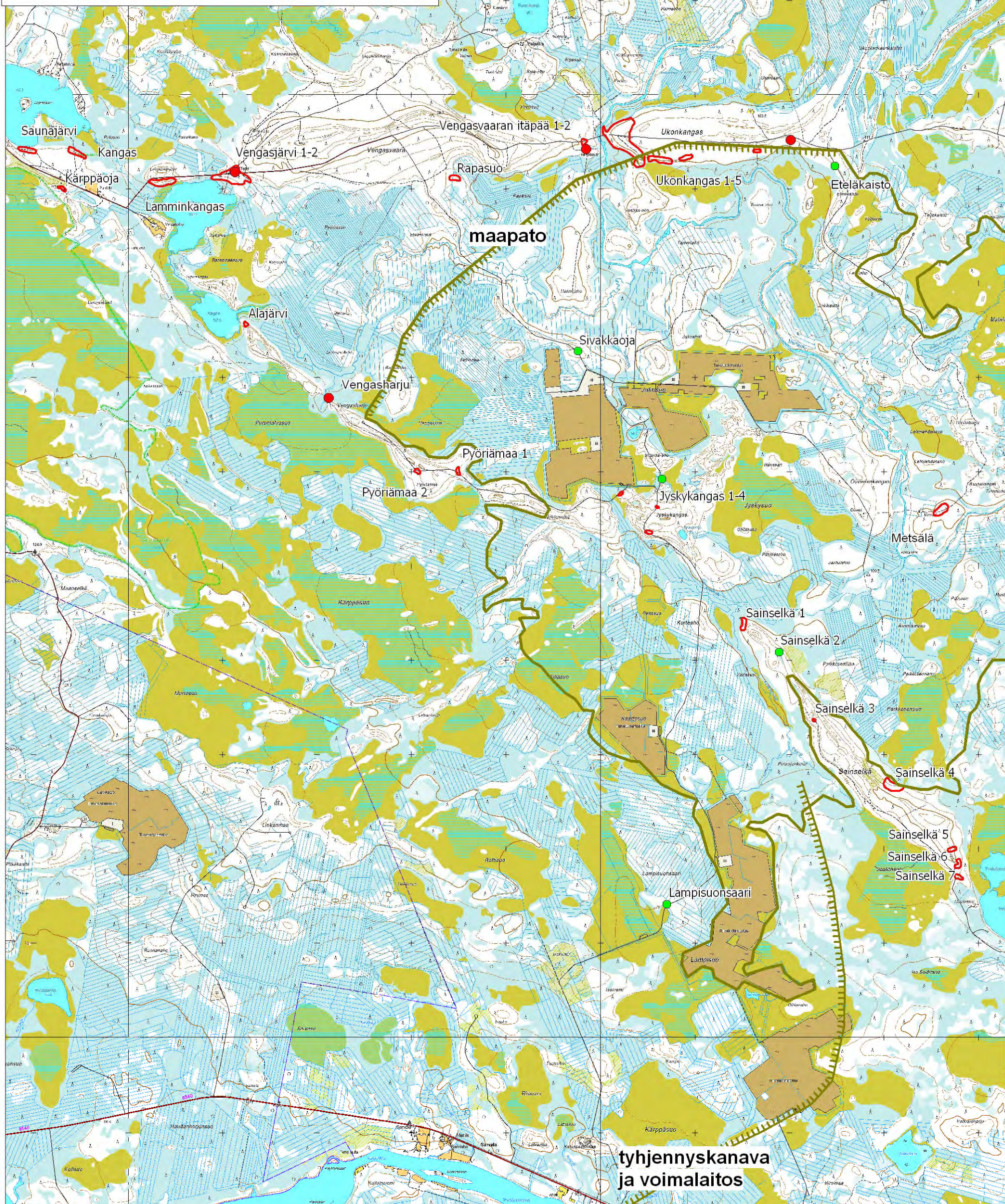

PUDASJÄRVEN KOLLAJAN ALLASALUEEN ARKEOLOGINEN INVENTOINTI

Petro Pesonen 2008

Allasalueen länsiosan muinaisjäännökset ja
rakennussuunnitelmat, mk. 1:40000

- allasalue
- muut rakennussuunnitelmat
- rajattu kiinteä muinaisjäännös
- pistemäinen kiinteä muinaisjäännös
- mahdollinen muinaisjäännös

PUDASJÄRVEN KOLLAJAN ALLASALUEEN ARKEOLOGINEN INVENTOINTI Petro Pesonen 2008

Allasalueen itäosan muinaisjäännökset ja
rakennussuunnitelmat, mk. 1:40000

- allasalue
- muut rakennussuunnitelmat
- rajattu kiinteä muinaisjäännös
- pistemäinen kiinteä muinaisjäännös
- mahdollinen muinaisjäännös

Negatiiviluettelo, kuvaaja Petro Pesonen

F	Mjtunnus	Kohde	Aihe	Pvm
145687:1	1000012532	Kärppäsuu	Asuinpaikkalöytöjä tien itäleikkauksesta, lounaasta.	13.8.2008
145687:2	1000012532	Kärppäsuu	Runsain löytöalue kuvan etualalla, pohjoisesta.	13.8.2008
145688:1	1000012479	Ukonkangas 1	Löytöjä tien molemmilta puolilta, koillisesta.	13.8.2008
145688:2	1000012479	Ukonkangas 1	Asuinpaikkalöytöjä metsätiellä ja laikutusvaoissa, Vasikka-ahon pohjoispuolella, pohjoisesta.	19.8.2008
145689:1	1000012484	Jyskykangas 1	Löytöpaikka Piia Nupposen kohdalla tien penkassa, lännestä.	14.8.2008
145690:1	1000012485	Jyskykangas 2	Löytöpaikka tien itäpuolella, penkasta oikealle, luoteesta.	14.8.2008
145691:1	1000012486	Jyskykangas 3	Löytöpaikka tien vasemmassa leikkauksessa suon reunalla, koillisesta.	15.8.2008
145692:1	1000012488	Pyöriämaa 1	Palaneen maan läikkä tien leikkauksessa, etelästä.	15.8.2008
145692:2	1000012488	Pyöriämaa 1	Löytöpaikka auton kohdalla tien oikealla puolella, luoteesta.	15.8.2008
145693:1	1000012489	Pyöriämaa 2	Kvartsipesäke tienpenkassa, etelästä.	15.8.2008
145693:2	1000012489	Pyöriämaa 2	Löytöpaikka tienpenkassa suoraan edessä, koillisesta.	15.8.2008
145694:1	1000012482	Ukonkangas 4	Asuinpaikka tien vasemmassa laidassa oranssin nauhan kohdalla, pohjoisesta.	20.8.2008
145694:2	1000012482	Ukonkangas 4	Punaista maata tien leikkauksessa, lännestä.	20.8.2008
145695:1	1000012521	Vengasjärvi 1	Asuinpaikka äestysalueella, lännestä.	20.8.2008
145696:1	615010092	Poropellonsaaret 1	Kivikehä, koillisesta.	22.8.2008
145697:1	1000012500	Sainselkä 3	Löydöt tien oikealta puolelta, nuotiopaikalta, kaakosta.	27.8.2008
145698:1	1000012504	Sainselkä 7	Pyyntikuoppia, lounaasta.	28.8.2008
145698:2	1000012504	Sainselkä 7	Pyyntikuoppa, koillisesta.	28.8.2008
145698:3	1000012504	Sainselkä 7	Pyyntikuoppa, kaakosta.	28.8.2008
145699:1	1000012510	Lautakangas 1	Asumuspainanne Piia Nupposen edessä, koillisesta.	29.8.2008
145699:2	1000012510	Lautakangas 1	Piia Nupponen kaivaa koekuoppaa asumuspainanteeseen 2, kaakosta.	29.8.2008
145700:1	1000012509	Ojakangas	Löydöt auton kohdalta tien vierestä, lounaasta.	4.9.2008
145701:1	1000012496	Metsälä	Kiviröykkiö 1 kankaalla, lounaasta.	8.9.2008
145701:2	1000012496	Metsälä	Kiviröykkiö 1 kankaalla, idästä.	8.9.2008
145701:3	1000012496	Metsälä	Kiviröykkiö 2, lännestä.	8.9.2008
145702:1	615010093	Välitalonkangas	Röykkiömäinen kivikehä, luoteesta.	8.9.2008
145702:2	615010093	Välitalonkangas	Keskuskuopallinen röykkiö, lännestä.	8.9.2008
145703:1	1000012514	Siliäkangas	Pyyntikuoppa rantavallilla, lounaasta.	10.9.2008
145703:2	1000012514	Siliäkangas	Pyyntikuoppa kankaalla, kaakosta.	10.9.2008
145704:1	615010087	Kangas	Itäisin painanne etualalla, kaakosta.	10.9.2008
145705:1	1000012528	Säynäjäkangas 2	Asumuspainanne 1 törmällä, kaakosta.	11.9.2008
145705:2	1000012528	Säynäjäkangas 2	Piia Nupponen kaivaa koekuoppaa asumuspainanteeseen 2, pohjoisesta.	11.9.2008

Digikuvaluettelo, kuvaaja Petro Pesonen

DG	Mjtunnus	Kohde	Aihe	Pvm
526:1	615010087	Kangas	Itäisin painanne etualalla, kaakosta.	10.9.2008
527:1	615010092	Poropellonsaaret 1	Kivikehä, koillisesta.	22.8.2008
528:1	615010093	Välitalonkangas	Röykkiömäinen kivikehä, luoteesta.	8.9.2008
528:2	615010093	Välitalonkangas	Keskuskuopallinen röykkiö, lännestä.	8.9.2008
529:1	1000012479	Ukonkangas 1	Löytöjä tien molemmilta puolilta, koillisesta.	13.8.2008
529:2	1000012479	Ukonkangas 1	Asuinpaikkalöytöjä metsätiellä ja laikutusvaoissa, Vasikka-ahon pohjoispuolella, pohjoisesta.	19.8.2008
530:1	1000012480	Ukonkangas 2	Löytöpaikka suon reunalla lapion kohdalla (piste 407), luoteesta.	19.8.2008
530:2	1000012480	Ukonkangas 2	Löytöpaikka ylemmällä törmällä lapion kohdalla (piste 409), pohjoisesta.	19.8.2008
531:1	1000012481	Ukonkangas 3	Löytöpaikka tuulenkaadossa lapion kohdalla, pohjoisesta.	20.8.2008
532:1	1000012482	Ukonkangas 4	Asuinpaikka tien vasemmassa laidassa oranssin nauhan kohdalla, pohjoisesta.	20.8.2008
532:2	1000012482	Ukonkangas 4	Punaista maata tien leikkauksessa, lännestä.	20.8.2008
533:1	1000012483	Ukonkangas 5	Tervahauta kuvattuna rannan suunnasta, etelästä.	20.8.2008
534:1	1000012484	Jyskykangas 1	Löytöpaikka Piia Nupposen kohdalla tien penkassa, lännestä.	14.8.2008
535:1	1000012485	Jyskykangas 2	Löytöpaikka tien itäpuolella, penkasta oikealle, luoteesta.	14.8.2008
535:2	1000012485	Jyskykangas 2	Poroja Jyskykangas 2 asuinpaikan kohdalla, etelästä.	3.9.2008
536:1	1000012486	Jyskykangas 3	Löytöpaikka tien vasemmassa leikkauksessa suon reunalla, koillisesta.	15.8.2008
537:1	1000012488	Pyöriämaa 1	Palaneen maan läikkä tien leikkauksessa, etelästä.	15.8.2008
537:2	1000012488	Pyöriämaa 1	Löytöpaikka auton kohdalla tien oikealla puolella, luoteesta.	15.8.2008
538:1	1000012489	Pyöriämaa 2	Kvartsipesäke tienpenkassa, etelästä.	15.8.2008
538:2	1000012489	Pyöriämaa 2	Löytöpaikka tienpenkassa suoraan edessä, koillisesta.	15.8.2008
539:1	1000012490	Vengasharju	Talonpohja harjun päässä, kaakosta.	18.8.2008
540:1	1000012491	Alajärvi	Kiviaidan tapainen kasa, kaakosta.	18.8.2008
540:2	1000012491	Alajärvi	Puolikaaren muotoinen röykkiö, luoteesta.	18.8.2008
540:3	1000012491	Alajärvi	Puolikaaren muotoinen röykkiö, kaakosta.	18.8.2008
541:1	1000012496	Metsälä	Kiviröykkiö 1 kankaalla, lounaasta.	8.9.2008
541:2	1000012496	Metsälä	Kiviröykkiö 1 kankaalla, idästä.	8.9.2008
541:3	1000012496	Metsälä	Kiviröykkiö 2, lännestä.	8.9.2008
542:1	1000012498	Sainselkä 1	Talonpohja, kaakosta.	27.8.2008
542:2	1000012498	Sainselkä 1	Talonpohja, kaakosta.	27.8.2008
543:1	1000012500	Sainselkä 3	Löydöt tien oikealta puolelta, nuotiopaikalta, kaakosta.	27.8.2008
544:2	1000012501	Sainselkä 4	Piia Nupponen tutkimassa kvartsikeskittymää, etelästä.	28.8.2008
544:3	1000012501	Sainselkä 4	Asuinpaikka metsä-äestysalueella, etelästä.	28.8.2008
544:1	1000012501	Sainselkä 4	Kvartsikeskittymä äestyksessä.	28.8.2008
545:1	1000012502	Sainselkä 5	Vallillinen kuoppa harjulla, lounaasta.	28.8.2008
545:2	1000012502	Sainselkä 5	Tervahauta Sainselän törmällä, lounaasta.	28.8.2008
546:1	1000012504	Sainselkä 7	Pyyntikuoppa, lounaasta.	28.8.2008
546:2	1000012504	Sainselkä 7	Pyyntikuoppa, koillisesta.	28.8.2008
546:3	1000012504	Sainselkä 7	Pyyntikuoppa, kaakosta.	28.8.2008
547:1	1000012505	Matosuo	Pieni kuoppa Matosuon rannalla, etelästä.	29.8.2008
548:1	1000012506	Kollajankangas	Kuoppa ja etualalla lohkokiviä, luoteesta.	29.8.2008
548:2	1000012506	Kollajankangas	Kivikehä, taustalla hiekkakuoppa, kaakosta.	29.8.2008
548:3	1000012506	Kollajankangas	Kivikehä, kaakosta.	29.8.2008
548:4	1000012506	Kollajankangas	Kivikehä, etelästä.	29.8.2008
548:5	1000012506	Kollajankangas	Rajapyykki, taustalla kivikehä, lounaasta.	29.8.2008
549:1	1000012507	Vitikkomaa	Asuinpaikka vanhalla äestyksellä, lännestä.	10.9.2008
550:1	1000012508	Haapasenlampi	Löytöpaikka kuusikossa, etelästä.	4.9.2008
551:1	1000012509	Ojakangas	Löydöt auton kohdalta tien vierestä, lounaasta.	4.9.2008
552:1	1000012510	Lautakangas 1	Asumuspainanne Piia Nupposen edessä, koillisesta.	29.8.2008
552:2	1000012510	Lautakangas 1	Piia Nupponen kaivaa koekuoppaa asumuspainanteeseen 2, kaakosta.	29.8.2008
553:1	1000012511	Lautakangas 2	Pyyntikuoppa (piste 578) lapion kohdalla, lounaasta.	4.9.2008
554:1	1000012512	Poropellonsaaret 2	Kiviaidan eteläpää, idästä.	26.8.2008
554:2	1000012512	Poropellonsaaret 2	Kuoppa, jonka ympärillä kiviä vallina, kaakosta.	26.8.2008

554:3	1000012512	Poropellonsaaret 2	Kiviaidan keskikohtaa, idästä.	26.8.2008
555:1	1000012513	Poropellonsaaret 3	Kuoppa kivikossa harjun reunalla, pohjoisesta.	26.8.2008
556:1	1000012514	Siliäkangas	Pyyntikuoppa rantavallilla, lounaasta.	10.9.2008
556:2	1000012514	Siliäkangas	Pyyntikuoppa kankaalla, kaakosta.	10.9.2008
557:1	1000012517	Haukilammensaarensärkkä	Löytöjä särkällä kulkevalta tieltä, lännestä.	26.8.2008
558:1	1000012520	Rapasuo	Suuri hiilimiilu, kaakosta.	21.8.2008
558:2	1000012520	Rapasuo	Suuri hiilimiilu, kaakosta.	21.8.2008
558:3	1000012520	Rapasuo	Piia Nupponen hiilihaudan edessä.	21.8.2008
559:1	1000012521	Vengasjärvi 1	Asuinpaikka äestysalueella, lännestä.	20.8.2008
560:1	1000012522	Vengasjärvi 2	Asuinpaikka loivalla törmällä, kuva otettu tervahaudan kohdalta, lounaasta.	3.9.2008
561:1	1000012526	Saunajärven leirikeskus	Pyyntikuoppa pienellä kumpareella (piste 031), pohjoisesta.	11.9.2008
562:1	1000012528	Säynäjäkangas 2	Asumuspainanne 1 törmällä, kaakosta.	11.9.2008
562:2	1000012528	Säynäjäkangas 2	Piia Nupponen kaivaa koekuoppaa asumuspainanteeseen 2, pohjoisesta.	11.9.2008
563:1	1000012530	Säynäjäkangas 4	Piia Nupponen kaivaa koekuoppaa asumuspainanteeseen 2, idästä.	11.9.2008
564:1	1000012532	Kärppäsuo	Asuinpaikkalöytöjä tien itäleikkauksesta, lounaasta.	13.8.2008
564:2	1000012532	Kärppäsuo	Runsain löytöalue kuvan etualalla, pohjoisesta.	13.8.2008

Luettelo GPS-mittauksista

nro	mjtunnus	kohdenimi	ikoo	pkoo	pvm, aika	havainto
1	1000012528	Säynäjäkangas 2	3461043	7261068	11.9.2008 9:53	painanne 1
2	1000012528	Säynäjäkangas 2	3461011	7261047	11.9.2008 10:00	painanne 2
3	1000012528	Säynäjäkangas 2	3461048	7261052	11.9.2008 10:17	kvartsia
4	1000012528	Säynäjäkangas 2	3461042	7261048	11.9.2008 10:17	kvartsia
5	1000012528	Säynäjäkangas 2	3461037	7261043	11.9.2008 10:18	kvartsia
6	1000012528	Säynäjäkangas 2	3461034	7261043	11.9.2008 10:18	kvartsia
7	1000012528	Säynäjäkangas 2	3461026	7261033	11.9.2008 10:19	kvartsia
8	1000012528	Säynäjäkangas 2	3461109	7260990	11.9.2008 10:28	kvartsia
9	1000012528	Säynäjäkangas 2	3461111	7260994	11.9.2008 10:35	kvartsia
10	1000012528	Säynäjäkangas 2	3461037	7261000	11.9.2008 10:42	kuoppa
11	1000012528	Säynäjäkangas 2	3461049	7261054	11.9.2008 10:44	kvartsia
12	1000012531	Säynäjäkangas 5	3461379	7260793	11.9.2008 11:01	tervahauta
13	1000012529	Säynäjäkangas 3	3461426	7260811	11.9.2008 11:12	painanne 1
14	1000012529	Säynäjäkangas 3	3461447	7260807	11.9.2008 11:31	painanne 2
15	615010088	Säynäjäkangas 1	3461624	7260749	11.9.2008 11:37	painanne 1
16	615010088	Säynäjäkangas 1	3461679	7260743	11.9.2008 11:39	painanne 2
17	615010088	Säynäjäkangas 1	3461717	7260738	11.9.2008 11:41	painanne 3
18	615010088	Säynäjäkangas 1	3461753	7260710	11.9.2008 11:43	painanne 4
19	615010088	Säynäjäkangas 1	3461925	7260656	11.9.2008 11:50	kvartsia
20	1000012530	Säynäjäkangas 4	3462340	7260524	11.9.2008 12:47	painanne 1
21	1000012530	Säynäjäkangas 4	3462331	7260527	11.9.2008 12:51	painanne 2
22	1000012530	Säynäjäkangas 4	3462298	7260548	11.9.2008 12:54	kuoppa
23	1000012530	Säynäjäkangas 4	3462220	7260556	11.9.2008 12:58	löytöjä
24	1000012530	Säynäjäkangas 4	3462217	7260575	11.9.2008 13:00	löytöjä
25	1000012530	Säynäjäkangas 4	3462133	7260579	11.9.2008 13:13	painanne 3
26	1000012530	Säynäjäkangas 4	3462056	7260631	11.9.2008 13:21	kvartsia
27	1000012521	Vengasjärvi 1	3471228	7259104	11.9.2008 14:34	palanutta luuta
28	1000012525	Saunajärvi	3468989	7259400	11.9.2008 15:12	kuoppa
29	1000012525	Saunajärvi	3468979	7259398	11.9.2008 15:13	kuoppa
30	1000012526	Saunajärven leirikeskus	3467810	7260392	11.9.2008 16:21	kuoppa 1
31	1000012526	Saunajärven leirikeskus	3467781	7260422	11.9.2008 16:23	kuoppa 2
32	1000012527	Kolijärvi	3467661	7260602	11.9.2008 16:29	tervahauta
33	1000012526	Saunajärven leirikeskus	3467844	7260418	11.9.2008 16:37	kvartsia
34	1000012526	Saunajärven leirikeskus	3467847	7260419	11.9.2008 16:37	kvartsia
35	1000012526	Saunajärven leirikeskus	3467844	7260397	11.9.2008 16:38	kvartsia
36	1000012526	Saunajärven leirikeskus	3467841	7260402	11.9.2008 16:39	kvartsia
37	1000012526	Saunajärven leirikeskus	3467841	7260403	11.9.2008 16:42	kvartsia
38	1000012526	Saunajärven leirikeskus	3467848	7260419	11.9.2008 16:43	kuoppa 3
39	1000012526	Saunajärven leirikeskus	3467864	7260423	11.9.2008 16:44	kuoppa 4
40	1000012526	Saunajärven leirikeskus	3467898	7260483	11.9.2008 16:48	kuoppa 5
41	1000012526	Saunajärven leirikeskus	3467915	7260460	11.9.2008 16:50	kuoppa 6
42	1000012526	Saunajärven leirikeskus	3467806	7260453	11.9.2008 16:52	kuoppa 7
341	1000012532	Kärppäsuo	3466930	7258718	13.8.2008 14:25	löytöjä
342	1000012532	Kärppäsuo	3466935	7258727	13.8.2008 14:29	löytöjä
343	1000012532	Kärppäsuo	3466938	7258736	13.8.2008 14:31	löytöjä
344	1000012532	Kärppäsuo	3466936	7258744	13.8.2008 14:33	löytöjä
345	1000012525	Saunajärvi	3468859	7259425	13.8.2008 15:24	kvartsia
346	1000012525	Saunajärvi	3468868	7259429	13.8.2008 15:38	asumuspainanne
347	1000012525	Saunajärvi	3468891	7259418	13.8.2008 15:40	kvartsia
348	1000012479	Ukonkangas 1	3475103	7259582	13.8.2008 16:25	kvartsia
349	1000012479	Ukonkangas 1	3475085	7259571	13.8.2008 16:27	kvartsia
350	1000012479	Ukonkangas 1	3475110	7259569	13.8.2008 16:28	kvartsia
351	1000012479	Ukonkangas 1	3475113	7259567	13.8.2008 16:28	kvartsia
352	1000012479	Ukonkangas 1	3475113	7259567	13.8.2008 16:28	kvartsia

353	1000012479	Ukonkangas 1	3475116	7259565	13.8.2008 16:28	kvartsia
354	1000012479	Ukonkangas 1	3475119	7259557	13.8.2008 16:30	kvartsia
355	1000012493	Lampisuonsaari	3475699	7251412	14.8.2008 11:44	kvartsia
356	1000012493	Lampisuonsaari	3475719	7251427	14.8.2008 11:48	kvartsia
359	1000012484	Jyskykangas 1	3475506	7255357	14.8.2008 14:40	kvartsia
360	1000012485	Jyskykangas 2	3475601	7255622	14.8.2008 15:41	kvartsia
361	1000012486	Jyskykangas 3	3475205	7255767	15.8.2008 9:04	kvartsia
362	1000012486	Jyskykangas 3	3475207	7255771	15.8.2008 9:07	kvartsia
363	1000012488	Pyöriämaa 1	3473490	7255997	15.8.2008 13:04	kvartsia
364	1000012489	Pyöriämaa 2	3473064	7256002	15.8.2008 13:34	kvartsia
365	1000012489	Pyöriämaa 2	3473057	7256003	15.8.2008 13:36	kvartsia
366	1000012489	Pyöriämaa 2	3473061	7256013	15.8.2008 13:36	kvartsia
369	1000012490	Vengasharju	3472120	7256779	18.8.2008 10:40	talonpohja
370	1000012491	Alajärvi	3471235	7257569	18.8.2008 11:23	kiviröykkiö
371	1000012491	Alajärvi	3471254	7257562	18.8.2008 11:30	kiviröykkiö
372	1000012491	Alajärvi	3471238	7257554	18.8.2008 11:34	kiviröykkiö
373	1000012487	Jyskykangas 4	3475647	7255921	18.8.2008 13:04	kvartsia
374	1000012518	Vengasvaaran itäpää 1	3474809	7259492	19.8.2008 8:54	kvartsia
375	1000012518	Vengasvaaran itäpää 1	3474808	7259494	19.8.2008 8:54	kvartsia
376	1000012518	Vengasvaaran itäpää 1	3474816	7259496	19.8.2008 8:55	kvartsia
377	1000012518	Vengasvaaran itäpää 1	3474827	7259499	19.8.2008 8:56	kvartsia
378	1000012518	Vengasvaaran itäpää 1	3474831	7259501	19.8.2008 8:56	kvartsia
379	1000012518	Vengasvaaran itäpää 1	3474834	7259496	19.8.2008 8:57	kvartsia
380	1000012519	Vengasvaaran itäpää 2	3474844	7259422	19.8.2008 9:04	tervahauta
381	1000012479	Ukonkangas 1	3475117	7259619	19.8.2008 9:40	kvartsia
382	1000012479	Ukonkangas 1	3475146	7259569	19.8.2008 9:48	kvartsia
383	1000012479	Ukonkangas 1	3475113	7259527	19.8.2008 9:58	kvartsia
384	1000012479	Ukonkangas 1	3475154	7259471	19.8.2008 10:07	koekuoppa, josta kvartsia
385	1000012479	Ukonkangas 1	3475420	7259310	19.8.2008 10:43	löytöjä
386	1000012479	Ukonkangas 1	3475415	7259310	19.8.2008 10:44	löytöjä
387	1000012479	Ukonkangas 1	3475410	7259311	19.8.2008 10:45	löytöjä
388	1000012479	Ukonkangas 1	3475410	7259313	19.8.2008 10:45	löytöjä
389	1000012479	Ukonkangas 1	3475407	7259313	19.8.2008 10:45	löytöjä
390	1000012479	Ukonkangas 1	3475404	7259312	19.8.2008 10:46	löytöjä
391	1000012479	Ukonkangas 1	3475406	7259314	19.8.2008 10:47	löytöjä
392	1000012479	Ukonkangas 1	3475410	7259292	19.8.2008 10:56	löytöjä
393	1000012479	Ukonkangas 1	3475425	7259292	19.8.2008 10:57	löytöjä
394	1000012479	Ukonkangas 1	3475429	7259293	19.8.2008 10:58	löytöjä
395	1000012479	Ukonkangas 1	3475429	7259294	19.8.2008 10:58	löytöjä
396	1000012479	Ukonkangas 1	3475431	7259302	19.8.2008 10:59	löytöjä
397	1000012479	Ukonkangas 1	3475406	7259302	19.8.2008 11:02	löytöjä
399	1000012479	Ukonkangas 1	3475393	7259372	19.8.2008 12:26	löytöjä
400	1000012479	Ukonkangas 1	3475388	7259383	19.8.2008 12:28	löytöjä
401	1000012479	Ukonkangas 1	3475308	7259439	19.8.2008 12:31	löytöjä
402	1000012479	Ukonkangas 1	3475289	7259452	19.8.2008 12:33	löytöjä
403	1000012479	Ukonkangas 1	3475285	7259457	19.8.2008 12:34	löytöjä
404	1000012479	Ukonkangas 1	3475277	7259461	19.8.2008 12:34	löytöjä
405	1000012479	Ukonkangas 1	3475275	7259464	19.8.2008 12:34	löytöjä
406	1000012479	Ukonkangas 1	3475217	7259557	19.8.2008 12:42	löytöjä
407	1000012480	Ukonkangas 2	3475542	7259306	19.8.2008 13:18	löytöjä
408	1000012480	Ukonkangas 2	3475684	7259285	19.8.2008 13:41	löytöjä
409	1000012480	Ukonkangas 2	3475706	7259306	19.8.2008 13:55	löytöjä
410	1000012479	Ukonkangas 1	3475227	7259556	19.8.2008 14:59	löytöjä
411	1000012479	Ukonkangas 1	3475258	7259556	19.8.2008 15:01	löytöjä
412	1000012479	Ukonkangas 1	3475180	7259675	19.8.2008 15:24	löytöjä
413	1000012479	Ukonkangas 1	3475243	7259707	19.8.2008 15:28	löytöjä
414	1000012479	Ukonkangas 1	3475310	7259679	19.8.2008 15:38	kuoppa

415	1000012479	Ukonkangas 1	3475182	7259561	19.8.2008 15:45	löytöjä
416	1000012480	Ukonkangas 2	3475650	7259322	20.8.2008 9:49	kuoppa
417	1000012481	Ukonkangas 3	3475862	7259317	20.8.2008 10:00	löytöjä
418	1000012481	Ukonkangas 3	3475949	7259341	20.8.2008 10:23	löytöjä
419	1000012482	Ukonkangas 4	3476655	7259399	20.8.2008 11:14	löytöjä
420	1000012483	Ukonkangas 5	3477008	7259518	20.8.2008 12:19	tervahauta
421	1000012494	Eteläkaisto	3477478	7259243	20.8.2008 12:36	kvartsia
422	1000012521	Vengasjärvi 1	3471079	7259122	20.8.2008 15:33	löytöjä
423	1000012521	Vengasjärvi 1	3471122	7259121	20.8.2008 15:36	löytöjä
424	1000012521	Vengasjärvi 1	3471124	7259121	20.8.2008 15:38	löytöjä
425	1000012521	Vengasjärvi 1	3471126	7259119	20.8.2008 15:38	löytöjä
426	1000012521	Vengasjärvi 1	3471125	7259118	20.8.2008 15:39	löytöjä
427	1000012521	Vengasjärvi 1	3471127	7259117	20.8.2008 15:39	löytöjä
428	1000012521	Vengasjärvi 1	3471129	7259117	20.8.2008 15:39	löytöjä
429	1000012521	Vengasjärvi 1	3471129	7259115	20.8.2008 15:39	löytöjä
430	1000012521	Vengasjärvi 1	3471131	7259116	20.8.2008 15:40	löytöjä
431	1000012521	Vengasjärvi 1	3471134	7259117	20.8.2008 15:40	löytöjä
432	1000012521	Vengasjärvi 1	3471135	7259116	20.8.2008 15:40	löytöjä
433	1000012521	Vengasjärvi 1	3471109	7259119	20.8.2008 15:43	löytöjä
434	1000012521	Vengasjärvi 1	3471109	7259124	20.8.2008 15:48	löytöjä
435	1000012521	Vengasjärvi 1	3471113	7259128	20.8.2008 15:48	löytöjä
436	1000012521	Vengasjärvi 1	3471120	7259129	20.8.2008 15:49	löytöjä
437	1000012521	Vengasjärvi 1	3471125	7259138	20.8.2008 15:50	löytöjä
438	1000012521	Vengasjärvi 1	3471106	7259140	20.8.2008 15:51	löytöjä
439	1000012521	Vengasjärvi 1	3471045	7259141	20.8.2008 15:57	löytöjä
440	1000012521	Vengasjärvi 1	3471047	7259141	20.8.2008 15:57	löytöjä
441	1000012521	Vengasjärvi 1	3471042	7259137	20.8.2008 15:58	löytöjä
442	1000012521	Vengasjärvi 1	3471030	7259138	20.8.2008 16:00	löytöjä
443	1000012521	Vengasjärvi 1	3471023	7259137	20.8.2008 16:01	löytöjä
444	1000012521	Vengasjärvi 1	3471022	7259137	20.8.2008 16:02	löytöjä
445	1000012521	Vengasjärvi 1	3471021	7259134	20.8.2008 16:02	löytöjä
446	1000012521	Vengasjärvi 1	3471040	7259144	20.8.2008 16:04	löytöjä
447	1000012521	Vengasjärvi 1	3471039	7259138	20.8.2008 16:04	löytöjä
448	1000012520	Rapasuo	3473414	7259114	21.8.2008 12:13	tervahauta
449	1000012520	Rapasuo	3473447	7259117	21.8.2008 12:19	tervahauta
450	1000012520	Rapasuo	3473464	7259121	21.8.2008 12:19	tervahauta
451	1000012520	Rapasuo	3473491	7259111	21.8.2008 12:20	tervahauta
452	1000012492	Sivakaoja	3474759	7257279	21.8.2008 13:38	kvartsi
454	1000012495	Tammikangas	3479734	7255879	22.8.2008 11:02	kvartsi
455	615010092	Poropellonsaaret 1	3484557	7257601	22.8.2008 12:56	rakkakuoppa
456	615010091	Hetteenlahti	3485072	7258209	22.8.2008 13:06	painanne 1
457	615010091	Hetteenlahti	3485100	7258226	22.8.2008 13:07	painanne 2
458	615010091	Hetteenlahti	3485078	7258232	22.8.2008 13:08	painanne 3
459	615010091	Hetteenlahti	3485124	7258239	22.8.2008 13:11	painanne 4
460	615010091	Hetteenlahti	3485121	7258225	22.8.2008 13:12	painanne 5
461	615010091	Hetteenlahti	3485065	7258222	22.8.2008 13:13	painanne 6
462	615010091	Hetteenlahti	3484959	7258194	22.8.2008 13:16	löytöjä
463	615010091	Hetteenlahti	3484935	7258177	22.8.2008 13:18	löytöjä
464	615010091	Hetteenlahti	3484933	7258174	22.8.2008 13:19	löytöjä
465	615010091	Hetteenlahti	3484922	7258161	22.8.2008 13:21	löytöjä
466	615010091	Hetteenlahti	3484917	7258162	22.8.2008 13:21	löytöjä
467	615010091	Hetteenlahti	3484902	7258142	22.8.2008 13:23	löytöjä
468	615010091	Hetteenlahti	3484864	7258108	22.8.2008 13:27	löytöjä
469	615010091	Hetteenlahti	3484986	7258222	22.8.2008 13:38	löytöjä
470	615010091	Hetteenlahti	3484993	7258229	22.8.2008 13:39	löytöjä
471	615010091	Hetteenlahti	3485061	7258252	22.8.2008 13:42	löytöjä
472	615010091	Hetteenlahti	3485187	7258296	22.8.2008 13:48	löytöjä

473	615010091	Hetteenlahti	3485195	7258304	22.8.2008 13:49	löytöjä
474	615010091	Hetteenlahti	3485199	7258306	22.8.2008 13:49	löytöjä
475	1000012497	Sillansaari	3482983	7252452	25.8.2008 15:43	kuoppa
476	615010089	Kangastalo	3481492	7250407	25.8.2008 16:07	kuoppa
477	615010089	Kangastalo	3481538	7250382	25.8.2008 16:10	kuoppa
478	1000012505	Matosuo	3481222	7250598	25.8.2008 16:25	kvartsia
479	1000012505	Matosuo	3481206	7250604	25.8.2008 16:27	kvartsia
480	1000012505	Matosuo	3481191	7250595	25.8.2008 16:31	kvartsia
481	1000012505	Matosuo	3481196	7250604	25.8.2008 16:31	kvartsia
482	1000012505	Matosuo	3481210	7250611	25.8.2008 16:32	kvartsia
483	1000012505	Matosuo	3481212	7250614	25.8.2008 16:33	kvartsia
484	1000012512	Poropellonsaaret 2	3484649	7257804	26.8.2008 12:03	kiviaidan pää
485	1000012512	Poropellonsaaret 2	3484625	7257801	26.8.2008 12:03	kiviaidan pää
486	1000012513	Poropellonsaaret 3	3484476	7257806	26.8.2008 12:23	kuoppa kivikossa
487	1000012517	Haukilammensaarensärkki	3482388	7260245	26.8.2008 14:39	kvartsia
488	1000012517	Haukilammensaarensärkki	3482345	7260260	26.8.2008 15:03	kvartsia
489	1000012498	Sainselkä 1	3476514	7254427	27.8.2008 9:31	talonpohja
490	1000012498	Sainselkä 1	3476509	7254336	27.8.2008 9:49	raivio/tasanne
491	1000012499	Sainselkä 2	3476887	7254086	27.8.2008 10:24	kuoppa kivikossa
492	1000012500	Sainselkä 3	3477255	7253367	27.8.2008 14:20	kvartsia
493	1000012501	Sainselkä 4	3478143	7252667	28.8.2008 10:37	kvartsia
494	1000012501	Sainselkä 4	3478137	7252666	28.8.2008 10:40	kvartsia
495	1000012501	Sainselkä 4	3478134	7252661	28.8.2008 10:41	kvartsia
496	1000012501	Sainselkä 4	3478139	7252659	28.8.2008 10:42	kvartsia
497	1000012501	Sainselkä 4	3478137	7252653	28.8.2008 10:44	kvartsia
498	1000012501	Sainselkä 4	3478131	7252648	28.8.2008 10:44	kvartsia
499	1000012501	Sainselkä 4	3478131	7252644	28.8.2008 10:44	kvartsia
500	1000012501	Sainselkä 4	3478131	7252657	28.8.2008 10:46	kvartsia
501	1000012501	Sainselkä 4	3478145	7252650	28.8.2008 10:48	kvartsia
502	1000012501	Sainselkä 4	3478118	7252649	28.8.2008 10:49	kvartsia
503	1000012501	Sainselkä 4	3478115	7252650	28.8.2008 10:49	kvartsia
504	1000012501	Sainselkä 4	3478146	7252652	28.8.2008 10:53	kvartsia
505	1000012501	Sainselkä 4	3478150	7252651	28.8.2008 10:53	kvartsia
506	1000012501	Sainselkä 4	3478095	7252655	28.8.2008 12:49	kvartsia
507	1000012501	Sainselkä 4	3478038	7252687	28.8.2008 12:53	kvartsia
508	1000012501	Sainselkä 4	3478033	7252684	28.8.2008 12:53	kvartsia
509	1000012501	Sainselkä 4	3478032	7252677	28.8.2008 12:54	kvartsia
510	1000012501	Sainselkä 4	3478033	7252669	28.8.2008 12:58	kvartsia
511	1000012501	Sainselkä 4	3478045	7252671	28.8.2008 13:00	kvartsia
512	1000012501	Sainselkä 4	3478047	7252667	28.8.2008 13:01	kvartsia
513	1000012501	Sainselkä 4	3478049	7252664	28.8.2008 13:01	kvartsia
514	1000012501	Sainselkä 4	3478053	7252673	28.8.2008 13:02	kvartsia
515	1000012502	Sainselkä 5	3478695	7251982	28.8.2008 14:31	kuoppa
516	1000012502	Sainselkä 5	3478747	7252003	28.8.2008 14:37	tervahauta
517	1000012503	Sainselkä 6	3478766	7251825	28.8.2008 15:01	löytöjä
518	1000012503	Sainselkä 6	3478779	7251831	28.8.2008 15:02	löytöjä
519	1000012503	Sainselkä 6	3478785	7251844	28.8.2008 15:03	löytöjä
520	1000012504	Sainselkä 7	3478753	7251711	28.8.2008 15:18	pyyntikuoppa 1
521	1000012504	Sainselkä 7	3478759	7251710	28.8.2008 15:19	pyyntikuoppa 2
522	1000012504	Sainselkä 7	3478770	7251706	28.8.2008 15:21	pyyntikuoppa 3
523	1000012504	Sainselkä 7	3478779	7251711	28.8.2008 15:23	pyyntikuoppa 4
524	1000012504	Sainselkä 7	3478780	7251711	28.8.2008 15:23	pyyntikuoppa 5
525	1000012505	Matosuo	3481145	7250441	29.8.2008 11:21	kuoppa
526	1000012505	Matosuo	3481165	7250505	29.8.2008 11:28	kvartsia
527	1000012506	Kollajankangas	3481338	7250649	29.8.2008 11:53	kivikehä
528	1000012506	Kollajankangas	3481333	7250652	29.8.2008 11:56	rajamerkki
529	1000012506	Kollajankangas	3481353	7250645	29.8.2008 11:57	kuoppa kivikossa

530	1000012510	Lautakangas 1	3488564	7257146	29.8.2008 13:35	painanne 1, koekuoppa 1
531	1000012510	Lautakangas 1	3488556	7257141	29.8.2008 13:41	painanne 1, koekuoppa 2
532	1000012510	Lautakangas 1	3488591	7257121	29.8.2008 13:45	painanne 2
533	1000012510	Lautakangas 1	3488598	7257133	29.8.2008 13:56	painanne 3
534	1000012510	Lautakangas 1	3488672	7257112	29.8.2008 14:04	painanne 4
535	1000012510	Lautakangas 1	3488665	7257121	29.8.2008 14:05	painanne 5
536	1000012510	Lautakangas 1	3488580	7257150	29.8.2008 14:10	painanne 6
537	1000012521	Vengasjärvi 1	3471148	7259204	3.9.2008 16:46	kvartsia
538	1000012521	Vengasjärvi 1	3471147	7259201	3.9.2008 16:48	kvartsia
539	1000012521	Vengasjärvi 1	3471150	7259208	3.9.2008 16:53	kvartsia
540	1000012521	Vengasjärvi 1	3471142	7259213	3.9.2008 16:54	kvartsia
541	1000012522	Vengasjärvi 2	3471125	7259178	3.9.2008 16:57	tervahauta
542	1000012521	Vengasjärvi 1	3471132	7259214	3.9.2008 16:59	kvartsia
543	1000012521	Vengasjärvi 1	3471070	7259185	3.9.2008 17:02	kvartsia
544	1000012523	Lamminkangas	3470400	7259074	3.9.2008 17:26	löytöjä
545	1000012523	Lamminkangas	3470398	7259077	3.9.2008 17:28	löytöjä
546	1000012523	Lamminkangas	3470396	7259077	3.9.2008 17:29	löytöjä
547	1000012523	Lamminkangas	3470395	7259077	3.9.2008 17:29	löytöjä
548	1000012523	Lamminkangas	3470395	7259073	3.9.2008 17:29	löytöjä
549	1000012523	Lamminkangas	3470395	7259072	3.9.2008 17:30	löytöjä
550	1000012523	Lamminkangas	3470402	7259070	3.9.2008 17:31	löytöjä
551	1000012523	Lamminkangas	3470405	7259070	3.9.2008 17:31	löytöjä
552	1000012523	Lamminkangas	3470400	7259065	3.9.2008 17:32	löytöjä
553	1000012523	Lamminkangas	3470398	7259066	3.9.2008 17:32	löytöjä
554	1000012523	Lamminkangas	3470397	7259068	3.9.2008 17:32	löytöjä
555	1000012523	Lamminkangas	3470392	7259073	3.9.2008 17:34	löytöjä
556	1000012523	Lamminkangas	3470393	7259070	3.9.2008 17:35	löytöjä
557	1000012523	Lamminkangas	3470396	7259064	3.9.2008 17:35	löytöjä
558	1000012523	Lamminkangas	3470391	7259066	3.9.2008 17:35	löytöjä
559	1000012523	Lamminkangas	3470390	7259067	3.9.2008 17:36	löytöjä
560	1000012523	Lamminkangas	3470391	7259073	3.9.2008 17:36	löytöjä
561	1000012523	Lamminkangas	3470388	7259072	3.9.2008 17:36	löytöjä
562	1000012523	Lamminkangas	3470387	7259067	3.9.2008 17:37	löytöjä
563	1000012523	Lamminkangas	3470385	7259069	3.9.2008 17:37	löytöjä
564	1000012523	Lamminkangas	3470391	7259075	3.9.2008 17:38	löytöjä
565	1000012523	Lamminkangas	3470391	7259080	3.9.2008 17:39	löytöjä
566	1000012523	Lamminkangas	3470389	7259071	3.9.2008 17:39	löytöjä
567	1000012523	Lamminkangas	3470384	7259069	3.9.2008 17:39	löytöjä
568	1000012523	Lamminkangas	3470382	7259067	3.9.2008 17:39	löytöjä
569	1000012523	Lamminkangas	3470378	7259065	3.9.2008 17:40	löytöjä
570	1000012523	Lamminkangas	3470377	7259063	3.9.2008 17:40	löytöjä
571	1000012523	Lamminkangas	3470377	7259060	3.9.2008 17:40	löytöjä
572	1000012523	Lamminkangas	3470368	7259064	3.9.2008 17:41	löytöjä
573	1000012523	Lamminkangas	3470374	7259067	3.9.2008 17:42	löytöjä
574	1000012523	Lamminkangas	3470333	7259059	3.9.2008 17:44	löytöjä
575	1000012523	Lamminkangas	3470290	7259065	3.9.2008 17:46	löytöjä
576	1000012523	Lamminkangas	3470276	7259067	3.9.2008 17:47	löytöjä
577	1000012510	Lautakangas 1	3488554	7257277	4.9.2008 10:27	kvartsi
578	1000012511	Lautakangas 2	3488662	7257397	4.9.2008 10:39	kuoppa 1
579	1000012511	Lautakangas 2	3488677	7257362	4.9.2008 10:44	kuoppa 2
580	1000012511	Lautakangas 2	3488730	7257309	4.9.2008 10:48	kuoppa 3
581	1000012511	Lautakangas 2	3488718	7257343	4.9.2008 10:50	kuoppa 4
582	1000012509	Ojakangas	3488375	7256444	4.9.2008 12:32	kvartsi
583	1000012508	Haapasenlampi	3487799	7251357	4.9.2008 14:26	koekuoppa
584	1000012496	Metsälä	3478630	7255631	8.9.2008 11:37	röykkiö 1
585	1000012496	Metsälä	3478636	7255630	8.9.2008 11:41	kuoppa 1
586	1000012496	Metsälä	3478555	7255557	8.9.2008 11:47	röykkiö 2

587	1000012496	Metsälä	3478570	7255555	8.9.2008 11:56	kuoppa 2
588	615010093	Välitalonkangas	3484535	7258522	8.9.2008 15:38	rakenne 1
589	615010093	Välitalonkangas	3484460	7258505	8.9.2008 15:43	rakenne 2
590	615010093	Välitalonkangas	3484434	7258518	8.9.2008 15:44	rakenne 3
591	615010093	Välitalonkangas	3484397	7258532	8.9.2008 15:47	rakenne 4
592	615010093	Välitalonkangas	3484391	7258527	8.9.2008 15:48	rakenne 5
593	1000012504	Sainselkä 7	3478820	7251684	9.9.2008 13:10	pyyntikuoppa 6
594	1000012504	Sainselkä 7	3478812	7251692	9.9.2008 13:12	pyyntikuoppa 7
595	1000012507	Vitikkomaa	3485871	7251718	10.9.2008 10:02	kvartsi
596	1000012507	Vitikkomaa	3485880	7251739	10.9.2008 10:09	kvartsi
597	1000012507	Vitikkomaa	3485863	7251718	10.9.2008 10:16	kvartsi
598	1000012507	Vitikkomaa	3485865	7251715	10.9.2008 10:19	kvartsi
599	1000012507	Vitikkomaa	3485866	7251710	10.9.2008 10:21	kvartsi
600	1000012507	Vitikkomaa	3485866	7251705	10.9.2008 10:22	kvartsi
601	1000012507	Vitikkomaa	3485862	7251709	10.9.2008 10:23	kvartsi
602	1000012507	Vitikkomaa	3485860	7251711	10.9.2008 10:25	kvartsi
603	1000012507	Vitikkomaa	3485862	7251715	10.9.2008 10:25	kvartsi
604	1000012507	Vitikkomaa	3485863	7251718	10.9.2008 10:25	kvartsi
605	1000012507	Vitikkomaa	3485869	7251692	10.9.2008 10:29	kvartsi
606	1000012507	Vitikkomaa	3485872	7251683	10.9.2008 10:30	kvartsi
607	1000012514	Siliäkangas	3484906	7259085	10.9.2008 12:52	pyyntikuoppa 1
608	1000012514	Siliäkangas	3484882	7259056	10.9.2008 12:54	pyyntikuoppa 2
609	1000012514	Siliäkangas	3484887	7259122	10.9.2008 13:06	pyyntikuoppa 3
610	1000012514	Siliäkangas	3484941	7259037	10.9.2008 13:08	pyyntikuoppa 4
611	1000012514	Siliäkangas	3484775	7259190	10.9.2008 13:21	pyyntikuoppa 5
612	1000012514	Siliäkangas	3484753	7259132	10.9.2008 13:29	pyyntikuoppa 6
613	1000012515	Kankainen 1	3484461	7259245	10.9.2008 13:44	kvartsi
614	1000012514	Siliäkangas	3484594	7259166	10.9.2008 13:50	pyyntikuoppa 7
615	1000012516	Kankainen 2	3483691	7259101	10.9.2008 14:20	kvartsi
616	615010087	Kangas	3469390	7259095	10.9.2008 15:46	liuskeiskos
617	615010087	Kangas	3469424	7259405	10.9.2008 15:59	painanne 1
618	615010087	Kangas	3469472	7259385	10.9.2008 16:01	painanne 2
619	615010087	Kangas	3469492	7259379	10.9.2008 16:02	painanne 3
620	1000012524	Kärppäoja	3469289	7259015	10.9.2008 16:27	tervahauta
621	1000012524	Kärppäoja	3469263	7259017	10.9.2008 16:33	palaneita kiviä

Kohdehakemisto

	Mjtunnus	Kohdenimi	Ajoitus	Mjtyyppi	Lk	Mjlaji	i	p	pk	s
1	615010087	Kangas	esihistoriallinen	asuinpaikka	2	kiinteä mj	3469434	7259377	351401	29
2	615010088	Säynäjäkangas 1	esihistoriallinen	asuinpaikka	2	kiinteä mj	3461830	7260690	351402	31
3	615010089	Kangastalo	ajoittamaton	kuoppia, rökkiö	2	kiinteä mj	3481500	7250400	351407	32
4	615010091	Hetteenlahti	kivikautinen	asuinpaikka	2	kiinteä mj	3485080	7258240	351407	33
5	615010092	Poropellonsaaret 1	ajoittamaton	kivikehä	2	kiinteä mj	3484540	7257610	351407	35
6	615010093	Välitalonkangas	ajoittamaton	rökkiöitä	2	kiinteä mj	3484478	7258521	351407	37
7	1000012479	Ukonkangas 1	kivikautinen	asuinpaikka	2	kiinteä mj	3475154	7259471	351404	39
8	1000012480	Ukonkangas 2	kivikautinen	asuinpaikka	2	kiinteä mj	3475684	7259285	351404	42
9	1000012481	Ukonkangas 3	kivikautinen	asuinpaikka	2	kiinteä mj	3475862	7259317	351404	44
10	1000012482	Ukonkangas 4	kivikautinen	asuinpaikka	2	kiinteä mj	3476655	7259399	351404	46
11	1000012483	Ukonkangas 5	historiallinen	tervahauta	2	kiinteä mj	3477008	7259518	351404	48
12	1000012484	Jyskykangas 1	kivikautinen	asuinpaikka	2	kiinteä mj	3475506	7255357	351404	49
13	1000012485	Jyskykangas 2	kivikautinen	asuinpaikka	2	kiinteä mj	3475601	7255622	351404	52
14	1000012486	Jyskykangas 3	kivikautinen	asuinpaikka	2	kiinteä mj	3475205	7255767	351404	54
15	1000012487	Jyskykangas 4	kivikautinen	mahd. asuinpaikka		mahd. mj	3475647	7255921	351404	56
16	1000012488	Pyöriämaa 1	kivikautinen	asuinpaikka	2	kiinteä mj	3473490	7255997	351404	57
17	1000012489	Pyöriämaa 2	kivikautinen	asuinpaikka	2	kiinteä mj	3473064	7256002	351404	60
18	1000012490	Vengasharju	historiallinen	asuinpaikka	2	kiinteä mj	3472120	7256779	351404	62
19	1000012491	Alajärvi	ajoittamaton	rökkiöitä	2	kiinteä mj	3471235	7257569	351404	64
20	1000012492	Sivakkaoja	kivikautinen	mahd. asuinpaikka		mahd. mj	3474759	7257279	351404	66
21	1000012493	Lampisuonsaari	kivikautinen	mahd. asuinpaikka		mahd. mj	3475699	7251412	351404	67
22	1000012494	Eteläkaisto	kivikautinen	mahd. asuinpaikka		mahd. mj	3477478	7259243	351404	68
23	1000012495	Tammikangas	kivikautinen	mahd. asuinpaikka		mahd. mj	3479734	7255879	351404	69
24	1000012496	Metsälä	ajoittamaton	rökkiöitä, kuoppia	2	kiinteä mj	3478630	7255631	351404	70
25	1000012497	Sillansaari	ajoittamaton	kuoppa		mahd. mj	3482983	7252452	351407	73
26	1000012498	Sainselkä 1	historiallinen	asuinpaikka	2	kiinteä mj	3476514	7254427	351404	74
27	1000012499	Sainselkä 2	ajoittamaton	kuoppa		mahd. mj	3476887	7254086	351404	77
28	1000012500	Sainselkä 3	kivikautinen	asuinpaikka	2	kiinteä mj	3477255	7253367	351404	78
29	1000012501	Sainselkä 4	kivikautinen	asuinpaikka	2	kiinteä mj	3478139	7252659	351404	80
30	1000012502	Sainselkä 5	historiallinen	kuoppa, tervahauta	2	kiinteä mj	3478695	7251982	351404	83
31	1000012503	Sainselkä 6	kivikautinen	asuinpaikka	2	kiinteä mj	3478766	7251825	351404	85
32	1000012504	Sainselkä 7	esihistoriallinen	pyyntikuoppia	2	kiinteä mj	3478770	7251706	351404	86
33	1000012505	Matosuo	kivikautinen	mahd. asuinpaikka		mahd. mj	3481206	7250604	351407	90
34	1000012506	Kollajankangas	historiallinen	kivikehä	2	kiinteä mj	3481338	7250649	351407	92
35	1000012507	Vitikkomaa	kivikautinen	asuinpaikka	2	kiinteä mj	3485866	7251710	351407	96
36	1000012508	Haapasenlampi	kivikautinen	asuinpaikka	2	kiinteä mj	3487799	7251357	351407	98
37	1000012509	Ojakangas	kivikautinen	asuinpaikka	2	kiinteä mj	3488375	7256444	351407	100
38	1000012510	Lautakangas 1	kivikautinen	asuinpaikka	1	kiinteä mj	3488564	7257146	351407	102
39	1000012511	Lautakangas 2	esihistoriallinen	pyyntikuoppia	2	kiinteä mj	3488662	7257397	351407	105
40	1000012512	Poropellonsaaret 2	historiallinen	kiviaita	2	kiinteä mj	3484649	7257804	351407	107
41	1000012513	Poropellonsaaret 3	ajoittamaton	kuoppa	2	kiinteä mj	3484649	7257804	351407	109
42	1000012514	Siliäkangas	esihistoriallinen	pyyntikuoppia	2	kiinteä mj	3484887	7259122	351407	111
43	1000012515	Kankainen 1	kivikautinen	mahd. asuinpaikka		mahd. mj	3484461	7259245	351407	114
44	1000012516	Kankainen 2	kivikautinen	mahd. asuinpaikka		mahd. mj	3483691	7259101	351407	115
45	1000012517	Haukilammensaarensärkkä	kivikautinen	asuinpaikka	2	kiinteä mj	3482388	7260245	351408	116
46	1000012518	Vengasvaaran itäpää 1	kivikautinen	asuinpaikka	2	kiinteä mj	3474816	7259496	351404	118
47	1000012519	Vengasvaaran itäpää 2	historiallinen	tervahauta	2	kiinteä mj	3474844	7259422	351404	120
48	1000012520	Rapasuo	historiallinen	tervahautoja	2	kiinteä mj	3473447	7259117	351404	121
49	1000012521	Vengasjärvi 1	kivikautinen	asuinpaikka	2	kiinteä mj	3471124	7259121	351404	124
50	1000012522	Vengasjärvi 2	historiallinen	tervahauta	2	kiinteä mj	3471125	7259178	351404	127
51	1000012523	Lamminkangas	kivikautinen	asuinpaikka	2	kiinteä mj	3470393	7259070	351404	128
52	1000012524	Kärppäoja	historiallinen	tervahautoja	2	kiinteä mj	3469289	7259015	351401	130
53	1000012525	Saunajärvi	kivikautinen	asuinpaikka	2	kiinteä mj	3468868	7259429	351401	132
54	1000012526	Saunajärven leirikeskus	kivikautinen	asuinpaikka, pyyntik.	2	kiinteä mj	3467844	7260397	351402	134
55	1000012527	Kolijärvi	historiallinen	tervahauta	2	kiinteä mj	3467661	7260602	351402	136
56	1000012528	Säynäjäkangas 2	kivikautinen	asuinpaikka	2	kiinteä mj	3461042	7261048	351402	137
57	1000012529	Säynäjäkangas 3	kivikautinen	asuinpaikka	2	kiinteä mj	3461426	7260811	351402	140
58	1000012530	Säynäjäkangas 4	kivikautinen	asuinpaikka	1	kiinteä mj	3462340	7260524	351402	142

59	1000012531	Säynäjäkangas 5	historiallinen	tervahauta	2	kiinteä mj	3461379	7260793	351402	145
60	1000012532	Kärppäsuo	kivikautinen	asuinpaikka	2	kiinteä mj	3466938	7258736	351401	146

1 Pudasjärvi Kangas (615010087)

Perustiedot

<i>Muinaisjäännöslaji</i>	kiinteä muinaisjäännös
<i>Muinaisjäännöstyyppi</i>	asuinpaikat, asumuspainanteet
<i>Ajoitus</i>	esihistoriallinen
<i>Rauhoitusluokka</i>	2

Kiinteistöt:

615-404-72-76 Kangas

<i>Peruskartta</i>	351401 ISO ISTERINJÄRVI
<i>Yhtenäiskoordinaatit</i>	p= 7259377, i= 3469434, z= 110 m mpy
<i>Koordinaattien selite</i>	
<i>Sijainti</i>	Pudasjärven kirkosta n. 26 km itään

Kohdekuvaus Asuinpainanteet sijaitsevat Saunajärven ja Venkaantien välisellä kankaalla. Alue on männikkökankaan pohjoista reunaa järveen laskevaa Saunaojaa ympäröivän suon eteläpuolella. Painanteet ovat halkaisijaltaan 3-5 m ja syvyyttä niillä on 10-40 cm. Koepistossa eräästä painanteesta löytyi kvartsi- ja kvartsiitti-iskoksia. Asumuspainanteista noin 280 metriä etelään, hiekkatien pinnalla on havaittu liuskeiskos ja palanutta kiveä.

Tutkimukset

Mika Sarkkinen, inventointi 1998. Pudasjärven kirkosta noin 26 km itään, Saunajärven Lapinsaaresta noin 800 metriä kaakkoon, Saunajärven ja Venkaantien välisellä kankaalla raunioituneesta Kankaan talosta noin 130 - 200 metriä pohjoiseen. Alue on männikköisen mäntykankaan pohjoista reunaa järveen laskevaa Saunaojaa ympäröivän suon eteläpuolella. Paikalle johtaa metsätie Kankaan talon länsipuolelta. Suon reunassa olevan puomin jälkeen tie vie Paskolammin koillispuolella olevalle kangassaarekkeelle rakennetulle mökille.

Inventoinnin aikana paikalta tavattiin ainakin neljä asuinpainannetta. Ensimmäinen on heti tien pohjoispuolella. Sen halkaisija on noin 3 m ja syvyys 40 cm. Tämän luonne jäi epävarmaksi, koepisto kuitenkin paljasti harmaan huuhtoutumiskerroksen. Tästä noin 50 metriä tien eteläpuolella kymmenkunta metriä kankaan reunasta tavattiin halkaisijaltaan noin 3 m ja vain 10 - 15 cm syvä, lähes huomaamaton laakea painauma. Heti ohuen pintakerroksen alla oli kvartsi- ja palanutta kiveä sekä likamaata. Tästä noin 10 m kaakkoon on rannansuuntainen noin 5 x 3 m ja 20 - 30 cm syvä laakea painauma. Koekuoppa paljasti likamaata ja palanutta kiveä. Itäisin painanne sijaitsee edellisestä noin 80 - 100 m päässä matalan kangasharjanteen eteläpäässä kohdassa, missä harjanne kaartuu selvästi etelään. Harjanteen pohjoispuolella on tasainen rantatasanne. Paikalla olevan kuusen juuressa on halkaisijaltaan 4,5 - 5 m ja noin 20 cm syvä laakea painanne, mistä tavattiin kvartsi- ja kvartsiitti-iskoksia, jotka jätettiin paikoilleen. Lisäksi ohuen turpeen alla oli palanutta kiveä ja likamaata. Heti painauman eteläpuolella oli vielä pienempi halkaisijaltaan noin 2 m ja 20 cm syvä painauma.

Sijaintinsa ja löytöjen perusteella kyseessä ovat selvästikin asuinpainanteet, vaikka muoto ja koko poikkeavatkin yleisemmästä syvämmästä ja pitkänomaisesta muodosta. Huomattakoon J.H. Karvosen matkakertomuksen (1900) maininta Saunajärven rannan pyöreistä kuopista, joista hänen mukaansa olisi löydetty kiviaseita. Näissä kuopissa ei tosin kaivellun jälkiä ollut (vrt. kohde 44 Lapinsaari).

Petro Pesonen, inventointi 2008. Kankaan kivikautinen asuinpaikka tarkastettiin Pudasjärven Kollajan allasalueen inventoinnin yhteydessä 10.9.2008. Mukana inventoimassa oli FM Piia Nupponen. Kankaan asuinpaikalla on havaittu neljä asumuspainannetta, joista kolme pystyttiin havaitsemaan 2008 inventoinnissa. Painanteet ovat varsin matalia ja heikosti erottuvia. Inventoinnissa asumuspainanteista noin 280 metriä etelään, asuinpaikalle ja Marjaharjulla olevalle mökille johtavan hiekkatien pinnalta löytyi liuskeiskos ja palanutta kiveä loivasti itään laskevalta kankaalta. Mahdollisesti asuinpaikka jatkuu tänne asti tai kyseessä on toinen asuinpaikka. Löytökohtaa ei ole lisätty asuinpaikan rajaukseen toistaiseksi.

Löydöt

KM 37734 kivilaji-iskos (Petro Pesonen 2008)

Valokuvat

Negatiivit (F) ja digikuvat (DG):

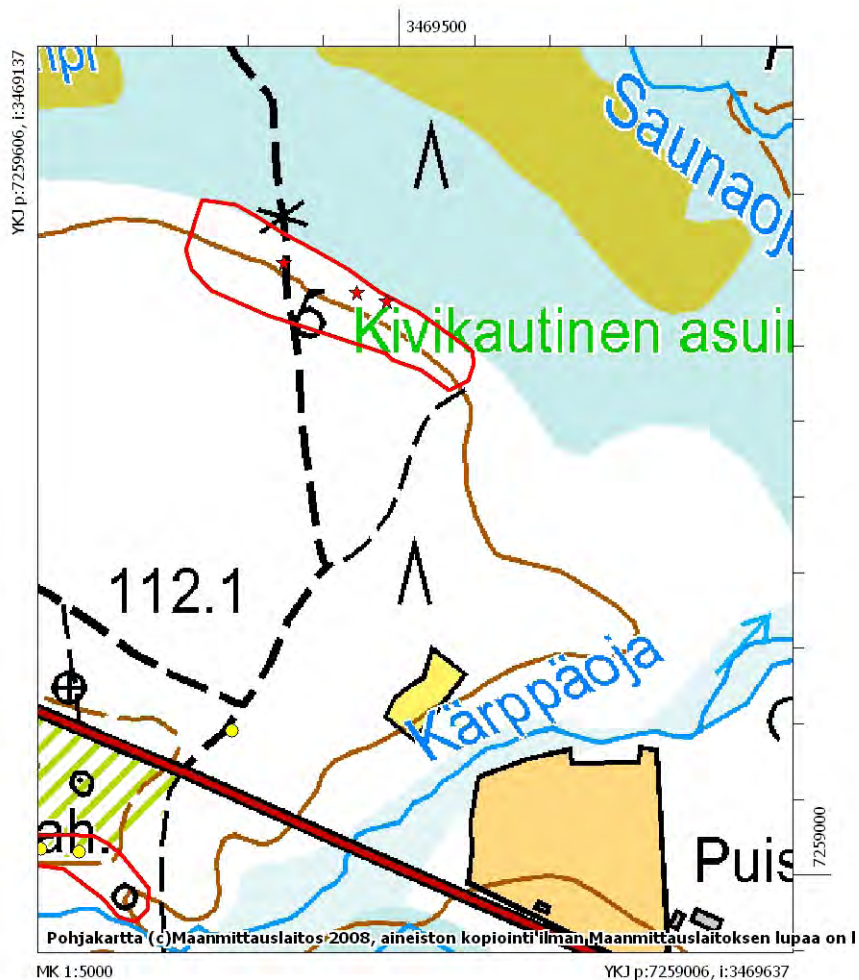
F145704:1 Itäisin painanne etualalla, kaakosta. 10.9.2008

DG526:1 Itäisin painanne etualalla, kaakosta. 10.9.2008

Peruskarttaote 1

DG526:1. Kangas. Itäisin painanne etualalla, kaakosta.10.9.2008.

Asumuspainanteet Kankaan asuinpaikalla merkitty tähdillä ja kivilaji-iskoksen löytöpaikka ympyrällä.

2 Pudasjärvi Säynäjäkangas 1 (615010088)

Perustiedot

<i>Muinaisjäännöslaji</i>	kiinteä muinaisjäännös
<i>Muinaisjäännöstyyppi</i>	asuinpaikat
<i>Ajoitus</i>	esihistoriallinen
<i>Rauhoitusluokka</i>	2

Kiinteistöt:

615-893-10-1 Pudasjärven Valtionmaa

<i>Peruskartta</i>	351402 KUIKKASUO
<i>Yhtenäiskoordinaatit</i>	p= 7260690, i= 3461830, z= 92 m mpy
<i>Koordinaattien selite</i>	
<i>Sijainti</i>	Pudasjärven kirkosta n. 34 km länteen

Kohdekuvaus Kivikautinen asuinpaikka ja asuinpainanteet, puolentusinaa kpl, sijaitsevat Säynäjärven etelärannalla, Säynäjäkankaan pohjoisreunassa tasaisella männikkökankaalla. Rannassa on vanha mökki. N. 50 m mökistä on sille johtavalla tiellä kvartsia, samoin mökin luona. Tästä n. 100 m länteen kankaan reunassa on n. 6 kpl kookasta 7 - 8 m laajaa painannetta. Ne sijaitsevat n. 150 m:n matkalla rannan suunnassa. Niiden yhteydessä erottuu muutamia, n. 1,5 m halkaisijaltaan olevia kuopanteita. Yhdessä painanteista havittiin likamaata ja kvartsia. Kaikki kvartsit jätettiin paikalleen.

Tutkimukset

Mika Sarkkinen, inventointi 1998. Pudasjärven kirkosta noin 34 km länteen, Yli-lin rajasta 700 - 1100 metriä itään, Säynäjärven etelärannalla, Säynäjäkankaan pohjoisreunalla. Alue on jokseenkin tasaista mäntyä kasvavaa hiekkakangasta. Kankaan ja järven välissä on kapea soistunut, hieman kangasta alempana oleva rantamaa. Kohteen eteläpuolelta kulkee Venkaantie, jonka eteläpuolella on kankaan korkein selänne. Rannassa on vanha mökki, jolle johtaa pari tienpistoa Venkaantieltä.

Rantaan johtavalta läntiseltä tieltä noin 50 metriä ennen mökkiä tavattiin jokunen kvartsi-iskos. Niitä oli myös mökin luona olevalla aukiolla rikkoutuneissa maankohdissa, samoin kuin aivan kahden muun kämpälle johtavan metsätien mökinpuoleisessa päässä. Ensimmäisen tien pohjoispuolella oli tuulenkaatoja männynjuurakoita, joista vain yhdestä tavattiin kvartsi-iskos ja palanutta kiveä.

Tästä perinteisestä asuinpaikasta noin 100 metriä länteen läheltä kankaan reunaa tavattiin ainakin puolentusinaa pitkänomaista, osin varsin kookasta noin 7 metriä pitkää ja 3 - 4 metriä leveää, asuinpainannetta sekä ainakin yksi pyöreä painanne, jonka halkaisija on noin 8 metriä. Painanteet sijaitsevat noin 150 metrin matkalla rannansuuntaisesti. Näiden yhteydessä on myös jokunen kuopanne, joiden halkaisija on noin 1,5 metriä ja syvyys 40 - 50 cm. Kokoonsa nähden nämä ovat selvästi syvempiä kuin asuinpainanteet. Yhdestä painanteesta tavattiin palanutta kiveä, likamaata ja kvartsia. Kaikki alueen kvartsit jätettiin paikoilleen.

Petro Pesonen, inventointi 2008. Säynäjäkangas 1 -kivikautinen asuinpaikka tarkastettiin Pudasjärven Kollajan allasalueen inventoinnin yhteydessä 11.9.2008. Mukana inventoimassa oli FM Piia Nupponen. Asuinpaikalla on aiemmin havaittu puolentusinaa asumuspainannetta ja pintalöytöinä kvartsia. Inventoinnissa paikallistettiin neljä asumuspainannetta ja havaittiin kvartsia metsätien pinnalla, törmällä olevasta mökistä noin 30 metriä lounaaseen. Kvartsi jätettiin paikalleen. Löytöpaikan ja lännessä olevien asumuspainanteiden välisellä kankaalla oli runsaasti myrskyn kaatamia puita kannokoineen, mutta aluetta ei enemmän tarkastettu, sillä kohteesta oli hyvät tiedot jo

Löydöt

Valokuvat

Negatiivit (F) ja digikuvat (DG):

Peruskarttaote 2

3 Pudasjärvi Kangastalo (615010089)

Perustiedot

<i>Muinaisjäännöslaji</i>	kiinteä muinaisjäännös
<i>Muinaisjäännöstyyppi</i>	muinaisjäännösryhmät
<i>Ajoitus</i>	ajoittamaton
<i>Rauhoitusluokka</i>	2

Kiinteistöt:

615-404-27-34 Kangastalo

<i>Peruskartta</i>	351407 AITTOJÄRVI
<i>Yhtenäiskoordinaatit</i>	p= 7250400, i= 3481500, z= 120 m mpy
<i>Koordinaattien selite</i>	
<i>Sijainti</i>	Pudasjärven kirkosta n. 15 km länsilounaaseen

Kohdekuvaus Maakuopat ja epämääräinen maansekainen kiveys sijaitsevat lijoen kiertävän Revonniemen pohjoiskärjestä n. 1,3 km länsilounaaseen, lijoesta 550 m länteen olevan korkean moreeniharjanteen itäpäässä. Harjanteen länsipäässä on laaja sorakuoppa. Sen itäpuolelta n. 4-5 m:n päässä kankaan laella on halkaisijaltaan n. 3-4 m:n kokoinen ja n. 60 cm syvä kuoppa. Tästä 20 m on kankaan laella toinen, edellistä pienempi kuoppa. Tästä edelleen itään n. 25 m on kankaan kaakkoisreunassa 2 m halkaisijaltaan oleva epämääräinen maansekainen raunio. Tästä vielä 7-8 m kaakkoon on läpimitaltaan n. 2 m oleva kuoppa. Paikalta ei ole löytöjä.

Tutkimukset

Paula Purhonen, tarkastus 1976.

Mika Sarkkinen, inventointi 1998. Pudasjärven kirkosta noin 15 km länsilounaaseen, lijoen kiertävän Revonniemen pohjoiskärjestä noin 1,3 km länsilounaaseen, lijoesta noin 550 metriä länteen olevan korkean moreeniharjanteen itäpäässä. Harjanteen länsipäässä on laaja sorakuoppa.

Aiemmin on kohteesta noin 150 metriä länsiluoteeseen kerrottu löydetyn maanalaisia kiviuneja. Kohdetta tuolloin tarkastettaessa ei kuitenkaan tavattu mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa, vaan kohde oli tuhoutunut hiekanotossa.

Inventoinnin yhteydessä sorakuopan itäpuolelta noin 4 - 5 metrin päässä kankaan korkeimmalla kohdalla tavattiin halkaisijaltaan noin 3 - 4 metrin ja 60 - 70 cm syvä kuoppa. Siihen tehdyssä koepistossa todettiin vahva huuhtoutunut kerros. Kuoppaa ympäröi heikko valli. Tästä noin 20 metrin päässä kankaan laella on toinen kuoppa, jonka halkaisija on noin 1,5 metriä ja syvyys noin 30 cm. Tästä edelleen itään päin noin 25 - 30 metriä, nyt paremmin kankaan kaakkoisreunalla, tavattiin läpimitaltaan noin 2 metrin epämääräinen kiven ja maan sekainen raunio, jonka luoteispuolella on pieni painanne. Tämä voi olla modernikin raunio. Tästä noin 7 - 8 metriä itäkaakon suuntaan on mäenrinteessä vielä yksi halkaisijaltaan noin 2 metriä ja syvyydeltään noin 40 cm oleva kuoppa.

Kuoppien ja epämääräisen raunion lisäksi alueelta ei tavattu mitään asuinpaikasta kertovia löytöjä, kvartsia tms.

Petro Pesonen, inventointi 2008. Kohde tarkastettiin Pudasjärven Kollajan allasalueen inventoinnin yhteydessä 25.8.2008. Mukana inventoimassa oli FM Piia Nupponen. Kangastalon kohde sijaitsee samannimisestä talosta luoteeseen olevalla harjulla, hiekkakuopan itä- ja eteläpuolella. Tarkastuksen yhteydessä havaittiin halkaisijaltaan noin 3,5 metriä oleva pyöreä painanne hiekkakuopan reunalla. Painanteen keskellä on hieman kumpua. Toinen painanne havaittiin tästä noin 50 metriä kaakkoon, kooltaan noin 3-4 metriä. Sen reunoilla on kiviä ja vallit ovat muutenkin varsin selvät. Aiemmin havaituista rakenteista toista kuoppaa ja röykkiötä ei havaittu, mutta paikalla ei viivytty kovin kauaa, koska kohde ei varsinaisesti ollut inventointialueella.

Löydöt

Valokuvat

Negatiivit (F) ja digikuvat (DG):

Peruskarttaote 12

4 Pudasjärvi Hetteenlahti (615010091)

Perustiedot

<i>Muinaisjäännöslaji</i>	kiinteä muinaisjäännös
<i>Muinaisjäännöstyyppi</i>	asuinpaikat
<i>Ajoitus</i>	kivikautinen
<i>Rauhoitusluokka</i>	2

Kiinteistöt:

615-407-25-38 Väliatalo
 615-407-25-39 Lomalahti
 615-407-25-47 Mikkola
 615-407-25-49 Harjula
 615-407-25-57 Paulinranta
 615-407-172-4 Peltola
 615-407-25-19 Järvenpää

<i>Peruskartta</i>	351407 AITTOJÄRVI
<i>Yhtenäiskoordinaatit</i>	p= 7258240, i= 3485080, z= 110-115 m mpy
<i>Koordinaattien selite</i>	
<i>Sijainti</i>	Pudasjärven kirkosta n. 11 km länsiluoteeseen

Kohdekuvaus Kohde sijaitsee Aittolärven läntisimmän lahden Hetteenlahden pohjois- ja länsirannalla, Venkaantien ja siitä Kääpäsuolle erkanevan tien risteuksen ja järven välillä. Alue on tasaista, hiekkapohjaista männikkökangasta. Tiellä ja tien päässä rannassa havaittiin kvartseja ja tulen rapauttavia kiviä. Venkaantien ja rannan välissä on ainakin kuusi asumuspainannetta joiden halkaisija on 3-12 m. Yhdestä painanteesta on löytynyt koepistossa kvartseja.

Tutkimukset

Mika Sarkkinen, inventointi 1998.

Petro Pesonen, inventointi 2008. Hetteenlahden kivikautinen asuinpaikka tarkastettiin Pudasjärven Kollajan allasalueen inventoinnin yhteydessä 22.8.2008. Mukana inventoimassa oli FM Piia Nupponen. Asuinpaikka sijaitsee Aittojärven länsipäässä olevan Hetteenlahden itä- ja pohjoisrannalla, 30-200 metrin päässä rannasta. Asuinpaikkahavainnot on nauhana Hautalan talolta koillisessa aina 500 metriä lounaaseen, rantamökille johtavalle tielle saakka. Paikalla on vuonna 1998 havaittu kuusi asumuspainannetta ja löytöjä sekä Venkaantien että Kääpäsuontien leikkauksissa. Vuoden 2008 tarkastuksen yhteydessä painanteiden sijainti mitattiin GPS-paikantimella ja löytöjä kerättiin runsaasti Venkaantien leikkauksista hieman laajemmalla alueella kuin aiemmin. Asuinpaikaksi on rajattu 500 x 100 metrin laajuinen alue, rajaus perustuu löytöjen levintään ja topografiaan.

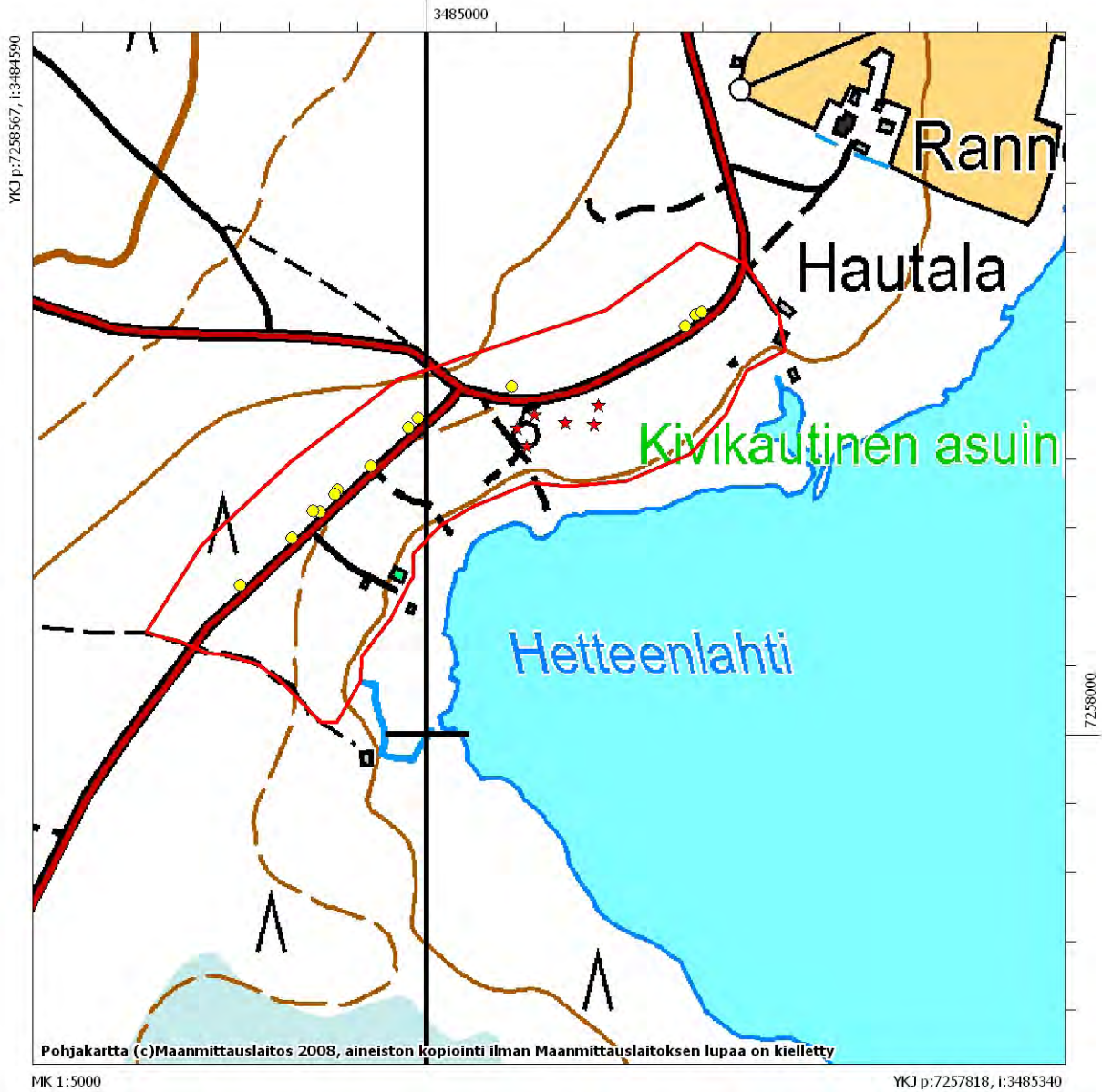
Löydöt

KM 31301: 1-2 kivilajilohelma, kvartseja (Mika Sarkkinen 1998)
 KM 37735: 1-3 kivilajiesineen katkelma, kvartsi-iskoksia 4 kpl, palanutta luuta 23 kpl (Petro Pesonen 2008)

Valokuvat

Negatiivit (F) ja digikuvat (DG):

Peruskarttaote 15

Havainnot Hetteenlahden asuinpaikalla: asumuspainanteet merkitty tähdillä, löytöpaikat ympyröillä.

5 Pudasjärvi Poropellonsaaret 1 (615010092)

Perustiedot

<i>Muinaisjäännöslaji</i>	kiinteä muinaisjäännös
<i>Muinaisjäännöstyyppi</i>	kivirakenteet, latomukset
<i>Ajoitus</i>	ajoittamaton
<i>Rauhoitusluokka</i>	2

Kiinteistöt:

615-407-26-11 Uusipuurunen

<i>Peruskartta</i>	351407 AITTOJÄRVI
<i>Yhtenäiskoordinaatit</i>	p= 7257610, i= 3484540, z= 125 m mpy
<i>Koordinaattien selite</i>	
<i>Sijainti</i>	Pudasjärven kirkosta n. 11,5 km länsiluoteeseen

Kohdekuvaus Kohde, kivikehä, sijaitsee Aittojärven läntisimmästä lahdesta n. 650 m lounaaseen olevan Poropellonsaaret -kankaan korkeimmalla kohdalla ja Kääpäsuolle vievän metsäautotien länsipuolella. Kysymyksessä on pieni moreenikankaan kumpare, jolla kasvaa nuorta männikköä.

Kivikehän halkaisija on n. 6 m. Sisustassa erottuu n. 3 m halkaisijaltaan oleva kuopanne. Sen ympärillä on 10-20 cm:n kokoisista kivistä kasattu 1-1,5 m leveä ja 20-40 cm korkea valli.

Paikalta on vuonna 2003 löytynyt rautaveitsi.

Tutkimukset

Mika Sarkkinen, inventointi 1998. Pudasjärven kirkosta noin 11,5 km länsiluoteeseen, Aittojärven länsimmästä lahdesta noin 650 metriä lounaaseen olevan Poropellonsaaret nimisen kankaan korkeimmalla kohdalla, Kääpäsuolle johtavan metsäautotien länsipuolella. Kyseessä on pieni moreenikankaan kumpare, joka kasvaa nuorta mäntyä.

Aittojärvinen Pauli Puurunen ilmoitti syksyllä 1997 paikalla olevan kivien ympäröimän painauman. Inventoinnin aikana kohde tarkastettiin. Mukana oli pudasjärvinen Pekka Tirola. Kankaan laella on pieni sammalen ja varvikon peittämä rakka, jonka korkeimmalla kohdalla on kehämäinen kivirakenne. Rakenteen keskellä oleva kuopanne on halkaisijaltaan noin 3 metriä oleva laakea matala painanne. Painanteen ympärillä on rakan 10 - 20 cm kokoisista mukulakivistä kasattu 1 - 1,5 metriä leveä ja 20 - 40 cm korkea valli. Koko rakenteen halkaisija on kaikkinsa noin 6 metriä. Painanteen kivikkoinen sammalen peittämä pohja on jokseenkin ympäröivän maanpinnan tasolla. Lisäksi painanteessa kasvaa puolenkymmentä koivunalkua. Rakenteen luoteispuoli on muuta hieman alempana. Länsiosan päältä on ajettu metsäkoneella/traktorilla, jolloin osa rakenteen kivistä on paljastunut sammalen alta. Etäämmällä on muinaista rantavallia.

Mika Sarkkinen, tarkastus 2004. Ei kertomusta.

Petro Pesonen, inventointi 2008. Kohde tarkastettiin Pudasjärven Kollajan allasalueen inventoinnin yhteydessä 22.8.2008. Mukana inventoimassa oli FM Piia Nupponen. Sarkkisen kuvailema kivirakenne on suurimmaksi osaksi sammaleen peittämä. Mitään muutosta aiempiin tietoihin ei tarkastuksessa ilmennyt.

Löydöt

KM 34961 rautaveitsi (Pekka Lehto 2003)

Valokuvat

Negatiivit (F) ja digikuvat (DG):

F145696:1 Kivikehä, koillisesta. 22.8.2008

DG527:1 Kivikehä, koillisesta. 22.8.2008

Peruskarttaote 15

DG527:1. Poropellonsaaret 1. Kivikehä, koillisesta.22.8.2008.

6 Pudasjärvi Välitalonkangas (615010093)

Perustiedot

<i>Muinaisjäännöslaji</i>	kiinteä muinaisjäännös
<i>Muinaisjäännöstyyppi</i>	kivirakenteet, latomukset
<i>Ajoitus</i>	ajoittamaton
<i>Rauhoitusluokka</i>	2

Kiinteistöt:

615-407-25-38 Välitalo

<i>Peruskartta</i>	351407 AITTOJÄRVI
<i>Yhtenäiskoordinaatit</i>	p= 7258521, i= 3484478, z= 127,5 m mpy
<i>Koordinaattien selite</i>	
<i>Sijainti</i>	Pudasjärven kirkosta 11,5 km länsiluoteeseen

Kohdekuvaus

Kohde sijaitsee Aittojärven läntisimmästä lahdesta n. 650 m luoteeseen, Kankainen -nimisestä lammesta n. 1 km kaakkoon olevan kankaan korkeimmalla kohdalla. Siinä on rakka, jonka alueella erottuu useita erilaisia kivirakenteita: röykkiömäinen kivikehä, halkaisjaltaan n. 7 m, keskuskuopallinen röykkiö, halkaisija 4-5 m sekä kivi- ja rakkakuoppia. Paikalta ei ole löytöjä.

Tutkimukset

Mika Sarkkinen, inventointi 1998.

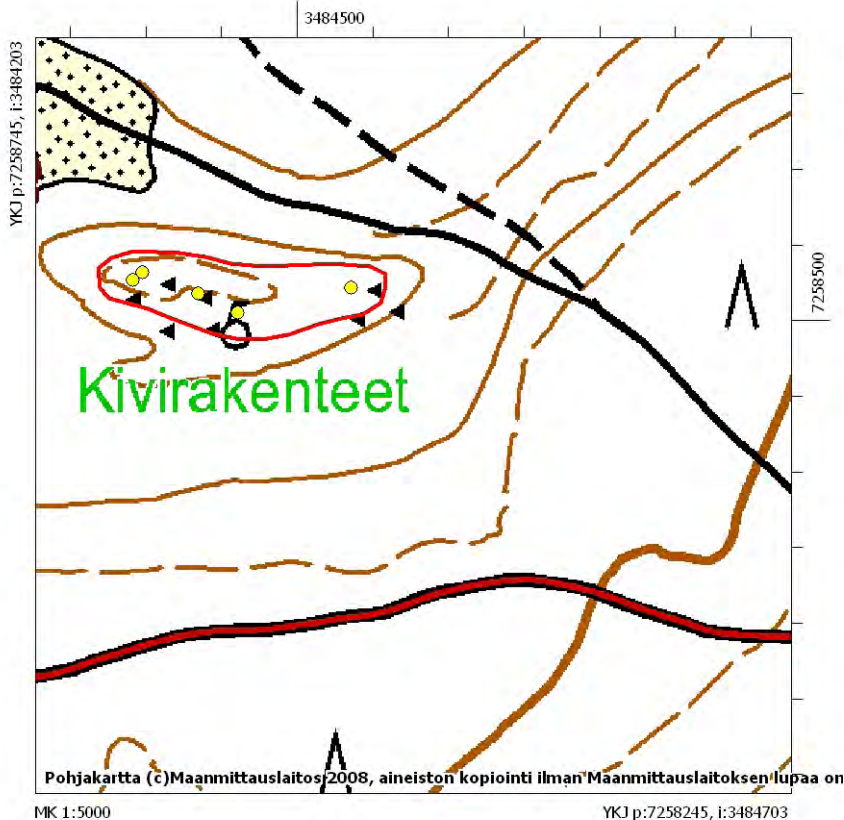
Petro Pesonen, inventointi 2008. Kohde tarkastettiin Pudasjärven Kollajan allasalueen inventoinnin yhteydessä 8.9.2008. Mukana inventoimassa oli FM Piia Nupponen. Välitalonkankaan rakenteet mitattiin GPS-paikantimella.

Valokuvat

Negatiivit (F) ja digikuvat (DG):

- F145702:1 Röykkiömäinen kivikehä, luoteesta. 8.9.2008
- F145702:2 Keskuskuopallinen röykkiö, lännestä. 8.9.2008
- DG528:1 Röykkiömäinen kivikehä, luoteesta. 8.9.2008
- DG528:2 Keskuskuopallinen röykkiö, lännestä. 8.9.2008

Peruskarttaote 15

Röykkiöhavainnot Välitalonkankaalla merkitty ympyröillä.

DG528:1. Välitalonkangas. Röykkiömäinen kivikehä, luoteesta.8.9.2008.

DG528:2. Välitalonkangas. Keskuskuopallinen röykkiö, lännestä.8.9.2008.

7 Pudasjärvi Ukonkangas 1 (1000012479)

Perustiedot

<i>Muinaisjäännöslaji</i>	kiinteä muinaisjäännös
<i>Muinaisjäännöstyyppi</i>	muinaisjäännösrhytmät
<i>Ajoitus</i>	kivikautinen
<i>Rauhoitusluokka</i>	2

Kiinteistöt:

615-893-10-1 Pudasjärven Valtionmaa

<i>Peruskartta</i>	351404 VENGASVAARA
<i>Yhtenäiskoordinaatit</i>	p= 7259471, i= 3475154, z= 95-105 m mpy
<i>Koordinaattien selite</i>	
<i>Sijainti</i>	Pudasjärven kirkosta 20,8 km länsiluoteeseen

Kohdekuvaus Asuinpaikka sijaitsee Mertajärveltä Siuruanjokeen laskevan Mertajoen itärannalla, laajan Ukonkankaan harjanteen länsipäässä, Tannilan-Aittojärven välisen Venkaantien molemmin puolin. Asuinpaikka on hyvin laaja ja sisältää useita löytöpesäkkeitä. Ympäristö on hiekkakangasta ja matalaa männikköä. Kvartsilöytöjen lisäksi asuinpaikan pohjoisosassa on halkaisijaltaan metrin oleva kuoppa. Yhteensä koko asuinpaikan laajuudeksi on rajattu noin 9500 neliömetrin kokoinen alue.

Tutkimukset

Petro Pesonen, inventointi 2008. Ukonkankaan kivikautinen asuinpaikka löytyi Pudasjärven Kollajan altaan inventoinnin yhteydessä. Kohdetta tarkastettiin 13.8.2008 ja 19.8.2008, joista jälkimmäisenä päivänä mukana oli FM Piia Nupponen. Asuinpaikka sijaitsee Mertajärveltä Siuruanjokeen laskevan Mertajoen itärannalla, laajan Ukonkankaan harjanteen länsipäässä, Tannilan-Aittojärven välisen Venkaantien molemmin puolin. Asuinpaikka on hyvin laaja ja sisältää useita löytöpesäkkeitä. Ympäristö on hiekkakangasta ja matalaa männikköä. Ensimmäiset löydöt saatiin uuden Venkaantien leikkauksista, korkeista hiekkapenkoista ja vanhan tien pinnalta uuden tien eteläpuolen kankaalla. Löytöjä on tien varressa alkaen 100 metrin päästä sillasta ja jatkuen 200 metriä itään. Toinen löytöalue on tien pohjoispuolen ehjällä kankaalla, jossa kvartseja löytyi noin 200 metrin matkalta törmän päällä kulkevalta polulta. Noin 250 metrin päässä polun alusta kankaalla havaittiin lisäksi metrin halkaisijaltaan oleva matala kuoppa. Venkaantiestä etelään johtaa kevyt metsäpolku, jonka pinnalta löytyi myös yksittäinen kvartsi-iskos, tiestä noin 45 metriä etelään. Tästä vielä 70 metriä kaakkoon törmälle tehdystä koekuopasta löytyi huuhtoutuneesta maasta kvartsi-iskos. Paikalle jätettiin puuhun oranssi merkinauha. Hieman ylempänä rantatörmästä kulkee Vasikkasuon reunalle metsäautotie, jonka pinnalla havaittiin kvartseskittymiä kahdessa kohdassa: Venkaantiestä 150-180 metriä kaakkoon ja Venkaantiestä 280 metriä kaakkoon. Täällä kangas laskee loivasti lounaaseen. Asuinpaikan eteläisin löytöalue on Vasikka-ahon ja Ukonkankaan välissä olevan pienen nyppylän pohjoispuolella, joelle länteen suuntautuvalla suon reunan kankaalla, josta kvartseja löytyi osin Vasikka-aholle johtavan metsätien pinnasta, osin metsä-äestysvaoista noin 40 x 30 metrin kokoiselta alueelta. Lisäksi vaoissa oli palaneita kiviä. Paikalle jätettiin puihin oranssia merkinauhaa. Yhteensä koko asuinpaikan laajuudeksi on rajattu noin 9500 neliömetrin kokoinen alue.

Löydöt

KM 37736: 1-10 kvartsi-iskosia, kvartsi-iskoksia 57 kpl, palanutta luuta 34 kpl (Petro Pesonen 2008)

Valokuvat

Negatiivit (F) ja digikuvat (DG):

F145688:1 Löytöjä tien molemmilta puolilta, koillisesta. 13.8.2008

F145688:2 Asuinpaikkalöytöjä metsätiellä ja laikutusvaoissa, Vasikka-ahon pohjoispuolella, pohjoisesta. 19.8.2008

DG529:1 Löytöjä tien molemmilta puolilta, koillisesta. 13.8.2008

DG529:2 Asuinpaikkalöytöjä metsätiellä ja laikutusvaoissa, Vasikka-ahon pohjoispuolella, pohjoisesta. 19.8.2008

Peruskarttaote 5,6

DG529:1. Ukonkangas 1. Löytöjä tien molemmilta puolilta, koillisesta.13.8.2008.

DG529:2. Ukonkangas 1. Asuinpaikkalöytöjä metsätiellä ja laikutusvaoissa, Vasikka-ahon pohjoispuolella, pohjoisesta.19.8.2008.

Löytöjen levintä Ukonkankaan asuinpaikoilla 1-2 merkitty ympyröillä, kuoppahavainnot tähdillä.

8 Pudasjärvi Ukonkangas 2 (1000012480)

Perustiedot

<i>Muinaisjäännöslaji</i>	kiinteä muinaisjäännös
<i>Muinaisjäännöstyyppi</i>	asuinpaikat
<i>Ajoitus</i>	kivikautinen
<i>Rauhoitusluokka</i>	2

Kiinteistöt:

615-893-10-1 Pudasjärven Valtionmaa

<i>Peruskartta</i>	351404 VENGASVAARA
<i>Yhtenäiskoordinaatit</i>	p= 7259285, i= 3475684, z= 99-102 m mpy
<i>Koordinaattien selite</i>	
<i>Sijainti</i>	Pudasjärven kirkosta 20,3 km länsiluoteeseen

Kohdekuvaus

Asuinpaikka sijaitsee Mertajärveltä Siuruanjokeen laskevan Mertajoen pohjoispuolella, laajan Ukonkankaan harjanteen länsipään eteläreunalla, Tannilan-Aittojärven välisen Venkaantien eteläpuolella. Ympäristö on hiekkakangasta ja matalaa männikköä Vasikkasuon reunassa. Asuinpaikalla on havaittu kolme löytökeskittymää sekä pieni kuoppa, halkaisijaltaan noin 1,5 metriä. Löydöt ovat kvartsia. Asuinpaikka on rajattu 250 x 60 metrin laajuiseksi lähes välittömästi Ukonkangas 1:n itäpuolelta alkavaksi alueeksi.

Tutkimukset

Petro Pesonen, inventointi 2008. Ukonkangas 2 -niminen kivikautinen asuinpaikka löytyi Pudasjärven Kollajan allasalueen inventoinnissa 19.8.2008 ja sitä tarkastettiin uudestaan vielä 20.8.2008. Mukana inventoimassa oli FM Piia Nupponen. Asuinpaikka sijaitsee Mertajärveltä Siuruanjokeen laskevan Mertajoen pohjoispuolella, laajan Ukonkankaan harjanteen länsipään eteläreunalla, Tannilan-Aittojärven välisen Venkaantien eteläpuolella. Ympäristö on hiekkakangasta ja matalaa männikköä Vasikkasuon reunassa. Asuinpaikalla on havaittu kolme löytökeskittymää sekä pieni kuoppa. Läntisin löytökeskittymä on Vasikkasuon rannassa, porojen sotkeman polun levennyksessä, josta löytyi hienon hiekan seasta kvartsia ja palaneita kiviä. Löydöt ovat vain vajaan metrin suon pinnan korkeutta ylempänä. Löytökohdasta viisi metriä länteen tehdyssä koekuopassa oli palaneita kiviä. Löytöpaikasta länteen on noin metrin suon pinnan yläpuolelle nouseva pieni tasanne, joka vaikuttaa myös sopivalta asuinpaikkakohdalta - koekuopista ei kuitenkaan juuri täällä tullut mitään. Toinen löytökohta on ensimmäisestä 145 metriä itään, jossa metsäkoneen urasta löytyi kvartsia hienosta hiekasta. Metsäkoneen pyörät ovat kuorineet vain hieman pintaturvetta. Löytöpaikka on lähellä suon pintaa. Kolmas löytökohta on edellisestä 30 metriä koilliseen, ylempään törmän päällä, aivan törmän reunassa niin ikään metsäkoneen urassa. Tällä paikalla metsäkoneen urassa oli lastalla kokeiltuna runsaasti kvartsi-iskoksia mutta lähelle tehdyissä koekuopissa ei ollut mitään. Alueelle tehtiin useita koekuoppia, joista ei löytynyt mitään. Tämä kertoo laajan asuinpaikan pesäkkeisyydestä. Kohteeseen liittyvä kuoppajänne sijaitsee keskimmäisestä löytökohdasta 50 metriä luoteeseen, törmällä. Kuoppa on halkaisijaltaan noin 1,5 metriä ja siinä oli lapiolla kokeiltuna huuhtoutumiskerros. Kankaalla on enemmänkin kuoppia, mutta muissa ei ollut näkyvissä huuhtoutumiskerrosta, joten ne lienevät nuoria. Asuinpaikka on rajattu 250 x 60 metrin laajuiseksi lähes välittömästi Ukonkangas 1:n itäpuolelta alkavaksi alueeksi. Löytöpaikoille jätettiin puihin merkiksi oranssia nauhaa.

Löydöt

KM 37737: 1-3 kvartsi-iskoksia 22 kpl (Petro Pesonen 2008)

Valokuvat

Negatiivit (F) ja digikuvat (DG):

DG530:1 Löytöpaikka suon reunalla lapion kohdalla (piste 407), luoteesta. 19.8.2008

DG530:2 Löytöpaikka ylempällä törmällä lapion kohdalla (piste 409), pohjoisesta. 19.8.2008

Peruskarttaote 5,6

DG530:1. Ukonkangas 2. Löytöpaikka suon reunalla lapion kohdalla (piste 407), luoteesta.19.8.2008.

DG530:2. Ukonkangas 2. Löytöpaikka ylemmällä törmällä lapion kohdalla (piste 409), pohjoisesta.19.8.2008.

9 Pudasjärvi Ukonkangas 3 (1000012481)

Perustiedot

<i>Muinaisjäännöslaji</i>	kiinteä muinaisjäännös
<i>Muinaisjäännöstyyppi</i>	asuinpaikat
<i>Ajoitus</i>	kivikautinen
<i>Rauhoitusluokka</i>	2

Kiinteistöt:

615-893-10-1 Pudasjärven Valtionmaa

<i>Peruskartta</i>	351404 VENGASVAARA
<i>Yhtenäiskoordinaatit</i>	p= 7259317, i= 3475862, z= 100-102 m mpy
<i>Koordinaattien selite</i>	
<i>Sijainti</i>	Pudasjärven kirkosta 20 km länsiluoteeseen

Kohdekuvaus

Asuinpaikka sijaitsee Mertajärveltä Siuruanjokeen laskevan Mertajoen pohjoispuolella, laajan Ukonkankaan harjanteen eteläreunalla, Tannilan-Aittojärven välisen Venkaantien eteläpuolella. Ympäristö on hiekkakangasta ja matalaa männikköä Vasikkasuon reunassa. Paikalla havaittiin kvartsi-iskoksia tuulenkaadon nostamassa hiekassa loivalla suolle laskevalla mäntykankaalla. Paikalla ei ole mitään selvää törmää havaittavissa. Tästä kohdasta 90 metriä itäkoilliseen näkyi tuulenkaadossa palanutta kiveä loivalla rantavallilla. Maaperä on alueella hienoa hiekkaa. Molemmille löytöpaikoille jätettiin oranssia nauhaa kantoihin merkiksi. Asuinpaikka on rajattu 150 x 50 metrin laajuiseksi alueeksi, mutta sen todellinen laajuus on epäselvä.

Tutkimukset

Petro Pesonen, inventointi 2008. Ukonkangas 3 -niminen kivikautinen asuinpaikka löytyi Pudasjärven Kollajan allasalueen inventoinnissa 20.8.2008. Mukana inventoimassa oli FM Piia Nupponen. Asuinpaikka sijaitsee Mertajärveltä Siuruanjokeen laskevan Mertajoen pohjoispuolella, laajan Ukonkankaan harjanteen eteläreunalla, Tannilan-Aittojärven välisen Venkaantien eteläpuolella. Ympäristö on hiekkakangasta ja matalaa männikköä Vasikkasuon reunassa. Paikalla havaittiin kvartsi-iskoksia tuulenkaadon nostamassa hiekassa loivalla suolle laskevalla mäntykankaalla. Paikalla ei ole mitään selvää törmää havaittavissa. Tästä kohdasta 90 metriä itäkoilliseen näkyi tuulenkaadossa palanutta kiveä loivalla rantavallilla. Maaperä on alueella hienoa hiekkaa. Molemmille löytöpaikoille jätettiin oranssia nauhaa kantoihin merkiksi. Asuinpaikka on rajattu 150 x 50 metrin laajuiseksi alueeksi, mutta sen todellinen laajuus on epäselvä.

Löydöt

KM 37738 kvartsi-iskoksia 4 kpl (Petro Pesonen 2008)

Valokuvat

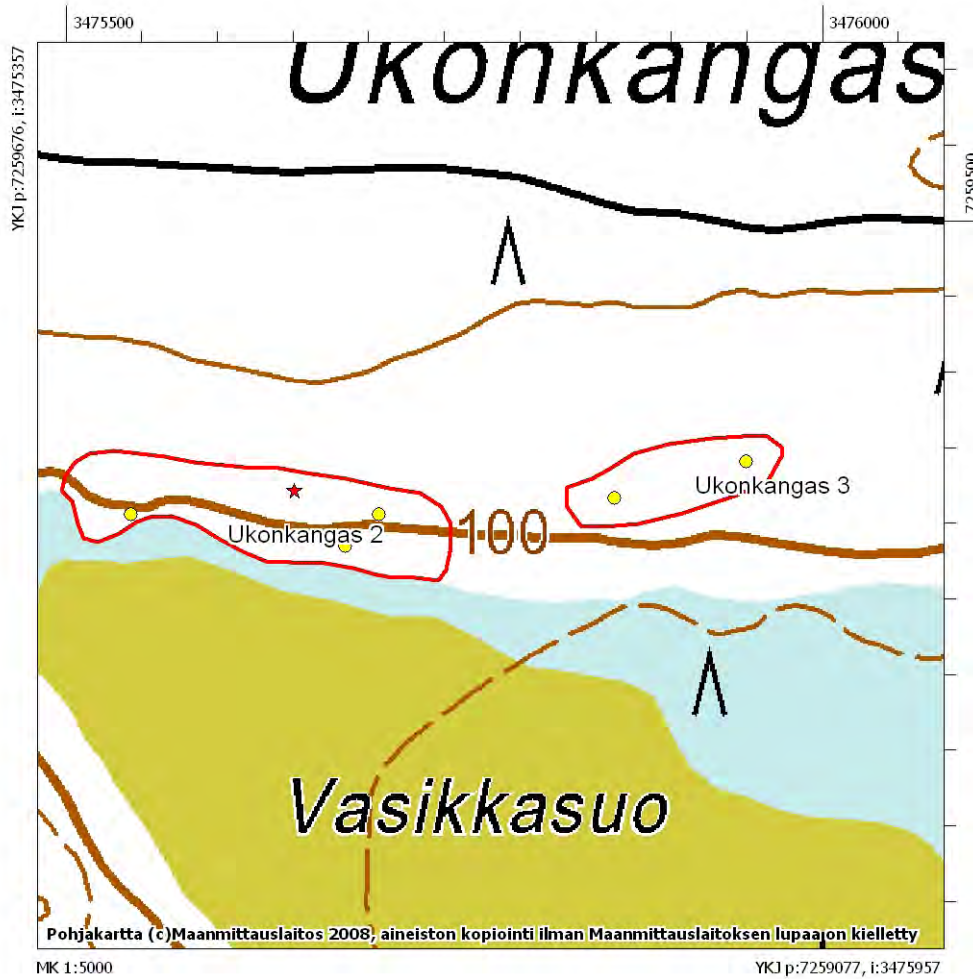
Negatiivit (F) ja digikuvat (DG):

DG531:1 Löytöpaikka tuulenkaadossa lapion kohdalla, pohjoisesta. 20.8.2008

Peruskarttaote 5,6

DG531:1. Ukonkangas 3. Löytöpaikka tuulenkaadossa lapion kohdalla, pohjoisesta. 20.8.2008.

Löytöhavainnot Ukonkankaan asuinpaikoilla 2 ja 3 merkitty ympyröillä, kuoppahavainto tähdellä.

10 Pudasjärvi Ukonkangas 4 (1000012482)

Perustiedot

<i>Muinaisjäännöslaji</i>	kiinteä muinaisjäännös
<i>Muinaisjäännöstyyppi</i>	asuinpaikat
<i>Ajoitus</i>	kivikautinen
<i>Rauhoitusluokka</i>	2

Kiinteistöt:

615-893-10-1 Pudasjärven Valtionmaa

<i>Peruskartta</i>	351404 VENGASVAARA
<i>Yhtenäiskoordinaatit</i>	p= 7259399, i= 3476655, z= 102-103 m mpy
<i>Koordinaattien selite</i>	
<i>Sijainti</i>	Pudasjärven kirkosta 19,3 km länsiluoteeseen

Kohdekuvaus

Asuinpaikka sijaitsee Mertajärveltä Siuruanjokeen laskevan Mertajoen pohjoispuolella, laajan Ukonkankaan harjanteen eteläreunalla, Tannilan-Aittojärven välisen Venkaantien eteläpuolella, Vasikkasuon rannassa olevalle mökille johtavan tien varrella. Ympäristö on hiekkakangasta ja matalaa männikköä Vasikkasuon reunassa. Paikalla havaittiin palanutta luuta tienleikkauksessa pienellä alalla, mökille johtavan tien itäpuolella. Samassa paikassa oli hyvin punaiseksi palanutta maata. Tien varren mäntyyn jätettiin löytöpaikan merkiksi oranssia nauhaa. Paikka on loivan rantatörmän päällä. Laajuudeksi on arvioitu noin 80 x 30 metrin kokoinen alue tien molemmin puolin.

Tutkimukset

Petro Pesonen, inventointi 2008. Ukonkangas 4 -niminen kivikautinen asuinpaikka löytyi Pudasjärven Kollajan allasalueen inventoinnissa 20.8.2008. Mukana inventoimassa oli FM Piia Nupponen. Asuinpaikka sijaitsee Mertajärveltä Siuruanjokeen laskevan Mertajoen pohjoispuolella, laajan Ukonkankaan harjanteen eteläreunalla, Tannilan-Aittojärven välisen Venkaantien eteläpuolella, Vasikkasuon rannassa olevalle mökille johtavan tien varrella. Ympäristö on hiekkakangasta ja matalaa männikköä Vasikkasuon reunassa. Paikalla havaittiin palanutta luuta tienleikkauksessa pienellä alalla, mökille johtavan tien itäpuolella. Samassa paikassa oli hyvin punaiseksi palanutta maata. Tien varren mäntyyn jätettiin löytöpaikan merkiksi oranssia nauhaa. Paikka on loivan rantatörmän päällä. Laajuudeksi on arvioitu noin 80 x 30 metrin kokoinen alue tien molemmin puolin.

Löydöt

KM 37739 palanutta luuta 5 kpl (Petro Pesonen 2008)

Valokuvat

Negatiivit (F) ja digikuvat (DG):

F145694:1 Asuinpaikka tien vasemmassa laidassa oranssin nauhan kohdalla, pohjoisesta. 20.8.2008

F145694:2 Punaista maata tien leikkauksessa, lännestä. 20.8.2008

DG532:1 Asuinpaikka tien vasemmassa laidassa oranssin nauhan kohdalla, pohjoisesta. 20.8.2008

DG532:2 Punaista maata tien leikkauksessa, lännestä. 20.8.2008

Peruskarttaote 5,6

DG532:1. Ukonkangas 4. Asuinpaikka tien vasemmassa laidassa oranssin nauhan kohdalla, pohjoisesta.20.8.2008.

DG532:2. Ukonkangas 4. Punaista maata tien leikkauksessa, lännestä.20.8.2008.

11 Pudasjärvi Ukonkangas 5 (1000012483)

Perustiedot

<i>Muinaisjäännöslaji</i>	kiinteä muinaisjäännös
<i>Muinaisjäännöstyyppi</i>	työ- ja valmistuspaikat, tervahaudat
<i>Ajoitus</i>	historiallinen
<i>Rauhoitusluokka</i>	ei määritelty

Kiinteistöt:

615-893-10-1 Pudasjärven Valtionmaa

<i>Peruskartta</i>	351404 VENGASVAARA
<i>Yhtenäiskoordinaatit</i>	$\rho = 7259518$, $i = 3477008$, $z = 104$ m mpy
<i>Koordinaattien selite</i>	
<i>Sijainti</i>	Pudasjärven kirkosta 19 km länsiluoteeseen

Kohdekuvaus

Tervahauta sijaitsee Mertajärveltä Siuruanjokeen laskevan Mertajoen pohjoispuolella, laajan Ukonkankaan harjanteen eteläreunalla, Tannilan-Aittojärven välisen Venkaantien eteläpuolella. Ympäristö on hiekkaista mäntykangasta. Tervahauta on suuri, halkaisijaltaan noin 15 metriä ja siinä on näkyvissä selvä ränni Vasikkasuolle päin. Haudan sisällä on onkaloita, mahdollisesti jonkin eläimen pesäkoloja.

Tutkimukset

Petro Pesonen, inventointi 2008. Kohde löytyi Pudasjärven Kollajan allasalueen inventoinnissa 20.8.2008. Mukana inventoimassa oli FM Piia Nupponen. Tervahauta sijaitsee Mertajärveltä Siuruanjokeen laskevan Mertajoen pohjoispuolella, laajan Ukonkankaan harjanteen eteläreunalla, Tannilan-Aittojärven välisen Venkaantien eteläpuolella. Ympäristö on hiekkaista mäntykangasta. Tervahauta on suuri, halkaisijaltaan noin 15 metriä ja siinä on näkyvissä selvä ränni Vasikkasuolle päin. Haudan sisällä on onkaloita, mahdollisesti jonkin eläimen pesäkoloja.

Löydöt

Valokuvat

Negatiivit (F) ja digikuvat (DG):

DG533:1 Tervahauta kuvattuna rannan suunnasta, etelästä. 20.8.2008

Peruskarttaote 5,6

DG533:1. Ukonkangas 5. Tervahauta kuvattuna rannan suunnasta, etelästä. 20.8.2008.

12 Pudasjärvi Jyskykangas 1 (1000012484)

Perustiedot

<i>Muinaisjäännöslaji</i>	kiinteä muinaisjäännös
<i>Muinaisjäännöstyyppi</i>	asuinpaikat
<i>Ajoitus</i>	kivikautinen
<i>Rauhoitusluokka</i>	2

Kiinteistöt:

615-893-10-1 Pudasjärven Valtionmaa

<i>Peruskartta</i>	351404 VENGASVAARA
<i>Yhtenäiskoordinaatit</i>	p= 7255357, i= 3475506, z= 108-109 m mpy
<i>Koordinaattien selite</i>	
<i>Sijainti</i>	Pudasjärven kirkosta 20 km länteen

Kohdekuvaus Asuinpaikka sijaitsee Jakosuon turvetuotantoalueelle johtavan tien varressa olevalla Jyskykankaalla, joka on suoalueelta kohoavan kaakko-luode -suuntaisen harjun osa. Maasto on soransekaisen hiekan muodostamaa avointa mäntykangasta. Paikalta löytyi tien itäpuolen leikkauksesta pieneltä alalta muutamia kvartseja kivisen, mutta hiekkapohjaisen maan seasta. Asuinpaikasta saattaisi olla jäljellä tien itäpuolella pieni kaistale. Rajaus on tehty siten, että asuinpaikkaa ulottuisi tien molemmille puolille noin 75 x 30 metrin alueella. Laajuus selviää kuitenkin vain koekaivauksin. Paikalle on jätetty oranssia merkintänauhaa männyntaimeen.

Tutkimukset

Petro Pesonen, inventointi 2008. Jyskykangas 1 -niminen kivikautinen asuinpaikka löytyi Pudasjärven Kollajan allasalueen inventoinnissa 14.8.2008. Mukana inventoimassa oli FM Piia Nupponen. Asuinpaikka sijaitsee Jakosuon turvetuotantoalueelle johtavan tien varressa olevalla Jyskykankaalla, joka on suoalueelta kohoavan kaakko-luode -suuntaisen harjun osa. Maasto on soransekaisen hiekan muodostamaa avointa mäntykangasta. Paikalta löytyi tien itäpuolen leikkauksesta pieneltä alalta muutamia kvartseja kivisen, mutta hiekkapohjaisen maan seasta. Asuinpaikasta saattaisi olla jäljellä tien itäpuolella pieni kaistale. Rajaus on tehty siten, että asuinpaikkaa ulottuisi tien molemmille puolille noin 75 x 30 metrin alueella. Laajuus selviää kuitenkin vain koekaivauksin. Paikalle on jätetty oranssia merkintänauhaa männyntaimeen.

Löydöt

KM 37740 kvartsi-iskoksia 4 kpl (Petro Pesonen 2008)

Valokuvat

Negatiivit (F) ja digikuvat (DG):

F145689:1 Löytöpaikka Piia Nupposen kohdalla tien penkassa, lännestä. 14.8.2008

DG534:1 Löytöpaikka Piia Nupposen kohdalla tien penkassa, lännestä. 14.8.2008

Peruskarttaote 8

DG534:1. Jyskykangas 1. Löytöpaikka Piia Nupposen kohdalla tien penkassa, lännestä. 14.8.2008.

Jyskykankaan löytöpaikat 1-4, kvartsihavainnot merkitty ympyröillä.

13 Pudasjärvi Jyskykangas 2 (1000012485)

Perustiedot

<i>Muinaisjäännöslaji</i>	kiinteä muinaisjäännös
<i>Muinaisjäännöstyyppi</i>	asuinpaikat
<i>Ajoitus</i>	kivikautinen
<i>Rauhoitusluokka</i>	2

Kiinteistöt:

615-893-10-1 Pudasjärven Valtionmaa

<i>Peruskartta</i>	351404 VENGASVAARA
<i>Yhtenäiskoordinaatit</i>	p= 7255622, i= 3475601, z= 110 m mpy
<i>Koordinaattien selite</i>	
<i>Sijainti</i>	Pudasjärven kirkosta 20 km länteen

Kohdekuvaus

Asuinpaikka sijaitsee Jakosuon turvetuotantoalueelle johtavan tien varressa olevalla Jyskykankaalla, joka on suoalueelta kohoavan kaakko-luode -suuntaisen harjun osa. Maasto on soransekaisen hiekan muodostamaa avointa mäntykangasta. Noin 180 metriä Vengasharjulle johtavan tien risteyksestä etelään, tien itäpuolen leikkauksen hienosta hiekasta löytyi pari kvartsi-iskosta. Paikka on tasaista kangasta suhteellisen massiivisen pohjoiseen suuntautuvan rantatörmän takana (eteläpuolella). Löytöpaikan kohdalle mäntyyn jätettiin oranssi merkkinauha. Tien itäpuolen kankaalle tehdyissä koekuopissa maa oli hienoa puhdasta hiekkaa. Asuinpaikan laajuus on selvítettävissä vain koekaivauksin, mutta alustavasti on rajattu 40 x 20 metrin kokoinen alue tien molemmin puolin.

Tutkimukset

Petro Pesonen, inventointi 2008. Jyskykangas 2 -niminen kivikautinen asuinpaikka löytyi Pudasjärven Kollajan allasalueen inventoinnissa 14.8.2008. Mukana inventoimassa oli FM Piia Nupponen. Asuinpaikka sijaitsee Jakosuon turvetuotantoalueelle johtavan tien varressa olevalla Jyskykankaalla, joka on suoalueelta kohoavan kaakko-luode -suuntaisen harjun osa. Maasto on soransekaisen hiekan muodostamaa avointa mäntykangasta. Noin 180 metriä Vengasharjulle johtavan tien risteyksestä etelään, tien itäpuolen leikkauksen hienosta hiekasta löytyi pari kvartsi-iskosta. Paikka on tasaista kangasta suhteellisen massiivisen pohjoiseen suuntautuvan rantatörmän takana (eteläpuolella). Löytöpaikan kohdalle mäntyyn jätettiin oranssi merkkinauha. Tien itäpuolen kankaalle tehdyissä koekuopissa maa oli hienoa puhdasta hiekkaa. Asuinpaikan laajuus on selvítettävissä vain koekaivauksin, mutta alustavasti on rajattu 40 x 20 metrin kokoinen alue tien molemmin puolin.

Löydöt

KM 37741 kvartsi-iskoksia 2 kpl (Petro Pesonen 2008)

Valokuvat

Negatiivit (F) ja digikuvat (DG):

F145690:1 Löytöpaikka tien itäpuolella, penkasta oikealle, luoteesta. 14.8.2008

DG535:1 Löytöpaikka tien itäpuolella, penkasta oikealle, luoteesta. 14.8.2008

DG535:2 Poroja Jyskykangas 2 asuinpaikan kohdalla, etelästä. 3.9.2008

Peruskarttaote 8

DG535:1. Jyskykangas 2. Löytöpaikka tien itäpuolella, penkasta oikealle, luoteesta.14.8.2008.

DG535:2. Jyskykangas 2. Poroja Jyskykangas 2 asuinpaikan kohdalla, etelästä.3.9.2008.

14 Pudasjärvi Jyskykangas 3 (1000012486)

Perustiedot

<i>Muinaisjäännöslaji</i>	kiinteä muinaisjäännös
<i>Muinaisjäännöstyyppi</i>	asuinpaikat
<i>Ajoitus</i>	kivikautinen
<i>Rauhoitusluokka</i>	2

Kiinteistöt:

615-893-10-1 Pudasjärven Valtionmaa

<i>Peruskartta</i>	351404 VENGASVAARA
<i>Yhtenäiskoordinaatit</i>	p= 7255767, i= 3475205, z= 103-104 m mpy
<i>Koordinaattien selite</i>	
<i>Sijainti</i>	Pudasjärven kirkosta 20,5 km länteen

Kohdekuvaus Asuinpaikka sijaitsee Jakosuon turvetuotantoalueelle johtavan tien varressa olevalla Jyskykankaalla, joka on suoalueelta kohoavan kaakko-luode -suuntaisen harjun osa. Maasto on soransekaisen hiekan muodostamaa avointa mäntykangasta. Löytöpaikka on Vengasharjulle johtavan tien varressa, Vengasharjun risteyksestä noin 400 metriä länteen, tien eteläpuolella. Paikalta löytyi pieni keskittymä kvartssia suonreunaa pitkin kulkevan tien eteläpuolen leikkauksesta, moreenimaasta. Kvartssia oli selvästi myös turpeen alapinnassa kiinni eli alkuperäisellä paikallaan. Kumpare nousee tässä vain noin metrin verran suon pinnasta. Löytöpaikalle on jätetty mäntyyn oranssia merkintänauhaa. Asuinpaikan laajuudeksi on rajattu 60 x 30 metrin laajuinen alue.

Tutkimukset

Petro Pesonen, inventointi 2008. Jyskykangas 3 -niminen kivikautinen asuinpaikka löytyi Pudasjärven Kollajan allasalueen inventoinnissa 15.8.2008. Mukana inventoimassa oli FM Piia Nupponen. Asuinpaikka sijaitsee Jakosuon turvetuotantoalueelle johtavan tien varressa olevalla Jyskykankaalla, joka on suoalueelta kohoavan kaakko-luode -suuntaisen harjun osa. Maasto on soransekaisen hiekan muodostamaa avointa mäntykangasta. Löytöpaikka on Vengasharjulle johtavan tien varressa, Vengasharjun risteyksestä noin 400 metriä länteen, tien eteläpuolella. Paikalta löytyi pieni keskittymä kvartssia suonreunaa pitkin kulkevan tien eteläpuolen leikkauksesta, moreenimaasta. Kvartssia oli selvästi myös turpeen alapinnassa kiinni eli alkuperäisellä paikallaan. Kumpare nousee tässä vain noin metrin verran suon pinnasta. Löytöpaikalle on jätetty mäntyyn oranssia merkintänauhaa. Asuinpaikan laajuudeksi on rajattu 60 x 30 metrin laajuinen alue.

Löydöt

KM 37742 kvartsi-iskoksia 9 kpl (Petro Pesonen 2008)

Valokuvat

Negatiivit (F) ja digikuvat (DG):

F145691:1 Löytöpaikka tien vasemmassa leikkauksessa suon reunalla, koillisesta. 15.8.2008

DG536:1 Löytöpaikka tien vasemmassa leikkauksessa suon reunalla, koillisesta. 15.8.2008

Peruskarttaote 8

DG536:1. Jyskykangas 3. Löytöpaikka tien vasemmassa leikkauksessa suon reunalla, koillisesta. 15.8.2008.

15 Pudasjärvi Jyskykangas 4 (1000012487)

Perustiedot

<i>Muinaisjäännöslaji</i>	mahdollinen muinaisjäännös
<i>Muinaisjäännöstyyppi</i>	asuinpaikat
<i>Ajoitus</i>	kivikautinen
<i>Rauhoitusluokka</i>	ei määritelty

Kiinteistöt:

615-893-10-1 Pudasjärven Valtionmaa

<i>Peruskartta</i>	351404 VENGASVAARA
<i>Yhtenäiskoordinaatit</i>	p= 7255921, i= 3475647, z= 103 m mpy
<i>Koordinaattien selite</i>	
<i>Sijainti</i>	Pudasjärven kirkosta 20 km länteen

Kohdekuvaus Jyskykangas on osa allasalueen halki kulkevaa harjujonoa. Mahdollinen asuinpaikka sijaitsee varsinaisesta Jyskykankaasta pohjoiseen olevalla pienellä kumpareella ennen Sivakka-ahoa, Vengasharjun risteyksestä 130 metriä pohjoiskoilliseen. Paikalta löytyi kumpareen halki kulkevan tien itäpuolen moreenipenkasta yksittäinen kvartsi-iskos lähes suon pinnan tasosta. Kohde ei ole erityisen potentiaalinen kivikautiseksi asuinpaikaksi, mutta kylläkin mahdollinen.

Tutkimukset

Petro Pesonen, inventointi 2008. Jyskykangas 4 -niminen mahdollinen kivikautinen asuinpaikka löytyi Pudasjärven Kollajan allasalueen inventoinnissa 18.8.2008. Mukana inventoimassa oli FM Piia Nupponen. Jyskykangas on osa allasalueen halki kulkevaa harjujonoa. Mahdollinen asuinpaikka sijaitsee varsinaisesta Jyskykankaasta pohjoiseen olevalla pienellä kumpareella ennen Sivakka-ahoa, Vengasharjun risteyksestä 130 metriä pohjoiskoilliseen. Paikalta löytyi kumpareen halki kulkevan tien itäpuolen moreenipenkasta yksittäinen kvartsi-iskos lähes suon pinnan tasosta. Kohde ei ole erityisen potentiaalinen kivikautiseksi asuinpaikaksi, mutta kylläkin mahdollinen.

Löydöt

KM 37743 kvartsi-iskos (Petro Pesonen 2008)

Valokuvat

Negatiivit (F) ja digikuvat (DG):

Peruskarttaote 8

16 Pudasjärvi Pyöriämaa 1 (1000012488)

Perustiedot

<i>Muinaisjäännöslaji</i>	kiinteä muinaisjäännös
<i>Muinaisjäännöstyyppi</i>	asuinpaikat
<i>Ajoitus</i>	kivikautinen
<i>Rauhoitusluokka</i>	2

Kiinteistöt:

615-893-10-1 Pudasjärven Valtionmaa

<i>Peruskartta</i>	351404 VENGASVAARA
<i>Yhtenäiskoordinaatit</i>	p= 7255997, i= 3473490, z= 113-114 m mpy
<i>Koordinaattien selite</i>	
<i>Sijainti</i>	Pudasjärven kirkosta 21,8 km länsiluoteeseen

Kohdekuvaus

Pyöriämaa on osa suoalueen halki kulkevaa harjujonoa, joka Pyöriämaan kohdalla on lähinnä itä-länsisuuntainen. Asuinpaikka sijaitsee Pyöriämaan itälaidalla, Vengasharjulle johtavan tien varrella, Vengasharjun risteyksestä noin 2,1 km länsiluoteeseen. Harjun läpi kulkevan tien eteläpenkasta, hienohiekkaisesta maaperästä löytyi joukko kvartsi-iskoksia pieneltä alueelta. Löydöt olivat tienpuoleisessa penkassa, eivät ehjän kankaan puoleisessa. Tie on tehty kaivamalla ojat ja levittämällä mursketta kankaalle tien kohdalle. Tien alla on siten ehjää asuinpaikkaa. Metri löytökohtasta itään on tien penkassa tummanpunaista maata ja hiiltä sisältävä läikkä, joka lienee palomaata vaikka onkin lähes punamullan väristä. Läikkä puhdistettiin valokuvausta varten ja peitettiin jälleen hiekalla. Löytökohta on merkitty oranssilla merkintänuhalla läheiseen mäntyyn. Asuinpaikka on rajattu noin 90 x 30 metrin laajuiseksi, mutta sen todellinen laajuus on selvitettävissä vain koekaivauksin.

Tutkimukset

Petro Pesonen, inventointi 2008. Pyöriämaa 1 -niminen kivikautinen asuinpaikka löytyi Pudasjärven Kollajan allasalueen inventoinnissa 15.8.2008. Mukana inventoimassa oli FM Piia Nupponen. Pyöriämaa on osa suoalueen halki kulkevaa harjujonoa, joka Pyöriämaan kohdalla on lähinnä itä-länsisuuntainen. Asuinpaikka sijaitsee Pyöriämaan itälaidalla, Vengasharjulle johtavan tien varrella, Vengasharjun risteyksestä noin 2,1 km länsiluoteeseen. Harjun läpi kulkevan tien eteläpenkasta, hienohiekkaisesta maaperästä löytyi joukko kvartsi-iskoksia pieneltä alueelta. Löydöt olivat tienpuoleisessa penkassa, eivät ehjän kankaan puoleisessa. Tie on tehty kaivamalla ojat ja levittämällä mursketta kankaalle tien kohdalle. Tien alla on siten ehjää asuinpaikkaa. Metri löytökohtasta itään on tien penkassa tummanpunaista maata ja hiiltä sisältävä läikkä, joka lienee palomaata vaikka onkin lähes punamullan väristä. Läikkä puhdistettiin valokuvausta varten ja peitettiin jälleen hiekalla. Löytökohta on merkitty oranssilla merkintänuhalla läheiseen mäntyyn. Asuinpaikka on rajattu noin 90 x 30 metrin laajuiseksi, mutta sen todellinen laajuus on selvitettävissä vain koekaivauksin.

Löydöt

KM 37744 kvartsi-iskoksia 5 kpl (Petro Pesonen 2008)

Valokuvat

Negatiivit (F) ja digikuvat (DG):

F145692:1 Palaneen maan läikkä tien leikkauksessa, etelästä. 15.8.2008
 F145692:2 Löytöpaikka auton kohdalla tien oikealla puolella, luoteesta. 15.8.2008
 DG537:1 Palaneen maan läikkä tien leikkauksessa, etelästä. 15.8.2008
 DG537:2 Löytöpaikka auton kohdalla tien oikealla puolella, luoteesta. 15.8.2008

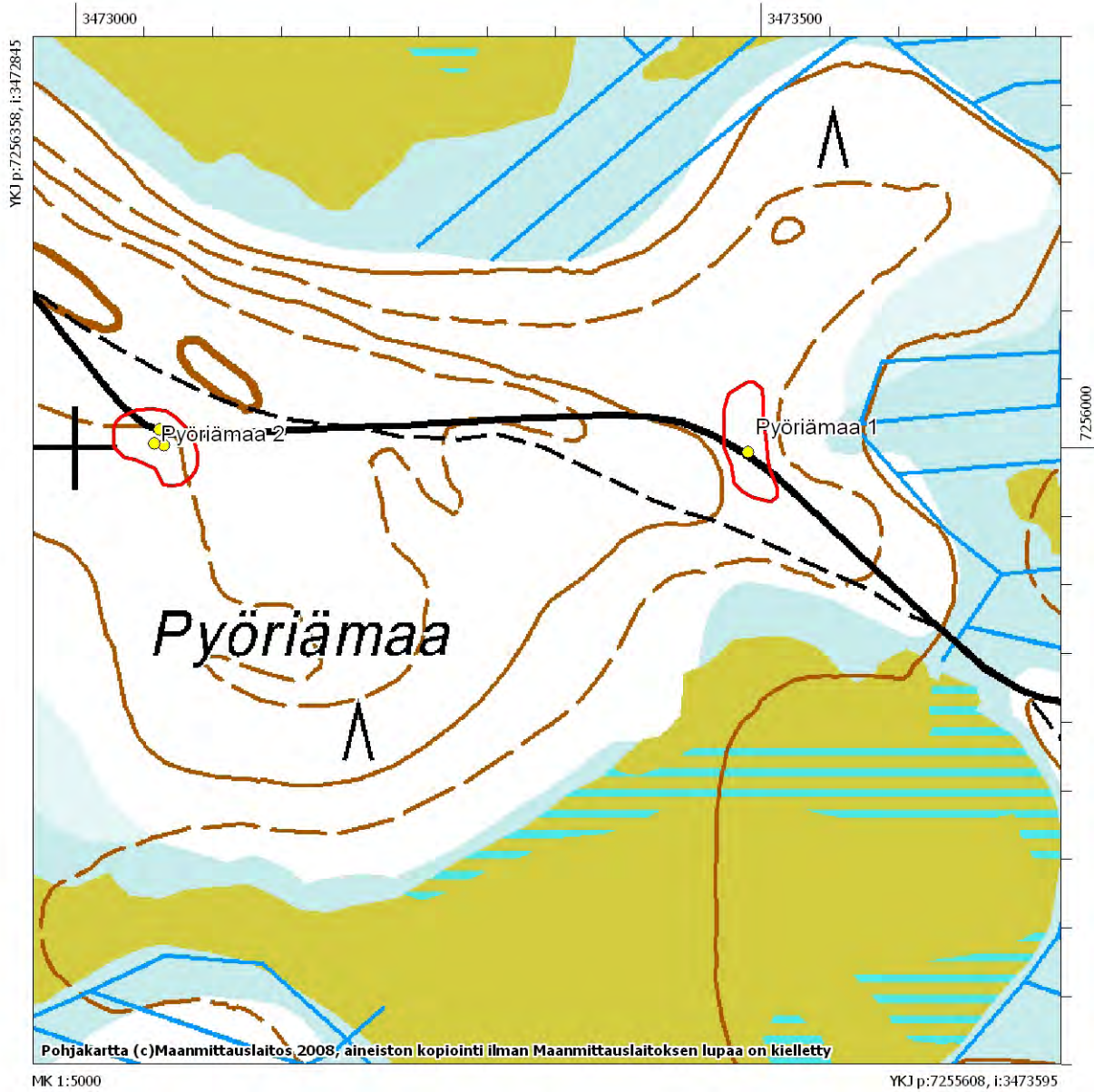
Peruskarttaote 7

DG537:1. Pyöriämaa 1. Palaneen maan läikkä tien leikkauksessa, etelästä.15.8.2008.

DG537:2. Pyöriämaa 1. Löytöpaikka auton kohdalla tien oikealla puolella, luoteesta.15.8.2008.

Pyöriämaan asuinpaikkojen kvartsihavainnot merkitty ympyröillä.

17 Pudasjärvi Pyöriämaa 2 (1000012489)

Perustiedot

<i>Muinaisjäännöslaji</i>	kiinteä muinaisjäännös
<i>Muinaisjäännöstyyppi</i>	asuinpaikat
<i>Ajoitus</i>	kivikautinen
<i>Rauhoitusluokka</i>	2

Kiinteistöt:

615-893-10-1 Pudasjärven Valtionmaa

<i>Peruskartta</i>	351404 VENGASVAARA
<i>Yhtenäiskoordinaatit</i>	p= 7256002, i= 3473064, z= 117-118 m mpy
<i>Koordinaattien selite</i>	
<i>Sijainti</i>	Pudasjärven kirkosta 22,4 km länsiluoteeseen

Kohdekuvaus

Pyöriämaa on osa suoalueen halki kulkevaa harjujonoa, joka Pyöriämaan kohdalla on lähinnä itä-länsisuuntainen. Asuinpaikka sijaitsee Pyöriämaan keskivaiheilla 2,5 km Vengasharjun risteyksestä länsiluoteeseen, Vengasharjulle johtavan tien varrella. Paikalta löytyi erittäin runsaasti kvartsia, josta osa jätettiin vielä paikalleen. Löytöpaikka on tien eteläleikkaus, löydöt tien puolella penkkaa eli varsinainen löytöalue on tien alla. Löytöjä oli noin viiden metrin matkalla. Tie on perustettu vain kaivamalla ojat ja levittämällä murske kankaalle tien kohdalle, jolloin tien alla on ehjää kangasta. Maaperä on karkeaa hiekkaa ja maasto mäntykangasta. Löytöjä oli tienpenkan lisäksi tien eteläpuolella olevassa hiekkakasassa, joka lie nostettu ojista. Löytöpaikka on loivasti lounaaseen, Puronlatvasuon suuntaan laskevaa kangasta, törmää ei ole havaittavissa. Asuinpaikan laajuudeksi on arvioitu noin 60 x 40 metriä tien molemmin puolin, mutta todellinen laajuus on selvitettävissä vain koekaivauksin. Paikalle jätettiin merkiksi oranssia nauhaa.

Tutkimukset

Petro Pesonen, inventointi 2008. Pyöriämaa 2 -niminen kivikautinen asuinpaikka löytyi Pudasjärven Kollajan allasalueen inventoinnissa 15.8.2008. Mukana inventoimassa oli FM Piia Nupponen. Pyöriämaa on osa suoalueen halki kulkevaa harjujonoa, joka Pyöriämaan kohdalla on lähinnä itä-länsisuuntainen. Asuinpaikka sijaitsee Pyöriämaan keskivaiheilla 2,5 km Vengasharjun risteyksestä länsiluoteeseen, Vengasharjulle johtavan tien varrella. Paikalta löytyi erittäin runsaasti kvartsia, josta osa jätettiin vielä paikalleen. Löytöpaikka on tien eteläleikkaus, löydöt tien puolella penkkaa eli varsinainen löytöalue on tien alla. Löytöjä oli noin viiden metrin matkalla. Tie on perustettu vain kaivamalla ojat ja levittämällä murske kankaalle tien kohdalle, jolloin tien alla on ehjää kangasta. Maaperä on karkeaa hiekkaa ja maasto mäntykangasta. Löytöjä oli tienpenkan lisäksi tien eteläpuolella olevassa hiekkakasassa, joka lie nostettu ojista. Löytöpaikka on loivasti lounaaseen, Puronlatvasuon suuntaan laskevaa kangasta, törmää ei ole havaittavissa. Asuinpaikan laajuudeksi on arvioitu noin 60 x 40 metriä tien molemmin puolin, mutta todellinen laajuus on selvitettävissä vain koekaivauksin. Paikalle jätettiin merkiksi oranssia nauhaa.

Löydöt

KM 37745: 1-2 kvartsikaavin, kvartsi-iskoksia 37 kpl (Petro Pesonen 2008)

Valokuvat

Negatiivit (F) ja digikuvat (DG):

- F145693:1 Kvartsipesäke tienpenkassa, etelästä. 15.8.2008
- F145693:2 Löytöpaikka tienpenkassa suoraan edessä, koillisesta. 15.8.2008
- DG538:1 Kvartsipesäke tienpenkassa, etelästä. 15.8.2008
- DG538:2 Löytöpaikka tienpenkassa suoraan edessä, koillisesta. 15.8.2008

Peruskarttaote 7

DG538:1. Pyöriämaa 2. Kvartsipesäke tienpenkassa, etelästä. 15.8.2008.

DG538:2. Pyöriämaa 2. Löytöpaikka tienpenkassa suoraan edessä, koillisesta. 15.8.2008.

18 Pudasjärvi Vengasharju (1000012490)

Perustiedot

<i>Muinaisjäännöslaji</i>	kiinteä muinaisjäännös
<i>Muinaisjäännöstyyppi</i>	asuinpaikat, talonpohjat
<i>Ajoitus</i>	historiallinen
<i>Rauhoitusluokka</i>	2

Kiinteistöt:

615-893-10-1 Pudasjärven Valtionmaa

<i>Peruskartta</i>	351404 VENGASVAARA
<i>Yhtenäiskoordinaatit</i>	p= 7256779, i= 3472120, z= 110 m mpy
<i>Koordinaattien selite</i>	
<i>Sijainti</i>	Pudasjärven kirkosta 23,3 km länsiluoteeseen

Kohdekuvaus Talonpohja sijaitsee suoalueen halki kulkevalla harjunolla, Vengasharjun luoteispäässä, noin 50 metriä harjujen välistä Puronlatvasuolta Vengasojaan laskevasta purosta kaakkoon. Talonpohja on suorakaiteen muotoinen ja kooltaan noin 10 x 7 metriä. Seinän perustat erottuvat sammaleisina kumpuina, jotka muodostuvat sisälle kaivetuista kuopista nostetusta maasta. Paikoitellen maavallin seassa erottuu puita, joissakin näistä myös nauvoja. Keskellä rakennuksen jäännöstä on kumpu, jossa on isoja kiviä ja maata. Kuopan alle menee vielä lautoja ja hirsitä. Rakennelma on suhteellisen maatunut ja reunat ovat hyvin sammaloituneet, joten aivan tuore jäännös ei ole. Myös talonpohjan ympärillä on muutamia kuoppia.

Tutkimukset

Petro Pesonen, inventointi 2008. Vengasharjun talonpaikka dokumentoitiin Pudasjärven Kollajan allasalueen inventoinnissa 18.8.2008. Mukana inventoimassa oli FM Piia Nupponen. Talonpohja sijaitsee suoalueen halki kulkevalla harjunolla, Vengasharjun luoteispäässä, noin 50 metriä harjujen välistä Puronlatvasuolta Vengasojaan laskevasta purosta kaakkoon. Talonpohja on suorakaiteen muotoinen ja kooltaan noin 10 x 7 metriä. Seinän perustat erottuvat sammaleisina kumpuina, jotka muodostuvat sisälle kaivetuista kuopista nostetusta maasta. Paikoitellen maavallin seassa erottuu puita, joissakin näistä myös nauvoja. Keskellä rakennuksen jäännöstä on kumpu, jossa on isoja kiviä ja maata. Kuopan alle menee vielä lautoja ja hirsitä. Rakennelma on suhteellisen maatunut ja reunat ovat hyvin sammaloituneet, joten aivan tuore jäännös ei ole. Myös talonpohjan ympärillä on muutamia kuoppia.

Löydöt

Valokuvat

Negatiivit (F) ja digikuvat (DG):

DG539:1 Talonpohja harjun päässä, kaakosta. 18.8.2008

Peruskarttaote 3,7

DG539:1. Vengasharju. Talonpohja harjun päässä, kaakosta.18.8.2008.

19 Pudasjärvi Alajärvi (1000012491)

Perustiedot

<i>Muinaisjäännöslaji</i>	kiinteä muinaisjäännös
<i>Muinaisjäännöstyyppi</i>	kivirakenteet, röykkiöt
<i>Ajoitus</i>	ajoittamaton
<i>Rauhoitusluokka</i>	2

Kiinteistöt:

615-404-72-58 Alajärvi

<i>Peruskartta</i>	351404 VENGASVAARA
<i>Yhtenäiskoordinaatit</i>	p= 7257569, i= 3471235, z= 110 m mpy
<i>Koordinaattien selite</i>	
<i>Sijainti</i>	Pudasjärven kirkosta 24,2 km länsiluoteeseen

Kohdekuvaus

Alajärvi sijaitsee Vengasjärven eteläpuolella, hieman yli kilometri Venkaantiestä etelään. Vengasharjun luoteinen osa ulottuu Alajärven kaakkoisrannalle ja kohde sijaitsee harjun päällä, noin 50 metriä järven rannasta. Harjun laki on jokseenkin tasaista hiekkamoreenikangasta, jossa kasvaa matalaa mäntymetsää. Paikalla on havaittu kolme kivirakennetta. Ensimmäinen röykkiö on koottu halkaisijaltaan alle 30 cm olevista kivistä. Näkyvillä olevat kivet muodostavat puolikaaren, kooltaan noin 4,5 x 2 metriä, ja korkeudeltaan 70-80 cm. Kivikko jatkunee hieman myös turpeen alla. Kivien päällä kasvaa vähän sammalta ja turvetta. Toinen röykkiö sijaitsee ensimmäisestä 20 metriä kaakkoon, se on aitamainen, puikulan muotoinen, kooltaan noin 4 x 0,7 metriä ja siinä on isompia kiviä kuin ensimmäisessä. Röykkiö on sammaloitunut. Kolmas on edellisestä alle 20 metriä lounaaseen ja kooltaan noin 5 x 1,5 metriä. Myös tämä on aitamainen rakennelma. Tasanteelle röykkiöiden väliin tehtiin joitakin koekuoppia, joissa oli hyvin sekava kerrosjärjestys useine maannoksineen. Vaikuttaa siltä, että tasanne olisi raivattu jotain tarkoitusta varten ja kiviröykkiöt olisivat raivauskasoja. Niiden ajoitus on täysin avoinna.

Tutkimukset

Petro Pesonen, inventointi 2008. Alajärven ajoittamaton kiviröykkiökohde löytyi Pudasjärven Kollajan allasalueen inventoinnissa 18.8.2008. Mukana inventoimassa oli FM Piia Nupponen. Alajärvi sijaitsee Vengasjärven eteläpuolella, hieman yli kilometri Venkaantiestä etelään. Vengasharjun luoteinen osa ulottuu Alajärven kaakkoisrannalle ja kohde sijaitsee harjun päällä, noin 50 metriä järven rannasta. Harjun laki on jokseenkin tasaista hiekkamoreenikangasta, jossa kasvaa matalaa mäntymetsää. Paikalla on havaittu kolme kivirakennetta. Ensimmäinen röykkiö on koottu halkaisijaltaan alle 30 cm olevista kivistä. Näkyvillä olevat kivet muodostavat puolikaaren, kooltaan noin 4,5 x 2 metriä, ja korkeudeltaan 70-80 cm. Kivikko jatkunee hieman myös turpeen alla. Kivien päällä kasvaa vähän sammalta ja turvetta. Toinen röykkiö sijaitsee ensimmäisestä 20 metriä kaakkoon, se on aitamainen, puikulan muotoinen, kooltaan noin 4 x 0,7 metriä ja siinä on isompia kiviä kuin ensimmäisessä. Röykkiö on sammaloitunut. Kolmas on edellisestä alle 20 metriä lounaaseen ja kooltaan noin 5 x 1,5 metriä. Myös tämä on aitamainen rakennelma. Tasanteelle röykkiöiden väliin tehtiin joitakin koekuoppia, joissa oli hyvin sekava kerrosjärjestys useine maannoksineen. Vaikuttaa siltä, että tasanne olisi raivattu jotain tarkoitusta varten ja kiviröykkiöt olisivat raivauskasoja. Niiden ajoitus on täysin avoinna.

Löydöt

Valokuvat

Negatiivit (F) ja digikuvat (DG):

- DG540:1 Kiviaidan tapainen kasa, kaakosta. 18.8.2008
- DG540:2 Puolikaaren muotoinen röykkiö, luoteesta. 18.8.2008
- DG540:3 Puolikaaren muotoinen röykkiö, kaakosta. 18.8.2008

Peruskarttaote 3

DG540:1. Alajärvi. Kiviainan tapainen kasa, kaakosta.18.8.2008.

DG540:2. Alajärvi. Puolikaaren muotoinen röykkiö, luoteesta.18.8.2008.

DG540:3. Alajärvi. Puolikaaren muotoinen röykkiö, kaakosta.18.8.2008.

20 Pudasjärvi Sivakaoja (1000012492)

Perustiedot

<i>Muinaisjäännöslaji</i>	mahdollinen muinaisjäännös
<i>Muinaisjäännöstyyppi</i>	asuinpaikat
<i>Ajoitus</i>	kivikautinen
<i>Rauhoitusluokka</i>	ei määritelty

Kiinteistöt:

615-893-10-1 Pudasjärven Valtionmaa

<i>Peruskartta</i>	351404 VENGASVAARA
<i>Yhtenäiskoordinaatit</i>	p= 7257279, i= 3474759, z= 105 m mpy
<i>Koordinaattien selite</i>	
<i>Sijainti</i>	Pudasjärven kirkosta 20,7 km länsiluoteeseen

Kohdekuvaus Kohde sijaitsee jokseenkin keskellä suoaluetta, Jakosuon turvetuotantoalueelle johtavan tien varressa olevalla mäntyä kasvavalla hiekkamoreenikumpareella. Paikalta löytyi tien pohjoisleikkauksesta joitakin kvartseja, jotka saattavat olla lohkoutunutta luontaisesti, mutta sepeliä ne eivät liene. Kankaalle tehdyt koekuopat olivat tuloksettomia, mutta mahdollisesti paikalla kuitenkin on kivikautinen asuinpaikka.

Tutkimukset

Petro Pesonen, inventointi 2008. Sivakaojan mahdollinen kivikautinen asuinpaikka löytyi Pudasjärven Kollajan allasalueen inventoinnissa 21.8.2008. Mukana inventoimassa oli FM Piia Nupponen. Kohde sijaitsee jokseenkin keskellä suoaluetta, Jakosuon turvetuotantoalueelle johtavan tien varressa olevalla mäntyä kasvavalla hiekkamoreenikumpareella. Paikalta löytyi tien pohjoisleikkauksesta joitakin kvartseja, jotka saattavat olla lohkoutunutta luontaisesti, mutta sepeliä ne eivät liene. Kankaalle tehdyt koekuopat olivat tuloksettomia, mutta mahdollisesti paikalla kuitenkin on kivikautinen asuinpaikka.

Löydöt

KM 37746 kvartsi-iskoksia 4 kpl (Petro Pesonen 2008)

Valokuvat

Negatiivit (F) ja digikuvat (DG):

Peruskarttaote 7

21 Pudasjärvi Lampisuonsaari (1000012493)

Perustiedot

<i>Muinaisjäännöslaji</i>	mahdollinen muinaisjäännös
<i>Muinaisjäännöstyyppi</i>	asuinpaikat
<i>Ajoitus</i>	kivikautinen
<i>Rauhoitusluokka</i>	ei määritelty

Kiinteistöt:

615-404-67-11 Lampinsaari

<i>Peruskartta</i>	351404 VENGASVAARA
<i>Yhtenäiskoordinaatit</i>	p= 7251412, i= 3475699, z= 115 m mpy
<i>Koordinaattien selite</i>	
<i>Sijainti</i>	Pudasjärven kirkosta 20 länsilounaaseen

Kohdekuvaus Kohde sijaitsee Jakosuon turvetuotantoalueelle johtavan tien varressa, Lampisuon keskellä olevalla Lampisuonsaarella. Paikalta löytyi kaksi kvartsiä tien pohjoispenkasta, läheltä suon reunaa. Maaperä on hiekkamoreenia ja itse löytöpaikka kuiva kumpare, jolla kasvaa matalaa männikköä. Tien leikkauksissa näkyi myös murskaantunutta liusketta, joka lienee luontaista. Mahdollisesti paikalla on ollut kivikautinen asuinpaikka.

Tutkimukset

Petro Pesonen, inventointi 2008. Lampisuonsaaren mahdollinen kivikautinen asuinpaikka löytyi Pudasjärven Kollajan allasalueen inventoinnissa 14.8.2008. Mukana inventoimassa oli FM Piia Nupponen. Kohde sijaitsee Jakosuon turvetuotantoalueelle johtavan tien varressa, Lampisuon keskellä olevalla Lampisuonsaarella. Paikalta löytyi kaksi kvartsiä tien pohjoispenkasta, läheltä suon reunaa. Maaperä on hiekkamoreenia ja itse löytöpaikka kuiva kumpare, jolla kasvaa matalaa männikköä. Tien leikkauksissa näkyi myös murskaantunutta liusketta, joka lienee luontaista. Mahdollisesti paikalla on ollut kivikautinen asuinpaikka.

Löydöt

KM 37747 kvartsi-iskoksia 2 kpl (Petro Pesonen 2008)

Valokuvat

Negatiivit (F) ja digikuvat (DG):

Peruskarttaote 11

22 Pudasjärvi Eteläkaisto (1000012494)

Perustiedot

<i>Muinaisjäännöslaji</i>	mahdollinen muinaisjäännös
<i>Muinaisjäännöstyyppi</i>	asuinpaikat
<i>Ajoitus</i>	kivikautinen
<i>Rauhoitusluokka</i>	ei määritelty

Kiinteistöt:

615-893-10-1 Pudasjärven Valtionmaa

<i>Peruskartta</i>	351404 VENGASVAARA
<i>Yhtenäiskoordinaatit</i>	$\rho = 7259243$, $i = 3477478$, $z = 105$ m mpy
<i>Koordinaattien selite</i>	
<i>Sijainti</i>	Pudasjärven kirkosta 18,5 km länsiluoteeseen

Kohdekuvaus Kohde sijaitsee laajan Ukonkankaan harjun itäosassa, Metsälän tilalle johtavan metsäautotien varressa, Mertajärvestä Siuruanjokeen laskevan Mertajoen pohjois-/koillisrannalla, suoalueen laidassa mäntykankaalla. Paikalta löytyi yksi kvartsi-iskos tien länsipuolen penkereeltä, hienosta hiekasta, Metsälän risteyksestä 200 metriä kaakkoon. Löytökohdalla on tiessä levennys ja nuotiopaikka. Kohde on hyvin potentiaalinen kivikautiselle asuinpaikalle, vaikkei muutamasta koepistosta enempää löytöjä tullutkaan.

Tutkimukset

Petro Pesonen, ei määritelty 2008. Mahdollinen kivikautinen asuinpaikka löytyi Pudasjärven Kollajan allasalueen inventoinnin yhteydessä 20.8.2008. Mukana inventoimassa oli FM Piia Nupponen. Kohde sijaitsee laajan Ukonkankaan harjun itäosassa, Metsälän tilalle johtavan metsäautotien varressa, Mertajärvestä Siuruanjokeen laskevan Mertajoen pohjois-/koillisrannalla, suoalueen laidassa mäntykankaalla. Paikalta löytyi yksi kvartsi-iskos tien länsipuolen penkereeltä, hienosta hiekasta, Metsälän risteyksestä 200 metriä kaakkoon. Löytökohdalla on tiessä levennys ja nuotiopaikka. Kohde on hyvin potentiaalinen kivikautiselle asuinpaikalle, vaikkei muutamasta koepistosta enempää löytöjä tullutkaan.

Löydöt

KM 37748 kvartsi-iskos (Petro Pesonen 2008)

Valokuvat

Negatiivit (F) ja digikuvat (DG):

Peruskarttaote 6

23 Pudasjärvi Tammikangas (1000012495)

Perustiedot

<i>Muinaisjäännöslaji</i>	mahdollinen muinaisjäännös
<i>Muinaisjäännöstyyppi</i>	asuinpaikat
<i>Ajoitus</i>	kivikautinen
<i>Rauhoitusluokka</i>	ei määritelty

Kiinteistöt:

615-404-70-6 Tammela

<i>Peruskartta</i>	351404 VENGASVAARA
<i>Yhtenäiskoordinaatit</i>	p= 7255879, i= 3479734, z= 105 m mpy
<i>Koordinaattien selite</i>	
<i>Sijainti</i>	Pudasjärven kirkosta 15,6 km länsiluoteeseen

Kohdekuvaus Kohde sijaitsee Mertajärveltä Siuruanjokeen laskevan Mertajoen eteläpuolella, Tammikankaan moreenikumpareen itälaidalla, lähellä suon reunaa. Kumpareen halki kulkee metsäpolku taimikon keskellä, alue on aikanaan äestetty. Polun pinnalta löytyi yksi kvartsi, joka saattaa olla iskos. Mahdollisesti paikalla on kivikautinen asuinpaikka. Sopivampia maastoja kivikautiselle asuinpaikalle löytyy tästä länteen, Mertajoen suun eteläpuolen kankaalta, jossa maaperä on hienoa hiekkaa. Sieltä ei koekuopituksessa kuitenkaan löytynyt mitään.

Tutkimukset

Petro Pesonen, inventointi 2008. Mahdollinen kivikautinen asuinpaikka löytyi Pudasjärven Kollajan allasalueen inventoinnissa 22.8.2008. Mukana inventoimassa oli FM Piia Nupponen. Kohde sijaitsee Mertajärveltä Siuruanjokeen laskevan Mertajoen eteläpuolella, Tammikankaan moreenikumpareen itälaidalla, lähellä suon reunaa. Kumpareen halki kulkee metsäpolku taimikon keskellä, alue on aikanaan äestetty. Polun pinnalta löytyi yksi kvartsi, joka saattaa olla iskos. Mahdollisesti paikalla on kivikautinen asuinpaikka. Sopivampia maastoja kivikautiselle asuinpaikalle löytyy tästä länteen, Mertajoen suun eteläpuolen kankaalta, jossa maaperä on hienoa hiekkaa. Sieltä ei koekuopituksessa kuitenkaan löytynyt mitään.

Löydöt

KM 37749 kvartsi-iskos (Petro Pesonen 2008)

Valokuvat

Negatiivit (F) ja digikuvat (DG):

Peruskarttaote 10

24 Pudasjärvi Metsälä (1000012496)

Perustiedot

<i>Muinaisjäännöslaji</i>	kiinteä muinaisjäännös
<i>Muinaisjäännöstyyppi</i>	kivirakenteet, röykkiöt
<i>Ajoitus</i>	ajoittamaton
<i>Rauhoitusluokka</i>	2

Kiinteistöt:

615-404-70-1 Mehtälä

<i>Peruskartta</i>	351404 VENGASVAARA
<i>Yhtenäiskoordinaatit</i>	p= 7255631, i= 3478630, z= 101-103 m mpy
<i>Koordinaattien selite</i>	
<i>Sijainti</i>	Pudasjärven kirkosta 16,9 km länsiluoteeseen

Kohdekuvaus

Metsälä sijaitsee Mertajärveltä Siuruanjokeen laskevan Mertajoen varrella, joen mutkassa. Metsälä on vanha pientila, jolle johtaa Venkaantieltä autotie. Tämän tien varressa, Metsälän tilasta 150-230 metriä itäkoilliseen olevalla kankaalla havaittiin kaksi röykkiötä ja kaksi kuoppaa. Ensimmäinen kiviröykkiö on muodoltaan epämääräisen soikea ja pitkänomainen, kooltaan noin 7-8 x 5 metriä ja sen korkeus on 60-70 cm. Reunoilla on isoja kiviä, joista osa maakiviä, keskellä on pienempiäkin kiviä, osin sammaloituneita. Lähistöllä ei ole näkyvissä merkkejä maankäytöstä, vain ehjää metsää. Osa kivistä on näkyvissä, osa täysin sammaleen alla. Tasanteelle kymmenen metrin päähän tehdyssä koekuopassa oli häiriintymätöntä hiekkaa. Vajaan kymmenen metriä röykkiöstä itään on turvettunut kuoppa, jonka sisähalkaisija on 1,2 metriä ja leveiden vallien kanssa noin 3,5 metriä. Kuoppa on aika matala. Toinen kiviröykkiö sijaitsee Metsäläntien eteläpuolella, lähempänä tilaa. Röykkiön halkaisija on 3,5 metriä ja se on pääosin sammaloitunut, mutta yhdeltä sivulta on hiljakkoin otettu kiviä. Röykkiön korkeus on noin 50 cm, kivet ovat pieniä. Noin viiden metrin päästä kivikasta on luontaisen näköistä kivikkoa, jonka päältä on ajettu metsäkoneella. Röykkiöstä 15 metriä itään on halkaisijaltaan metrinen kuoppa, joka ympäröivien vallien kanssa on kuitenkin halkaisijaltaan 2,5 metriä. Vallilla on podsolimaannos, joten aivan tuore kuoppa ei ole. Metsälän röykkiöistä ensimmäinen saattaa olla luontainen, ja jälkimmäinen resentti, mutta tutkimatta näiden röykkiöiden ja kuoppien ajoituksesta ja funktiosta ei voi sanoa mitään varmaa.

Tutkimukset

Petro Pesonen, inventointi 2008. Metsälän historiallisen ajan kiviröykkiökohde löytyi Pudasjärven Kollajan allasalueen inventoinnissa 8.9.2008. Mukana inventoimassa oli FM Piia Nupponen. Metsälä sijaitsee Mertajärveltä Siuruanjokeen laskevan Mertajoen varrella, joen mutkassa. Metsälä on vanha pientila, jolle johtaa Venkaantieltä autotie. Tämän tien varressa, Metsälän tilasta 150-230 metriä itäkoilliseen olevalla kankaalla havaittiin kaksi röykkiötä ja kaksi kuoppaa. Ensimmäinen kiviröykkiö on muodoltaan epämääräisen soikea ja pitkänomainen, kooltaan noin 7-8 x 5 metriä ja sen korkeus on 60-70 cm. Reunoilla on isoja kiviä, joista osa maakiviä, keskellä on pienempiäkin kiviä, osin sammaloituneita. Lähistöllä ei ole näkyvissä merkkejä maankäytöstä, vain ehjää metsää. Osa kivistä on näkyvissä, osa täysin sammaleen alla. Tasanteelle kymmenen metrin päähän tehdyssä koekuopassa oli häiriintymätöntä hiekkaa. Vajaan kymmenen metriä röykkiöstä itään on turvettunut kuoppa, jonka sisähalkaisija on 1,2 metriä ja leveiden vallien kanssa noin 3,5 metriä. Kuoppa on aika matala. Toinen kiviröykkiö sijaitsee Metsäläntien eteläpuolella, lähempänä tilaa. Röykkiön halkaisija on 3,5 metriä ja se on pääosin sammaloitunut, mutta yhdeltä sivulta on hiljakkoin otettu kiviä. Röykkiön korkeus on noin 50 cm, kivet ovat pieniä. Noin viiden metrin päästä kivikasta on luontaisen näköistä kivikkoa, jonka päältä on ajettu metsäkoneella. Röykkiöstä 15 metriä itään on halkaisijaltaan metrinen kuoppa, joka ympäröivien vallien kanssa on kuitenkin halkaisijaltaan 2,5 metriä. Vallilla on podsolimaannos, joten aivan tuore kuoppa ei ole. Metsälän röykkiöistä ensimmäinen saattaa olla luontainen, ja jälkimmäinen resentti, mutta tutkimatta näiden röykkiöiden ja kuoppien ajoituksesta ja funktiosta ei voi sanoa mitään varmaa.

Löydöt**Valokuvat**

Negatiivit (F) ja digikuvat (DG):

F145701:1 Kiviröykkiö 1 kankaalla, lounaasta. 8.9.2008

F145701:2 Kiviröykkiö 1 kankaalla, idästä. 8.9.2008

F145701:3 Kiviröykkiö 2, lännestä. 8.9.2008

DG541:1 Kiviröykkiö 1 kankaalla, lounaasta. 8.9.2008

DG541:2 Kiviröykkiö 1 kankaalla, idästä. 8.9.2008

DG541:3 Kiviröykkiö 2, lännestä. 8.9.2008

Peruskarttaote 10

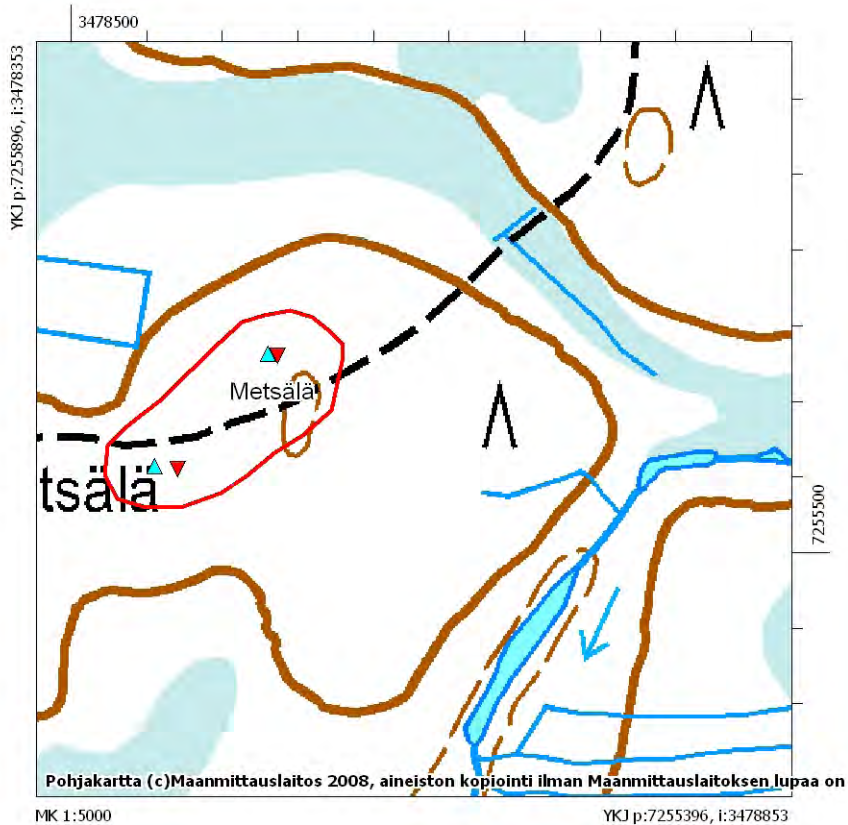
DG541:1. Metsälä. Kiviröykkiö 1 kankaalla, lounaasta.8.9.2008.

DG541:2. Metsälä. Kiviröykkiö 1 kankaalla, idästä.8.9.2008.

DG541:3. Metsälä. Kiviröykkiö 2, lännestä. 8.9.2008.

Havainnot Metsälässä: röykkiöt merkitty kannallaan seisovilla kolmioilla ja kuopat kärjellään seisovilla kolmioilla.

25 Pudasjärvi Sillansaari (1000012497)

Perustiedot

<i>Muinaisjäännöslaji</i>	mahdollinen muinaisjäännös
<i>Muinaisjäännöstyyppi</i>	maarakenteet, kuopat
<i>Ajoitus</i>	ajoittamaton
<i>Rauhoitusluokka</i>	ei määritelty

Kiinteistöt:

615-404-34-17 Ollila

<i>Peruskartta</i>	351407 AITTOJÄRVI
<i>Yhtenäiskoordinaatit</i>	p= 7252452, i= 3482983, z= 109 m mpy
<i>Koordinaattien selite</i>	
<i>Sijainti</i>	Pudasjärven kirkosta 12,6 km länsilounaaseen

Kohdekuvaus Sillansaari sijaitsee Petäjäkankaantieltä Aittojärvelle johtavan tien varrella, lijoen tuntumassa olevasta risteyksestä vajaa 1,5 kilometriä pohjoiseen. Sillansaari on pieni moreeniharjanne, jolla kasvaa matalaa mäntymetsää. Harjanteen länsipäässä, on hyvin matala, halkaisijaltaan noin 1,5 metriä oleva kuoppa. Lapionpistossa havaittiin kuopassa ensin turvetta, sitten kiviä. Mahdollisesti kyseessä on purnu tms. säilytyskuoppa. Kuopan viereen puuhun jätettiin merkiksi punaista nauhaa.

Tutkimukset

Petro Pesonen, inventointi 2008. Kohde tarkastettiin Pudasjärven Kollajan allasalueen inventoinnissa 25.8.2008. Mukana inventoimassa oli FM Piia Nupponen. Sillansaari sijaitsee Petäjäkankaantieltä Aittojärvelle johtavan tien varrella, lijoen tuntumassa olevasta risteyksestä vajaa 1,5 kilometriä pohjoiseen. Sillansaari on pieni moreeniharjanne, jolla kasvaa matalaa mäntymetsää. Harjanteen länsipäässä, on hyvin matala, halkaisijaltaan noin 1,5 metriä oleva kuoppa. Lapionpistossa havaittiin kuopassa ensin turvetta, sitten kiviä. Mahdollisesti kyseessä on purnu tms. säilytyskuoppa. Kuopan viereen puuhun jätettiin merkiksi punaista nauhaa.

Löydöt

Valokuvat

Negatiivit (F) ja digikuvat (DG):

Peruskarttaote 12

26 Pudasjärvi Sainselkä 1 (1000012498)

Perustiedot

<i>Muinaisjäännöslaji</i>	kiinteä muinaisjäännös
<i>Muinaisjäännöstyyppi</i>	asuinpaikat, talonpohjat
<i>Ajoitus</i>	historiallinen
<i>Rauhoitusluokka</i>	2

Kiinteistöt:

615-893-10-1 Pudasjärven Valtionmaa

<i>Peruskartta</i>	351404 VENGASVAARA
<i>Yhtenäiskoordinaatit</i>	p= 7254427, i= 3476514, z= 100-104 m mpy
<i>Koordinaattien selite</i>	
<i>Sijainti</i>	Pudasjärven kirkosta 18,9 km länsilounaaseen

Kohdekuvaus Sainselkä on neljä kilometrirä pitkä, kaakko-luodesuuntainen harju, joka ulottuu Iso Ahvenjärveltä kaakossa Jyskysuon eteläpuolelle luoteessa. Sainselkä 1 sijaitsee aivan harjun luoteispäässä. Talonpohja on mitoiltaan 10 x 7 metriä ja se muodostuu seinän pohjiksi kaivetuista maa- ja kivivalleista. Keskellä on liesikumpu. Rakennelma on hyvin sammaloitunut. Rakennuksesta vajaa 50 metriä luoteeseen suossa on lähde. Talonpohjasta 95 metriä etelälounaaseen kankaalla on suon reunan kumpareella raivatulta vaikuttava tasanne, jonka laidoilla on ehkä raivauskasoja. Tasanteen koko on noin 8 x 7 metriä. Suon puolella tasanteen edustalla on pari pientä kuoppaa, joissa on sammaloituneet jyrkähköt reunat. Samanlaisia on ympäristössä useampiakin. Maaperä on koepistosta päätellen kivensekaista hiekkaa.

Tutkimukset

Petro Pesonen, inventointi 2008. Sainselkä 1 -niminen historiallisen ajan talonpaikka löytyi Pudasjärven Kollajan allasalueen inventoinnissa 27.8.2008. Mukana inventoimassa oli FM Piia Nupponen. Sainselkä on neljä kilometrirä pitkä, kaakko-luodesuuntainen harju, joka ulottuu Iso Ahvenjärveltä kaakossa Jyskysuon eteläpuolelle luoteessa. Sainselkä 1 sijaitsee aivan harjun luoteispäässä. Talonpohja on mitoiltaan 10 x 7 metriä ja se muodostuu seinän pohjiksi kaivetuista maa- ja kivivalleista. Keskellä on liesikumpu. Rakennelma on hyvin sammaloitunut. Rakennuksesta vajaa 50 metriä luoteeseen suossa on lähde. Talonpohjasta 95 metriä etelälounaaseen kankaalla on suon reunan kumpareella raivatulta vaikuttava tasanne, jonka laidoilla on ehkä raivauskasoja. Tasanteen koko on noin 8 x 7 metriä. Suon puolella tasanteen edustalla on pari pientä kuoppaa, joissa on sammaloituneet jyrkähköt reunat. Samanlaisia on ympäristössä useampiakin. Maaperä on koepistosta päätellen kivensekaista hiekkaa.

Löydöt

Valokuvat

Negatiivit (F) ja digikuvat (DG):

DG542:1 Talonpohja, kaakosta. 27.8.2008
DG542:2 Talonpohja, kaakosta. 27.8.2008

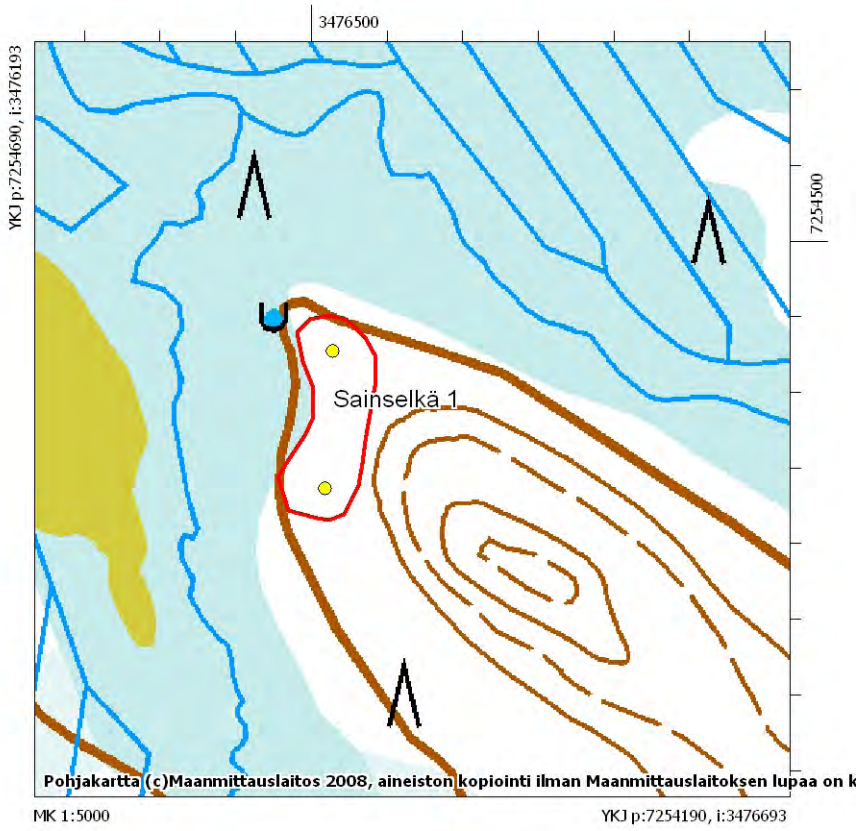
Peruskarttaote 8,9

DG542:1. Sainselkä 1. Talonpohja, kaakosta.27.8.2008.

DG542:2. Sainselkä 1. Talonpohja, kaakosta.27.8.2008.

Havainnot Sainselkä 1:ssä: talonpohja on pohjoisempi ympyrä ja raivio eteläisempi.

27 Pudasjärvi Sainselkä 2 (1000012499)

Perustiedot

<i>Muinaisjäännöslaji</i>	mahdollinen muinaisjäännös
<i>Muinaisjäännöstyyppi</i>	maarakenteet, kuopat
<i>Ajoitus</i>	ajoittamaton
<i>Rauhoitusluokka</i>	ei määritelty

Kiinteistöt:

615-404-95-0 Parkkosenmaa

<i>Peruskartta</i>	351404 VENGASVAARA
<i>Yhtenäiskoordinaatit</i>	p= 7254086, i= 3476887, z= 107-108 m mpy
<i>Koordinaattien selite</i>	
<i>Sijainti</i>	Pudasjärven kirkosta 18,5 km länsilounaaseen

Kohdekuvaus Sainselkä 2 sijaitsee harjun luoteispäässä, kivikkoisen harjanteen päällä nuoressa mäntymetsässä. Kohde on pienen soistuman pohjoispuolella. Paikalla olevassa kivikossa on halkaisijaltaan noin metrinen, matala kuoppa, jossa on hieman vallia ympärillä. Ympäristössä on tämän lisäksi useita epämääräisiä kuoppia, joista ainakin osa lienee luontaisia tuulenkaadon tms. jälkiä.

Tutkimukset

Petro Pesonen, inventointi 2008. Sainselkä on neljä kilometriä pitkä, kaakko-luodesuuntainen harju, joka ulottuu Iso Ahvenjärveltä kaakossa Jyskysuon eteläpuolelle luoteessa. Sainselkä 2 sijaitsee harjun luoteispäässä, kivikkoisen harjanteen päällä nuoressa mäntymetsässä. Kohde on pienen soistuman pohjoispuolella. Paikalla olevassa kivikossa on halkaisijaltaan noin metrinen, matala kuoppa, jossa on hieman vallia ympärillä. Ympäristössä on tämän lisäksi useita epämääräisiä kuoppia, joista ainakin osa lienee luontaisia tuulenkaadon tms. jälkiä.

Löydöt

Valokuvat

Negatiivit (F) ja digikuvat (DG):

Peruskarttaote 9

28 Pudasjärvi Sainselkä 3 (1000012500)

Perustiedot

<i>Muinaisjäännöslaji</i>	kiinteä muinaisjäännös
<i>Muinaisjäännöstyyppi</i>	asuinpaikat
<i>Ajoitus</i>	kivikautinen
<i>Rauhoitusluokka</i>	2

Kiinteistöt:

615-404-33-33 Uusitalo

<i>Peruskartta</i>	351404 VENGASVAARA
<i>Yhtenäiskoordinaatit</i>	p= 7253367, i= 3477255, z= 113-114 m mpy
<i>Koordinaattien selite</i>	
<i>Sijainti</i>	Pudasjärven kirkosta 18,2 km länsilounaaseen

Kohdekuvaus

Sainselkä on neljä kilometriä pitkä, kaakko-luodesuuntainen harju, joka ulottuu Iso Ahvenjärveltä kaakossa Jyskysuon eteläpuolelle luoteessa. Sainselkä 3 sijaitsee harjun luoteisosassa, harjun reunaan kulkevan tien varrella. Lähellä Parkosenmaalle johtavaa tien risteystä, heti sen luoteispuolella on nuotiopaikka, jonka tuntumasta tienpinnalta ja tienreunan myllerryksessä oli joukko hyvälaatuista kvartsia. Osa kvartsista oli hiekkapaakuissa, joka koostui tiiviistä vaaleasta, huuhtoutuneesta hiekasta. Ilmeisesti nämä paakut olivat syntyneet tienteossa pintaturpeen kuorinnassa ja työnnetty tien sivuun. Löydöt eivät mitä ilmeisimmin ole primaaripaikallaan, vaan varsinainen asuinpaikka on jossain lähistöllä, tuskin kuitenkaan kymmentä metriä kauempana. Koekuopista ei kuitenkaan paljastunut mitään. Asuinpaikan laajuus ja ehjyys on selvitetävissä vain koekaivauksin.

Tutkimukset

Petro Pesonen, inventointi 2008. Sainselkä 3 - niminen kivikautinen asuinpaikka löytyi Pudasjärven Kollajan allasalueen inventoinnissa 27.8.2008. Mukana inventoimassa oli FM Piia Nupponen. Sainselkä on neljä kilometriä pitkä, kaakko-luodesuuntainen harju, joka ulottuu Iso Ahvenjärveltä kaakossa Jyskysuon eteläpuolelle luoteessa. Sainselkä 3 sijaitsee harjun luoteisosassa, harjun reunaan kulkevan tien varrella. Lähellä Parkosenmaalle johtavaa tien risteystä, heti sen luoteispuolella on nuotiopaikka, jonka tuntumasta tienpinnalta ja tienreunan myllerryksessä oli joukko hyvälaatuista kvartsia. Osa kvartsista oli hiekkapaakuissa, joka koostui tiiviistä vaaleasta, huuhtoutuneesta hiekasta. Ilmeisesti nämä paakut olivat syntyneet tienteossa pintaturpeen kuorinnassa ja työnnetty tien sivuun. Löydöt eivät mitä ilmeisimmin ole primaaripaikallaan, vaan varsinainen asuinpaikka on jossain lähistöllä, tuskin kuitenkaan kymmentä metriä kauempana. Koekuopista ei kuitenkaan paljastunut mitään. Asuinpaikan laajuus ja ehjyys on selvitetävissä vain koekaivauksin.

Löydöt

KM 37750 kvartsi-iskoksia 84 kpl (Petro Pesonen 2008)

Valokuvat

Negatiivit (F) ja digikuvat (DG):

F145697:1 Löydöt tien oikealta puolelta, nuotiopaikalta, kaakosta. 27.8.2008

DG543:1 Löydöt tien oikealta puolelta, nuotiopaikalta, kaakosta. 27.8.2008

Peruskarttaote 9

DG543:1. Sainselkä 3. Löydöt tien oikealta puolelta, nuotiopaikalta, kaakosta.27.8.2008.

29 Pudasjärvi Sainselkä 4 (1000012501)

Perustiedot

<i>Muinaisjäännöslaji</i>	kiinteä muinaisjäännös
<i>Muinaisjäännöstyyppi</i>	asuinpaikat
<i>Ajoitus</i>	kivikautinen
<i>Rauhoitusluokka</i>	2

Kiinteistöt:

615-404-28-10 Hietapelto

<i>Peruskartta</i>	351404 VENGASVAARA
<i>Yhtenäiskoordinaatit</i>	p= 7252659, i= 3478139, z= 109-115 m mpy
<i>Koordinaattien selite</i>	
<i>Sijainti</i>	Pudasjärven kirkosta 17,5 km länsilounaaseen

Kohdekuvaus

Sainselkä on neljä kilometrirä pitkä, kaakko-luodesuuntainen harju, joka ulottuu Iso Ahvenjärveltä kaakossa Jyskysuon eteläpuolelle luoteessa. Sainselkä 4 sijaitsee harjun keskiosan pohjoisreunalla, Parkkosensuon etelärannalla. Parkkosensuo vaikuttaa umpeenkasvaneelta järvioltaalta. Kankaalla on tehty aukkohakkuu ja maapohja on äestetty. Näistä äestysvaoista löytyi runsaasti kvartsi-iskoksia pääasiassa kahdesta keskittymästä molemmin puolin suolle johtavaa metsätraktoritietä. Itäisempi keskittymä on laajuudeltaan noin 50 x 30 metriä ja läntisempi keskittymä puolestaan noin 35 x 30 metriä. Osa löydöistä jätettiin paikalleen, sillä kvartsia oli paikalla hyvin runsaasti. Harju laskee paikalla pohjoiskoilliseen loivasti, löytökohdilla on kuitenkin tasaista. Maaperä on hiekkaa. Metsä-äestys on ollut suhteellisen kevyt, joten asuinpaikka on siitä huolimatta kohtuullisen ehjä. Vastaavia asuinpaikkapesäkkeitä saattaa olla runsaasti Sainselän reunoilla, mutta niiden esiinsaaminen ehjässä metsässä vaatii systemaattista koekuopitusta. Muinaisjäännöksen laajuudeksi on rajattu noin 200 x 80 metrin alue suon rannalla.

Tutkimukset

Petro Pesonen, inventointi 2008. Sainselkä 4 -niminen kivikautinen asuinpaikka löytyi Pudasjärven Kollajan allasalueen inventoinnissa 28.8.2008. Mukana inventoimassa oli FM Piia Nupponen. Sainselkä on neljä kilometrirä pitkä, kaakko-luodesuuntainen harju, joka ulottuu Iso Ahvenjärveltä kaakossa Jyskysuon eteläpuolelle luoteessa. Sainselkä 4 sijaitsee harjun keskiosan pohjoisreunalla, Parkkosensuon etelärannalla. Parkkosensuo vaikuttaa umpeenkasvaneelta järvioltaalta. Kankaalla on tehty aukkohakkuu ja maapohja on äestetty. Näistä äestysvaoista löytyi runsaasti kvartsi-iskoksia pääasiassa kahdesta keskittymästä molemmin puolin suolle johtavaa metsätraktoritietä. Itäisempi keskittymä on laajuudeltaan noin 50 x 30 metriä ja läntisempi keskittymä puolestaan noin 35 x 30 metriä. Osa löydöistä jätettiin paikalleen, sillä kvartsia oli paikalla hyvin runsaasti. Harju laskee paikalla pohjoiskoilliseen loivasti, löytökohdilla on kuitenkin tasaista. Maaperä on hiekkaa. Metsä-äestys on ollut suhteellisen kevyt, joten asuinpaikka on siitä huolimatta kohtuullisen ehjä. Vastaavia asuinpaikkapesäkkeitä saattaa olla runsaasti Sainselän reunoilla, mutta niiden esiinsaaminen ehjässä metsässä vaatii systemaattista koekuopitusta. Muinaisjäännöksen laajuudeksi on rajattu noin 200 x 80 metrin alue suon rannalla.

Löydöt

KM 37751: 1-2 kvartsi-iskoksia 81 kpl (Petro Pesonen 2008)

Valokuvat

Negatiivit (F) ja digikuvat (DG):

- DG544:1 Kvartsikeskittymä äestyksessä. 28.8.2008
- DG544:2 Piia Nupponen tutkimassa kvartsikeskittymää, etelästä. 28.8.2008
- DG544:3 Asuinpaikka metsä-äestysalueella, etelästä. 28.8.2008

Peruskarttaote 9

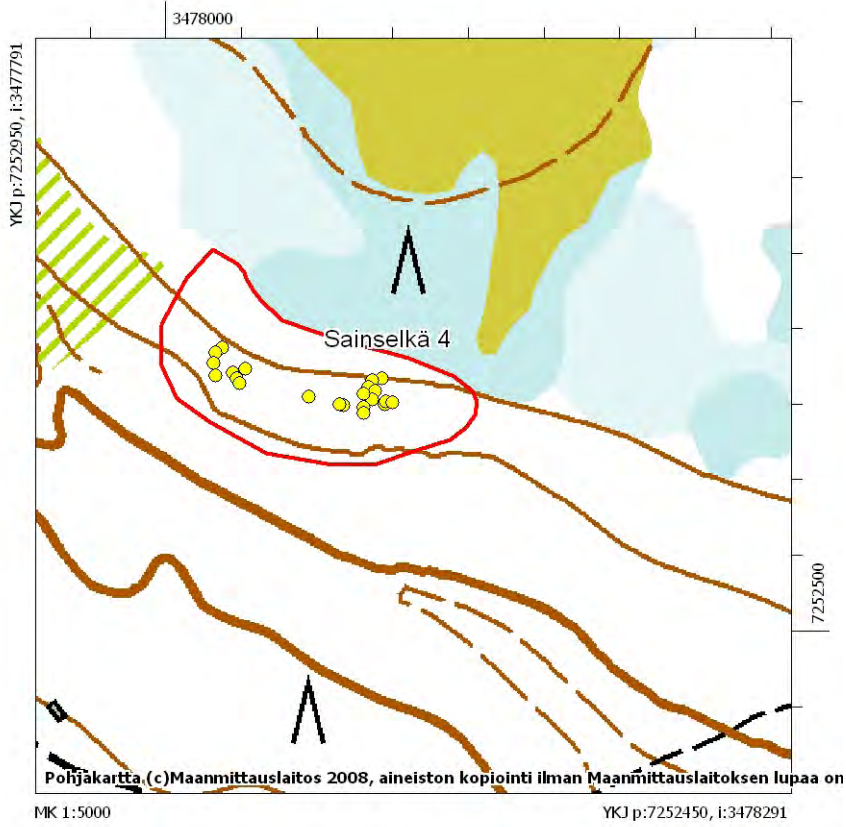
DG544:1. Sainselkä 4. Kvartsikeskittymä äestyksessä.28.8.2008.

DG544:2. Sainselkä 4. Piia Nupponen tutkimassa kvartsikeskittymää, etelästä.28.8.2008.

DG544:3. Sainselkä 4. Asuinpaikka metsä-äestysalueella, etelästä.28.8.2008.

Löytöjen levintä Sainsekä 4:n asuinpaikalla merkitty ympyröillä.

30 Pudasjärvi Sainselkä 5 (1000012502)

Perustiedot

<i>Muinaisjäännöslaji</i>	kiinteä muinaisjäännös
<i>Muinaisjäännöstyyppi</i>	muinaisjäännösrhytmät
<i>Ajoitus</i>	historiallinen
<i>Rauhoitusluokka</i>	2

Kiinteistöt:

615-404-27-34 Kangastalo
615-404-27-31 Juhlikintörmä

<i>Peruskartta</i>	351404 VENGASVAARA
<i>Yhtenäiskoordinaatit</i>	p= 7251982, i= 3478695, z= 120-123 m mpy
<i>Koordinaattien selite</i>	
<i>Sijainti</i>	Pudasjärven kirkosta 17 km lounaaseen

Kohdekuvaus Sainselkä on neljä kilometrirä pitkä, kaakko-luodesuuntainen harju, joka ulottuu Iso Ahvenjärveltä kaakossa Jyskysuon eteläpuolelle luoteessa. Sainselkä 5 sijaitsee harjun kaakkoispään lähellä, harjun päällä olevasta hiekkakuopasta muutamia kymmeniä metrejä pohjoiseen ja koilliseen. Harjun päällä, hiekkakuopan pohjoisreunasta noin 40 metriä pohjoiseen on kankaalle kaivettu, halkaisijaltaan noin kaksi metriä oleva kuoppa, jossa on heikot vallit ympärillä. Kuoppa on metsäkoneen uran kohdalla ja ympärillä kasvaa nuorta männikköä. Kuopan reunat ovat loivat, joten aivan resentti se ei liene. Tästä 55 metriä itäkoilliseen, harjun törmän reunalla on tervahauta, halkaisijaltaan noin kahdeksan metriä. Juoksutusränni on kaivettu alarinteeseen.

Tutkimukset

Petro Pesonen, inventointi 2008. Sainselkä 5 -niminen historiallisen ajan kohde tarkastettiin Pudasjärven Kollajan allasalueen inventoinnissa 28.8.2008. Mukana inventoimassa oli FM Piia Nupponen. Sainselkä on neljä kilometrirä pitkä, kaakko-luodesuuntainen harju, joka ulottuu Iso Ahvenjärveltä kaakossa Jyskysuon eteläpuolelle luoteessa. Sainselkä 5 sijaitsee harjun kaakkoispään lähellä, harjun päällä olevasta hiekkakuopasta muutamia kymmeniä metrejä pohjoiseen ja koilliseen. Harjun päällä, hiekkakuopan pohjoisreunasta noin 40 metriä pohjoiseen on kankaalle kaivettu, halkaisijaltaan noin kaksi metriä oleva kuoppa, jossa on heikot vallit ympärillä. Kuoppa on metsäkoneen uran kohdalla ja ympärillä kasvaa nuorta männikköä. Kuopan reunat ovat loivat, joten aivan resentti se ei liene. Tästä 55 metriä itäkoilliseen, harjun törmän reunalla on tervahauta, halkaisijaltaan noin kahdeksan metriä. Juoksutusränni on kaivettu alarinteeseen.

Löydöt

Valokuvat

Negatiivit (F) ja digikuvat (DG):

DG545:1 Vallillinen kuoppa harjulla, lounaasta. 28.8.2008
DG545:2 Tervahauta Sainselän törmällä, lounaasta. 28.8.2008

Peruskarttaote 9

DG545:1. Sainselkä 5. Vallillinen kuoppa harjulla, lounaasta.28.8.2008.

DG545:2. Sainselkä 5. Tervahauta Sainselän törmällä, lounaasta.28.8.2008.

31 Pudasjärvi Sainselkä 6 (1000012503)

Perustiedot

<i>Muinaisjäännöslaji</i>	kiinteä muinaisjäännös
<i>Muinaisjäännöstyyppi</i>	asuinpaikat
<i>Ajoitus</i>	kivikautinen
<i>Rauhoitusluokka</i>	2

Kiinteistöt:

615-404-27-29 Hautaranta

<i>Peruskartta</i>	351404 VENGASVAARA
<i>Yhtenäiskoordinaatit</i>	p= 7251825, i= 3478766, z= 115-118 m mpy
<i>Koordinaattien selite</i>	
<i>Sijainti</i>	Pudasjärven kirkosta 17 km lounaaseen

Kohdekuvaus Sainselkä on neljä kilometrirä pitkä, kaakko-luodesuuntainen harju, joka ulottuu Iso Ahvenjärveltä kaakossa Jyskysuon eteläpuolelle luoteessa. Sainselkä 6 sijaitsee harjun kaakkoispäässä, harjun päälle kaivetun hiekkakuopan etelä- ja itäreunan tuntumassa. Hiekkakuopan reunasta ja pohjalta löytyi liuske- ja kvartsi-iskoksia noin 40 metrin matkalta. Iso kvartsiydin jätettiin paikalleen. Tuntuu todennäköiseltä, että osa asuinpaikasta olisi jäljellä Isolle Ahvenjärvelle suuntautuvalla hienolla hiekkatörmällä, jonka reuna on noin 20-30 metrin päässä löydöistä. Koekuopista ei paikalta kuitenkaan löytynyt mitään, joten on myös mahdollista että löydöt ovat jäänteitä hieman korkeammalla tasolla sijainneesta asuinpaikasta. Tässä tapauksessa asuinpaikasta ei liene mitään jäljellä. Asuinpaikaksi on kuitenkin rajattu 130 x 40 metrin kokoinen vyöhyke hiekkakuopan kaakkoiskulmalla.

Tutkimukset

Petro Pesonen, inventointi 2008. Sainselkä 6 -niminen kivikautinen asuinpaikka löytyi Pudasjärven Kollajan allasalueen inventoinnissa 28.8.2008. Mukana inventoimassa oli FM Piia Nupponen. Sainselkä on neljä kilometrirä pitkä, kaakko-luodesuuntainen harju, joka ulottuu Iso Ahvenjärveltä kaakossa Jyskysuon eteläpuolelle luoteessa. Sainselkä 6 sijaitsee harjun kaakkoispäässä, harjun päälle kaivetun hiekkakuopan etelä- ja itäreunan tuntumassa. Hiekkakuopan reunasta ja pohjalta löytyi liuske- ja kvartsi-iskoksia noin 40 metrin matkalta. Iso kvartsiydin jätettiin paikalleen. Tuntuu todennäköiseltä, että osa asuinpaikasta olisi jäljellä Isolle Ahvenjärvelle suuntautuvalla hienolla hiekkatörmällä, jonka reuna on noin 20-30 metrin päässä löydöistä. Koekuopista ei paikalta kuitenkaan löytynyt mitään, joten on myös mahdollista että löydöt ovat jäänteitä hieman korkeammalla tasolla sijainneesta asuinpaikasta. Tässä tapauksessa asuinpaikasta ei liene mitään jäljellä. Asuinpaikaksi on kuitenkin rajattu 130 x 40 metrin kokoinen vyöhyke hiekkakuopan kaakkoiskulmalla.

Löydöt

KM 37752: 1-2 kivilaji-iskoksia 2 kpl, kvartsi-iskoksia 4 kpl (Petro Pesonen 2008)

Valokuvat

Negatiivit (F) ja digikuvat (DG):

Peruskarttaote 9

32 Pudasjärvi Sainselkä 7 (1000012504)

Perustiedot

<i>Muinaisjäännöslaji</i>	kiinteä muinaisjäännös
<i>Muinaisjäännöstyyppi</i>	työ- ja valmistuspaikat, pyyntikuopat
<i>Ajoitus</i>	esihistoriallinen
<i>Rauhoitusluokka</i>	2

Kiinteistöt:

615-404-27-37 Pikkulampi
615-404-27-29 Hautaranta

<i>Peruskartta</i>	351404 VENGASVAARA
<i>Yhtenäiskoordinaatit</i>	p= 7251706, i= 3478770, z= 114-115 m mpy
<i>Koordinaattien selite</i>	
<i>Sijainti</i>	Pudasjärven kirkosta 17 km lounaaseen

Kohdekuvaus Sainselkä on neljä kilometrirä pitkä, kaakko-luodesuuntainen harju, joka ulottuu Iso Ahvenjärveltä kaakossa Jyskysuon eteläpuolelle luoteessa. Pyyntikuoppakohde sijaitsee aivan harjun kaakkoispäässä, vajaa 90 metriä pitkänä jonona "katkaisten" reitin Sainselältä Iso Ahvenjärven eteläpuolta kulkevalle kannakselle. Paikalle on hiljattain rakennettu mökki, jonka rakennustöissä osa kuopista on saattanut hävitä, mutta nykyisellään jäljellä on seitsemän selvää pyyntikuoppaa ja pari pienempää, mahdollista pyyntikuoppaa. Kohteen ympäristö on hienohiekkaista kangasta ja matalaa mäntymetsää. Osa kuopista on Sainselän luoteispäähän johtavan tien itäpuolella, harjun kumpareisessa päässä ja osa hieman idempänä, mökin piha-alueella. Muinaisjäännökseksi on rajattu 100 x 45 metrin laajuinen alue.

Tutkimukset

Petro Pesonen, inventointi 2008. Sainselkä 7 -niminen esihistoriallinen pyyntikuoppakohde löytyi Pudasjärven Kollajan allasalueen inventoinnissa 28.8.2008 ja kohdetta tarkastettiin uudelleen vielä 9.9.2008. Mukana inventoimassa oli FM Piia Nupponen. Sainselkä on neljä kilometrirä pitkä, kaakko-luodesuuntainen harju, joka ulottuu Iso Ahvenjärveltä kaakossa Jyskysuon eteläpuolelle luoteessa. Pyyntikuoppakohde sijaitsee aivan harjun kaakkoispäässä, vajaa 90 metriä pitkänä jonona "katkaisten" reitin Sainselältä Iso Ahvenjärven eteläpuolta kulkevalle kannakselle. Paikalle on hiljattain rakennettu mökki, jonka rakennustöissä osa kuopista on saattanut hävitä, mutta nykyisellään jäljellä on seitsemän selvää pyyntikuoppaa ja pari pienempää, mahdollista pyyntikuoppaa. Kohteen ympäristö on hienohiekkaista kangasta ja matalaa mäntymetsää. Osa kuopista on Sainselän luoteispäähän johtavan tien itäpuolella, harjun kumpareisessa päässä ja osa hieman idempänä, mökin piha-alueella. Muinaisjäännökseksi on rajattu 100 x 45 metrin laajuinen alue.

Löydöt

Valokuvat

Negatiivit (F) ja digikuvat (DG):

F145698:1 Pyyntikuoppia, lounaasta. 28.8.2008
F145698:2 Pyyntikuoppa, koillisesta. 28.8.2008
F145698:3 Pyyntikuoppa, kaakosta. 28.8.2008
DG546:1 Pyyntikuoppia, lounaasta. 28.8.2008
DG546:2 Pyyntikuoppa, koillisesta. 28.8.2008
DG546:3 Pyyntikuoppa, kaakosta. 28.8.2008

Peruskarttaote 9

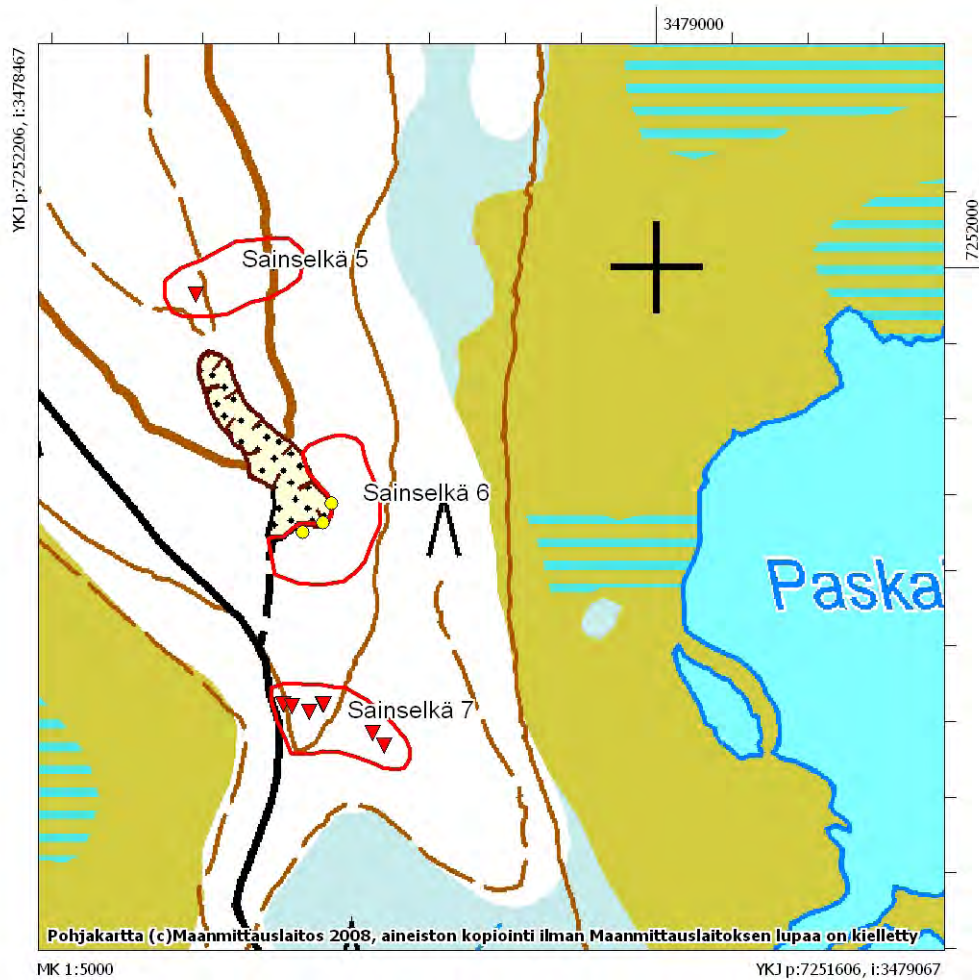
DG546:1. Sainselkä 7. Pyyntikuoppa, lounaasta.28.8.2008.

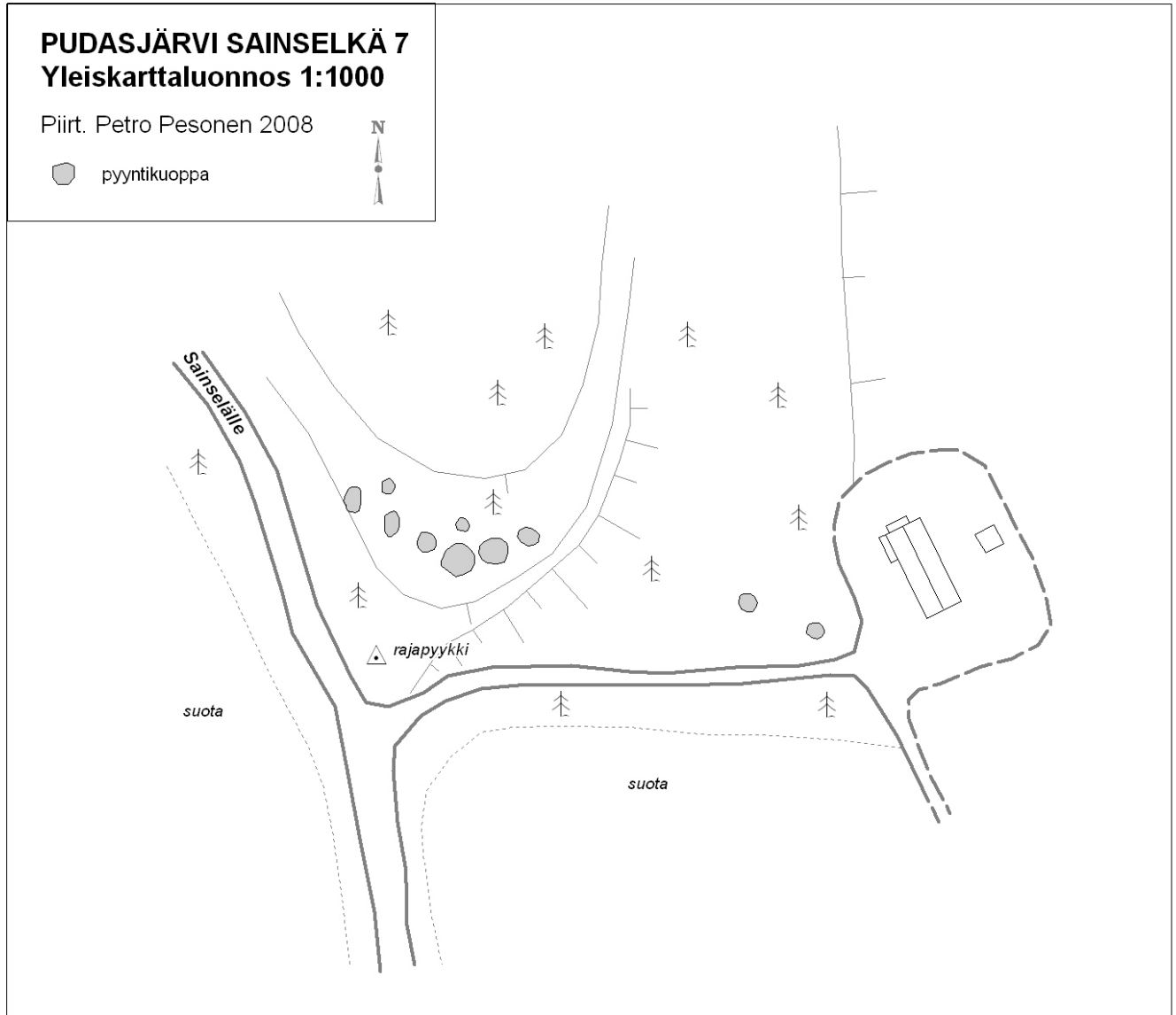
DG546:2. Sainselkä 7. Pyyntikuoppa, koillisesta.28.8.2008.

DG546:3. Sainselkä 7. Pyyntikuoppa, kaakosta.28.8.2008.

Inventointihavainnot Sainselän kohteilla 5-7: kolmiot ovat kuoppia ja ympyrät löytöpaikkoja.

33 Pudasjärvi Matosuo (1000012505)

Perustiedot

<i>Muinaisjäännöslaji</i>	mahdollinen muinaisjäännös
<i>Muinaisjäännöstyyppi</i>	asuinpaikat
<i>Ajoitus</i>	kivikautinen
<i>Rauhoitusluokka</i>	ei määritelty

Kiinteistöt:

615-404-27-28 Isoahvenjärvenmökki

<i>Peruskartta</i>	351407 AITTOJÄRVI
<i>Yhtenäiskoordinaatit</i>	p= 7250604, i= 3481206, z= 113-115 m mpy
<i>Koordinaattien selite</i>	
<i>Sijainti</i>	Pudasjärven kirkosta 15 km lounaaseen

Kohdekuvaus

Matosuo on pieni Kollajanniemellä sijaitseva suo, joka on ehkä aikoinaan ollut lijoen pienen lahden perä. Se on Kollajankankaan keskellä ja sitä ympäröivät kaakkoisinta nurkkaa lukuunottamatta harjut. Matosuon luoteisrannalta löytyi kvartseja äestysvaoista sekä harjanteen päältä että juuresta, aivan suon rannalta. Ylempänä maaperä on soraa, alempana hienoa hiekkaa. Kvartsia oli myös alueen halki kulkevan metsätien pinnalla. Kvartsia oli äestysalueella myös turpeen pinnalla, mutta on mahdollista että ne ovat joutuneet siihen muokkauksen yhteydessä. Löytöjä oli noin 35 x 20 metrin kokoisella alueella. Keskittymästä 90 metriä länsilounaaseen löytyi harjanteen juurelta yksi erillinen kvartsi ja tästä 65 metriä edelleen länsilounaaseen halkaisijaltaan noin 1,5 metriä oleva kuoppa Matosuon rannalta. Kuopan reunat ovat sammaloituneet, mutta silti hieman jyrkähköt esihistorialliseksi rakenteeksi. Matosuo on luokiteltu mahdolliseksi muinaisjäännökseksi, sillä sekä kvartsilöydöt että kuoppa ovat hieman epämääräisiä.

Tutkimukset

Petro Pesonen, inventointi 2008. Matosuon kivikautinen asuinpaikka löytyi Pudasjärven Kollajan allasalueen inventoinnissa 25.8.2008 ja kohteella käytiin uudestaan 29.8.2008. Mukana inventoimassa oli FM Pii Nupponen. Matosuo on pieni Kollajanniemellä sijaitseva suo, joka on ehkä aikoinaan ollut lijoen pienen lahden perä. Se on Kollajankankaan keskellä ja sitä ympäröivät kaakkoisinta nurkkaa lukuunottamatta harjut. Matosuon luoteisrannalta löytyi kvartseja äestysvaoista sekä harjanteen päältä että juuresta, aivan suon rannalta. Ylempänä maaperä on soraa, alempana hienoa hiekkaa. Kvartsia oli myös alueen halki kulkevan metsätien pinnalla. Kvartsia oli äestysalueella myös turpeen pinnalla, mutta on mahdollista että ne ovat joutuneet siihen muokkauksen yhteydessä. Löytöjä oli noin 35 x 20 metrin kokoisella alueella. Keskittymästä 90 metriä länsilounaaseen löytyi harjanteen juurelta yksi erillinen kvartsi ja tästä 65 metriä edelleen länsilounaaseen halkaisijaltaan noin 1,5 metriä oleva kuoppa Matosuon rannalta. Kuopan reunat ovat sammaloituneet, mutta silti hieman jyrkähköt esihistorialliseksi rakenteeksi. Matosuo on luokiteltu mahdolliseksi muinaisjäännökseksi, sillä sekä kvartsilöydöt että kuoppa ovat hieman epämääräisiä.

Löydöt

KM 37753 kvartsi-iskoksia 6 kpl (Petro Pesonen 2008)

Valokuvat

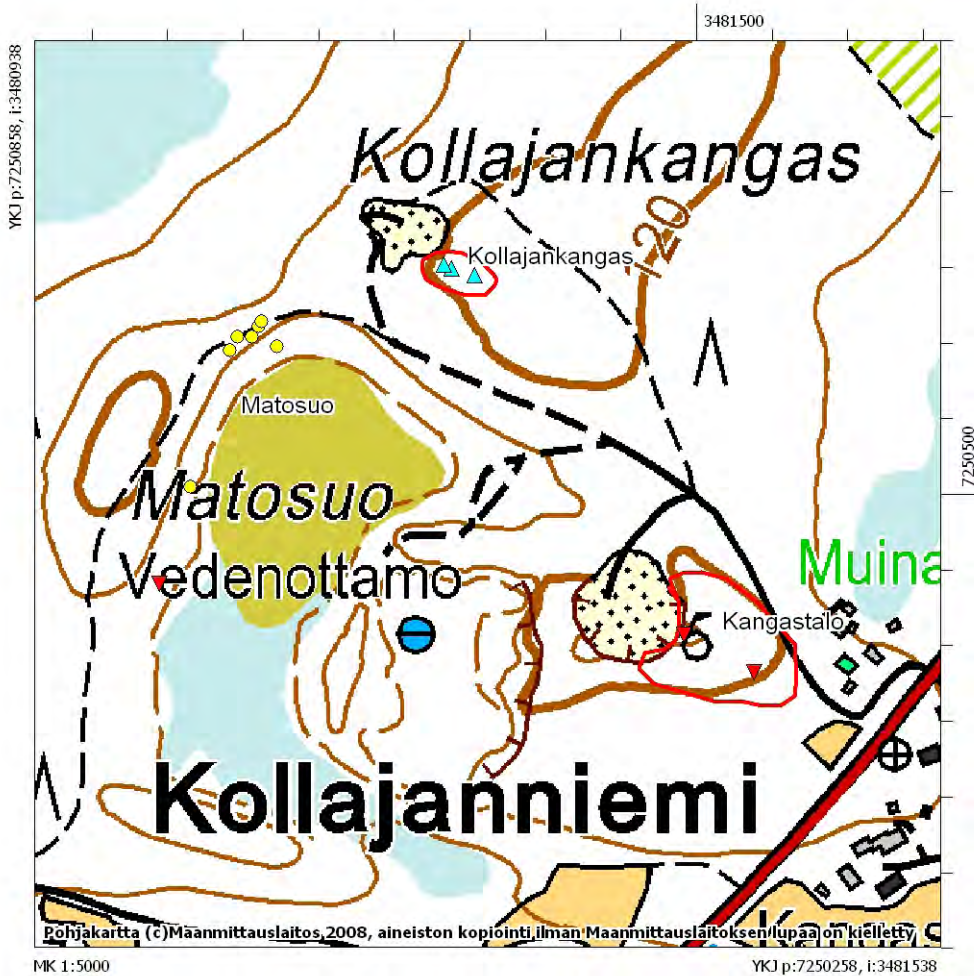
Negatiivit (F) ja digikuvat (DG):

DG547:1 Pieni kuoppa Matosuon rannalla, etelästä. 29.8.2008

Peruskarttaote 12

DG547:1. Matosuo. Pieni kuoppa Matosuon rannalla, etelästä. 29.8.2008.

Matosuon löytöpaikat merkitty ympyröillä ja kuoppajänne kolmiolla..

34 Pudasjärvi Kollajankangas (1000012506)

Perustiedot

<i>Muinaisjäännöslaji</i>	kiinteä muinaisjäännös
<i>Muinaisjäännöstyyppi</i>	kivirakenteet, latomukset
<i>Ajoitus</i>	historiallinen
<i>Rauhoitusluokka</i>	2

Kiinteistöt:

615-404-27-22 Välikunnas
615-404-27-21 Kotikangas

<i>Peruskartta</i>	351407 AITTOJÄRVI
<i>Yhtenäiskoordinaatit</i>	p= 7250649, i= 3481338, z= 120 m mpy
<i>Koordinaattien selite</i>	
<i>Sijainti</i>	Pudasjärven kirkosta 15 km lounaaseen

Kohdekuvaus Kollajankangas sijaitsee lijoen varrella, joen länsirannalla, Kollajanniemen kylän länsipuolella. Kankaan halki kulkee Pudasjärvelle johtava maantie ja kylä on maantien ja joen välissä, ehjä kangas tien länsipuolella. Kollajankankaalle johtavan pienen tien päässä on pieni hiekkakuoppa ja tämän kuopan itäpuolella on lohkotuista kivistä muutaman maakiven tuntumaan rakennettu hevosenkengän muotoinen kivikehä, mitoiltaan noin 2,5 x 3 metriä ja korkeudeltaan 60-70 cm. Paikka on tasaista mäntykangasta ja Kollajankankaan korkeinta kohtaa. Rakennelmasta on hiekkakuopan reunaan noin 25 metriä. Kivet on selvästi lohkottu, mutta esimerkiksi räjäytysreikien jälkiä niissä ei näy. Samoista kivistä on tehty myös rajapyykki, joka sijaitsee kivikehästä noin viisi metriä luoteeseen. Rajapyykki on halkaisijaltaan noin 70 cm. Kivikehästä noin 15 metriä kaakkoon kivikossa on halkaisijaltaan noin kaksi metriä oleva kuoppa, joka sijaitsee myös metsään aukoksi hakatulla rajalinjalla. Kuopan vieressä on muutama maakiven päälle kasattu lohkokivi. Mahdollisesti kivikonstruktiot ovat jonkinlaisia kivivarastoja tms. suhteellisen tuoreita rakennelmia.

Tutkimukset

Petro Pesonen, inventointi 2008. Kollajankankaan muinaisjäännös löytyi Pudasjärven Kollajan allasalueen inventoinnin yhteydessä 29.8.2008. Mukana inventoimassa oli FM Pii Nupponen. Kollajankangas sijaitsee lijoen varrella, joen länsirannalla, Kollajanniemen kylän länsipuolella. Kankaan halki kulkee Pudasjärvelle johtava maantie ja kylä on maantien ja joen välissä, ehjä kangas tien länsipuolella. Kollajankankaalle johtavan pienen tien päässä on pieni hiekkakuoppa ja tämän kuopan itäpuolella on lohkotuista kivistä muutaman maakiven tuntumaan rakennettu hevosenkengän muotoinen kivikehä, mitoiltaan noin 2,5 x 3 metriä ja korkeudeltaan 60-70 cm. Paikka on tasaista mäntykangasta ja Kollajankankaan korkeinta kohtaa. Rakennelmasta on hiekkakuopan reunaan noin 25 metriä. Kivet on selvästi lohkottu, mutta esimerkiksi räjäytysreikien jälkiä niissä ei näy. Samoista kivistä on tehty myös rajapyykki, joka sijaitsee kivikehästä noin viisi metriä luoteeseen. Rajapyykki on halkaisijaltaan noin 70 cm. Kivikehästä noin 15 metriä kaakkoon kivikossa on halkaisijaltaan noin kaksi metriä oleva kuoppa, joka sijaitsee myös metsään aukoksi hakatulla rajalinjalla. Kuopan vieressä on muutama maakiven päälle kasattu lohkokivi. Mahdollisesti kivikonstruktiot ovat jonkinlaisia kivivarastoja tms. suhteellisen tuoreita rakennelmia.

Löydöt

Valokuvat

Negatiivit (F) ja digikuvat (DG):

- DG548:1 Kuoppa ja etualalla lohkokiviä, luoteesta. 29.8.2008
- DG548:2 Kivikehä, taustalla hiekkakuoppa, kaakosta. 29.8.2008
- DG548:3 Kivikehä, kaakosta. 29.8.2008
- DG548:4 Kivikehä, etelästä. 29.8.2008
- DG548:5 Rajapyykki, taustalla kivikehä, lounaasta. 29.8.2008

Peruskarttaote 12

DG548:1. Kollajankangas. Kuoppa ja etualalla lohkokiviä, luoteesta.29.8.2008.

DG548:2. Kollajankangas. Kivikehä, taustalla hiekkakuoppa, kaakosta.29.8.2008.

DG548:3. Kollajankangas. Kivikehä, kaakosta.29.8.2008.

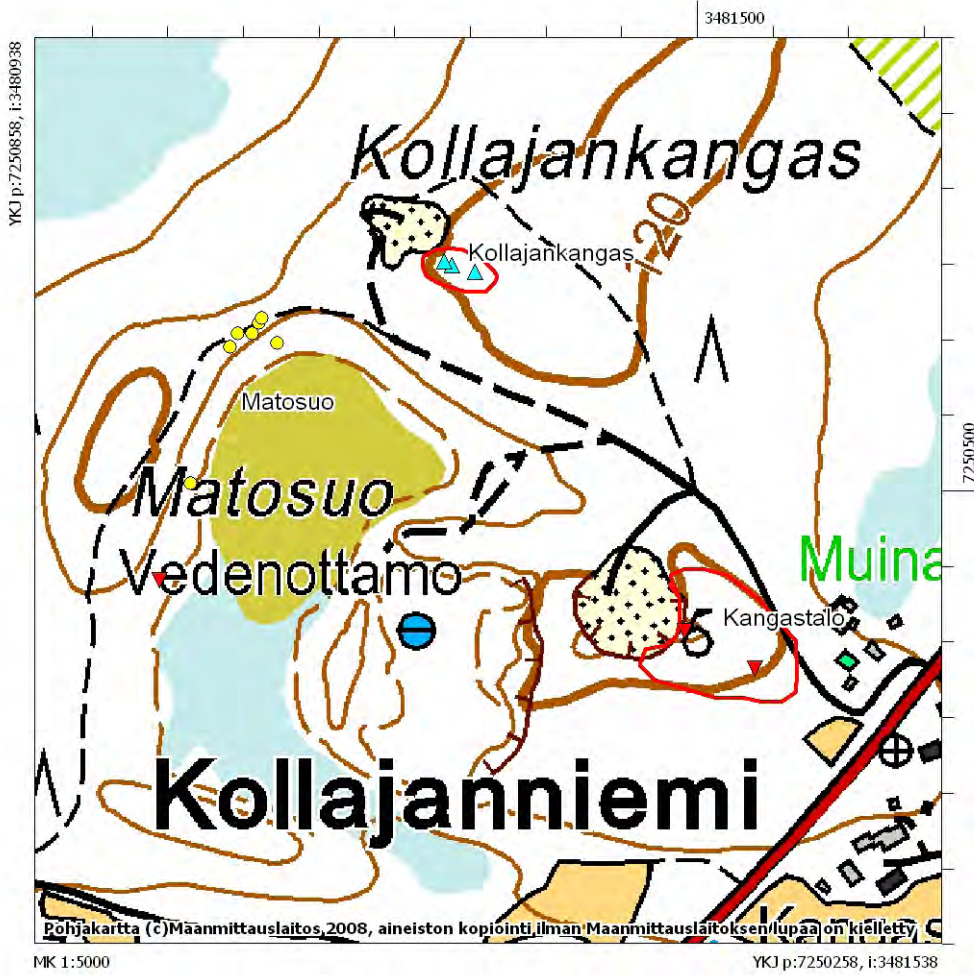

DG548:4. Kollajankangas. Kivikehä, etelästä.29.8.2008.

DG548:5. Kollajankangas. Rajapyykki, taustalla kivikehä, lounaasta.29.8.2008.

Kivirakennelmat Kollajankankaalla merkitty kolmioilla.

35 Pudasjärvi Vitikkomaa (1000012507)

Perustiedot

<i>Muinaisjäännöslaji</i>	kiinteä muinaisjäännös
<i>Muinaisjäännöstyyppi</i>	asuinpaikat
<i>Ajoitus</i>	kivikautinen
<i>Rauhoitusluokka</i>	2

Kiinteistöt:

615-404-58-5 Vitikko
615-404-58-6 Jaakkola
615-404-33-8 Kumpuoja

<i>Peruskartta</i>	351407 AITTOJÄRVI
<i>Yhtenäiskoordinaatit</i>	p= 7251710, i= 3485866, z= 108-110 m mpy
<i>Koordinaattien selite</i>	
<i>Sijainti</i>	Pudasjärven kirkosta 10,1 km lounaaseen

Kohdekuvaus Kivikautinen asuinpaikka sijaitsee lijoen länsipuolella olevasta laajasta Alaojan ja Kumpuojan erottamasta Kumpusaaresta länteen, Kumpuojan länsirannalla olevan Vitikkomaan kankaan itäkärjessä. Lähimmät talot ovat vajaan kilometrin päässä etelään olevat Ripsalan ja Sieppalan tilat. Vitikkomaan itäkärki on metsä-äestetty joitakin vuosia sitten ja tältä matalalta joenvarsikumpareelta löytyi kvartseja äestysvaoista noin 60 x 20 metrin kokoiselta alueelta. Maaperä on kivikkoista hiekkamoreenia ja maa oli vain siellä täällä näkyvissä tarkastushetkellä. Keskeisimmän löytöalueen koko on vain noin 15 x 15 metriä. Tällä kohdalla on kaivettu oja ja sen länsipuolelle käänntyissä kasoissa oli runsaasti kvartseja. Asuinpaikka on rajattu löytöjen perusteella hieman topografiaa (kumpareta) mukaillen.

Tutkimukset

Petro Pesonen, inventointi 2008. Vitikkomaan kivikautinen asuinpaikka löytyi Pudasjärven Kollajan allasalueen inventoinnissa 10.9.2008. Mukana inventoimassa oli FM Piia Nupponen. Kivikautinen asuinpaikka sijaitsee lijoen länsipuolella olevasta laajasta Alaojan ja Kumpuojan erottamasta Kumpusaaresta länteen, Kumpuojan länsirannalla olevan Vitikkomaan kankaan itäkärjessä. Lähimmät talot ovat vajaan kilometrin päässä etelään olevat Ripsalan ja Sieppalan tilat. Vitikkomaan itäkärki on metsä-äestetty joitakin vuosia sitten ja tältä matalalta joenvarsikumpareelta löytyi kvartseja äestysvaoista noin 60 x 20 metrin kokoiselta alueelta. Maaperä on kivikkoista hiekkamoreenia ja maa oli vain siellä täällä näkyvissä tarkastushetkellä. Keskeisimmän löytöalueen koko on vain noin 15 x 15 metriä. Tällä kohdalla on kaivettu oja ja sen länsipuolelle käänntyissä kasoissa oli runsaasti kvartseja. Asuinpaikka on rajattu löytöjen perusteella hieman topografiaa (kumpareta) mukaillen.

Löydöt

KM 37754: 1-2 kvartsiitti-iskos, kvartsi-iskoksia 36 kpl (Petro Pesonen 2008)

Valokuvat

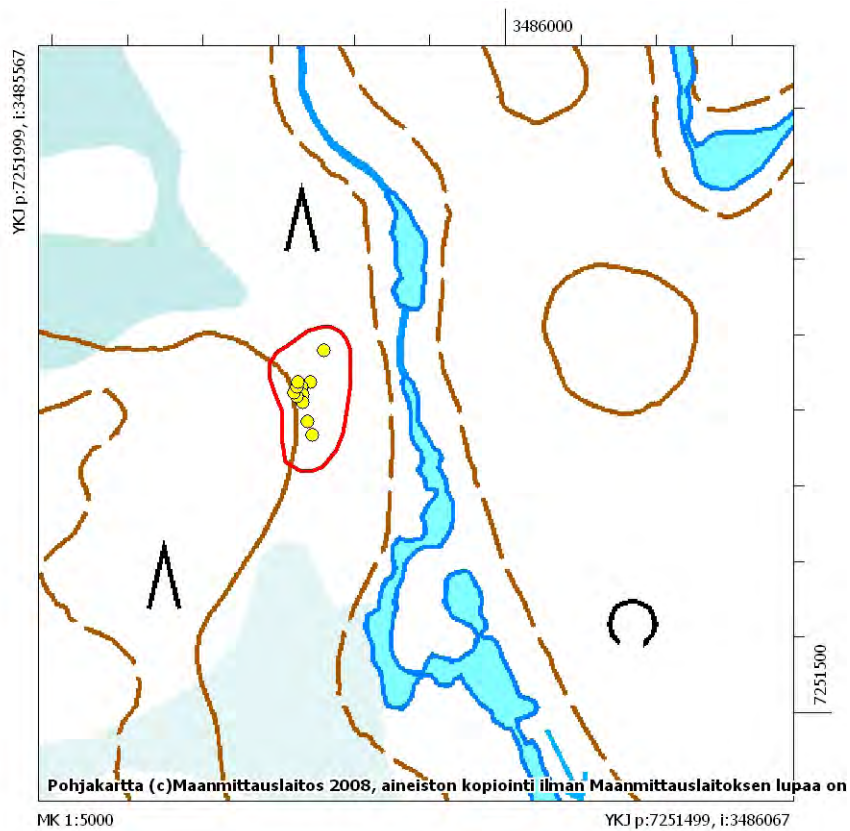
Negatiivit (F) ja digikuvat (DG):

DG549:1 Asuinpaikka vanhalla äestyksellä, lännestä. 10.9.2008

Peruskarttaote 13

DG549:1. Vitikkomaa. Asuinpaikka vanhalla äestyksellä, lännestä. 10.9.2008.

Löytöjen levintä Vitikkomaan asuinpaikalla merkitty ympyriöllä.

36 Pudasjärvi Haapasenlampi (1000012508)

Perustiedot

<i>Muinaisjäännöslaji</i>	kiinteä muinaisjäännös
<i>Muinaisjäännöstyyppi</i>	asuinpaikat
<i>Ajoitus</i>	kivikautinen
<i>Rauhoitusluokka</i>	2

Kiinteistöt:

615-404-37-10 Mäntykangas

<i>Peruskartta</i>	351407 AITTOJÄRVI
<i>Yhtenäiskoordinaatit</i>	p= 7251357, i= 3487799, z= 108-109 m mpy
<i>Koordinaattien selite</i>	
<i>Sijainti</i>	Pudasjärven kirkosta 8,4 km lounaaseen

Kohdekuvaus Asuinpaikka sijaitsee Iijoen itärannalla, Petäjäkankaan kylän koillispuolella, Petäjäkankaan talosta 720 metriä koilliseen. Asuinpaikka on kumpareella/harjanteella, joka on soistuneen Haapasenlammen etelärannalla. Paikalle johtaa tie, jonka pohjoispuolella olevaan kuusikkoon tehdyistä koekuopista yhdessä oli löytöjä kaksi kvartsi-iskosta. Maa oli kuopissa hyvin punaruskeaa hiekkaa/hietaa, jossa 15-20 cm syvyydellä tuli vastaan kiviä. Paikalle tehtiin useita koekuoppia, mutta muista kuopista ei löytöjä tullut. Asuinpaikan laajuus on arvioitu topografian perusteella. Löydöllisen koekuopan viereiseen puuhun jätettiin oranssia merkintänauhaa.

Tutkimukset

Petro Pesonen, inventointi 2008. Haapasenlammen kivikautinen asuinpaikka löytyi Pudasjärven Kollajan allasalueen inventoinnissa 4.9.2008. Mukana inventoimassa oli FM Piia Nupponen. Asuinpaikka sijaitsee Iijoen itärannalla, Petäjäkankaan kylän koillispuolella, Petäjäkankaan talosta 720 metriä koilliseen. Asuinpaikka on kumpareella/harjanteella, joka on soistuneen Haapasenlammen etelärannalla. Paikalle johtaa tie, jonka pohjoispuolella olevaan kuusikkoon tehdyistä koekuopista yhdessä oli löytöjä kaksi kvartsi-iskosta. Maa oli kuopissa hyvin punaruskeaa hiekkaa/hietaa, jossa 15-20 cm syvyydellä tuli vastaan kiviä. Paikalle tehtiin useita koekuoppia, mutta muista kuopista ei löytöjä tullut. Asuinpaikan laajuus on arvioitu topografian perusteella. Löydöllisen koekuopan viereiseen puuhun jätettiin oranssia merkintänauhaa.

Löydöt

KM 37755 kvartsi-iskoksia 2 kpl (Petro Pesonen 2008)

Valokuvat

Negatiivit (F) ja digikuvat (DG):

DG550:1 Löytöpaikka kuusikossa, etelästä. 4.9.2008

Peruskarttaote 13